

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ANAYASA VE ADALET
KOMİSYONLARI ÜYELERİNDEN
KURULU KARMA KOMİSYON
TUTANAK DERGİSİ

—●—
2'nci Toplantı

17 Kasım 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, İstiklal Caddesi'ndeki terör saldırısına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in devamsızlık dosyasına ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonu Raporu'nun görüşmelerinde uygulanacak usule ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- KARMA KOMİSYONLAR

A) RAPOR ÜZERİNDE GÖRÜŞMELER

1.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 2022 Yılında Beşi Haziran Ayında Olmak Üzere Genel Kurulun Altı Birleşimine Özürsüz veya İzinsiz Katılmaması Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Karma Komisyona havale edilen Başkanlık Divanının 13 Ekim 2022 Tarihli ve 86 Numaralı Kararı ile TBMM Başkanlığı Tezkeresi (3/2082) ve eki dosyaya ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonunun Raporu'nun görüşmeleri

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, IV. Hazırlık Komisyonunun toplanmasındaki usule ilişkin açıklaması

2.- Isparta Milletvekili Recep Özel'in, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in devamsızlık dosyasıyla ilgili Başkanlık Divanı kararına ve İstanbul Milletvekili Feti Yıldız'ın IV. Hazırlık Komisyonu Raporu üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- KARARLAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkında Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci maddeleri doğrultusunda işlem yapılması ve milletvekilliğinin düşmesi görüşüyle dosyanın Genel Kurula sunulmasına ilişkin karar

KOMİSYONLARI ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON

2'nci Toplantı

17 Kasım 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 10.04'te açılarak iki oturum yaptı.

Karma Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt,

İstiklal Caddesi'ndeki terör saldırısına,

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in devamsızlık dosyasına ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonu Raporu'nun görüşmelerinde uygulanacak usule,

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, IV. Hazırlık Komisyonunun toplanmasındaki usule,

Isparta Milletvekili Recep Özel, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in devamsızlık dosyasıyla ilgili Başkanlık Divanı kararına ve İstanbul Milletvekili Feti Yıldız'ın IV. Hazırlık Komisyonu Raporu üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 2022 Yılında Beşi Haziran Ayında Olmak Üzere Genel Kurulun Altı Birleşimine Özürsüz veya İzinsiz Katılmaması Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Karma Komisyona havale edilen Başkanlık Divanının 13 Ekim 2022 Tarihli ve 86 Numaralı Kararı ile TBMM Başkanlığı Tezkeresi (3/2082) ve eki dosyaya ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonunun Raporu'nun görüşmesi yapıldı.

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in savunmasını, İç Tüzük'ün 138'inci maddesi uyarınca sözlü savunma yapmak üzere yetkilendirilen Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkında Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci maddeleri doğrultusunda işlem yapılması ve milletvekilliğinin düşmesi görüşüyle dosyanın Genel Kurula sunulması oy çokluğuyla kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 16.26'da toplantıya son verildi.

17 Kasım 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.04

BAŞKAN: Yusuf BEYAZIT (Tokat)

BAŞKAN VEKİLİ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

SÖZCÜ: Emine ZEYBEK (Kocaeli)

KÂTİP: Zeynep GÜL YILMAZ (Mersin)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, toplantımıza katılan sayın milletvekilleri, değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; Komisyon Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun 27’nci Dönem 12’nci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt’ın, İstiklal Caddesi’ndeki terör saldırısına ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – İstiklal Caddesi’ndeki terör saldırısıyla hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabırcemil; yaralıları acil şifalar diliyorum.

Her türlü terörü, terör saldırısını ve bu saldırıyı gerçekleştiren teröristleri lanetliyorum. Bilinmelidir ki hiçbir terör saldırısı, Türkiye’nin huzurunu, birliğini, dirliğini ve istikrarını bozamayacaktır.

2.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt’ın, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’in devamsızlık dosyasına ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonu Raporu’nun görüşmelerinde uygulanacak usule ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Bildiğiniz üzere, bugünkü gündemimizde Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’in 2022 yılında 5’i haziran ayında olmak üzere Genel Kurulun 6 birleşimine özürsüz ve izinsiz katılmaması sebebiyle Anayasa’nın 84’üncü ve İç Tüzük’ün 138’inci maddeleri uyarınca gerekli değerlen-dirmenin yapılması için Komisyonumuza havale edilen Başkanlık Divanının 13/10/2022 tarihli ve 86 numara-lı kararı ile (3/2082) esas numaralı Başkanlık Tezkeresi ve eki dosyasıyla 4’üncü Hazırlık Komisyonu Dosya-sı’na ilişkin rapor yer almaktadır.

Hatırlayacağınız üzere, Karma Komisyonumuzun 20 Ekim 2022 tarihli toplantısında 4’üncü Hazırlık Komisyonu kurulmuştu. Hazırlık Komisyonu, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkında düzenlenen devamsızlık dosyasını inceledi, müzakere etti, savunmayı dinledi ve İç Tüzük’te öngörülen süre içerisinde çalışmalarını 8 Kasım 2022 tarihinde tamamladı. Söz konusu dosyaya ilişkin raporunu ise 10 Kasım 2022 tarihinde Başkanlığımıza sundu; kendilerine özverili çalışmaları için Komisyon üyesi arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum.

Bu toplantımızın çağrı gündemiyle Hazırlık Komisyonu Raporu ve muhalefet şerhi 10 Kasım 2022 Perşembe günü sizlere ve diğer ilgili mercilere tebliğ edildi, ayrıca, tüm üyelerimizin “TBMM” uzantılı resmî e-posta adreslerine de gönderildi. Daha önceki toplantımızda Komisyonumuza havale edilen bu tür dosyalar için uygulanacak mevzuatla ilgili bilgi vermiştim, burada tekrar etmeye gerek görmüyorum ancak söz konusu mevzuata bakmak isteyen sayın üyelerimiz, Anayasa’mızın 84’üncü maddesiyle İç Tüzük’ün 138’inci ve diğer ilgili maddelerine bakabilirler.

Karma Komisyon olarak bu toplantıda yapacaklarımızı özetleyecek olursam: Öncelikle, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkında düzenlenen (3/2082) esas numaralı Milletvekili Devamsızlığı Dosyası'na ilişkin Hazırlık Komisyonu Raporu'nun karar kısmını okutacağım; Sonrasında, Hazırlık Komisyonu Başkanı Isparta Milletvekili Sayın Recep Özel'e söz vereceğim; daha sonra ise önce parti sözcülerine ve ardından da sırasıyla söz almak isteyen sayın üyelerimize söz vereceğim. Son olarak İç Tüzük'ün "Son söz her halde savunmanındır." hükmü gereğince Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in savunma için yetkilendirdiği Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki'ye bütün konuşanlara da cevap vermek üzere söz hakkı vereceğim. Ardından dosya için karar aşamasına geçerek Komisyon üyelerimizin iradesine müracaat edeceğiz, oylama yaparak kararımızı ortaya koyacağız.

Karma Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, bu aşamada çalışma ortamının sıhhati açısından mutat uygulamanız itibarıyla görsel basın temsilcilerimizi salon dışına davet ediyorum, yazılı basın temsilcileri kendilerine ayrılan yerlerde toplantımızı takip etmeye devam edebilirler.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Görsel basının çıkmasına itiraz ediyoruz Başkanım. Burada gizlenecek, saklanacak hiçbir şey yok; kamuoyunun gözü önünde gerçekleşen bir süreç var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Bu, Komisyon çalışmaları malumualiniz...

Züleyha Hanım...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Dolayısıyla kamera görüntüsünün burada olması lazım bilgi alma hakkı, haber alma hakkı açısından, olması gereken şey.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Biliyorsunuz, çalışmalarımız, geleneğimiz bu şekilde.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yani bu uygulamanın sürekli oluyor olması, haklı ya da adaletli olduğu anlamına gelmiyor.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Bu konuda gerek yok, ayrı bir tartışmaya açmayalım.

Evet, görsel basından arkadaşlar, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – E, açalım çünkü bu uygulama, aslında hukuka aykırı bir uygulama. Bütün basına, her yere bütün bilgileri veriyorsunuz...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Yazılı basın kalacak yani bunda mahzur yok.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, bizce de basın kalsın, bizim ne diyeceğimizi de tüm kamuoyu da takip etsin; bizim de talebimiz bu yönde Sayın Başkan.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Zaten telefonlarla yayın yapılıyor, bunlarda da herhangi bir mahzur yok, saklanan hiçbir şey de yok; dolayısıyla görsel basını alalım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Basının haber alma hakkı var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, İç Tüzük açısından bize bir dayanak söyler misiniz basının dışarıya çıkarılmasıyla ilgili? "Benim takdirim." mi diyorsunuz, yoksa İç Tüzük'te bir dayanağı var mı?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Komisyon Başkanı, Komisyonu yönetir ve Komisyonda aldığı kararlar Komisyon Başkanlığının teamül ve uygulamaları çerçevesinde olur.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani takdiriniz basının dışarıya çıkarılması yönünde.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Arkadaşlar, lütfen dışarıya alalım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tüm bilgiler daha dosya görüşülmeden basına sızdırılmışken şimdi görsel basının kapatmanızın anlamı nedir?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Üzmeyin bizi, lütfen dışarıya alalım arkadaşlar. Görsel basını alalım, yazılı basın devam etsin.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Fiilî olarak bir uygulamaya dönüşmüş olması, bunun yasal olduğu veya adaletli olduğu anlamına gelmiyor Başkan Bey. Bütün fotoğraflar, her şey servis ediliyor, arkasından diyorsunuz ki: “Görsel basın çıksın.” O zaman neden baştan itibaren dosyanın gizliliğine riayet edilmedi? Bunu açıklayın, ondan sonra anlayalım görsel basının neden çıkarıldığını.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Bu Komisyon çalışması. Komisyon çalışmaları...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Komisyonun bizzat dosyası...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Bu dosya devamsızlık dosyası, bakın, Sayın Milletvekilim, bu dosya devamsızlık dosyası dolayısıyla bu dosyada gizlilik yok ama biz Komisyonumuzun teamülleri gereği görsel basını alıyoruz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bu görüştüğümüz dosya daha önceki dokunulmazlığın kaldırılması dosyasının devamıdır, aynı hikâyenin devamıdır dolayısıyla masum bir dosya değil.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Lütfen arkadaşlar...

III.- KARMA KOMİSYONLAR

A) RAPOR ÜZERİNDE GÖRÜŞMELER

1.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 2022 Yılında Beşi Haziran Ayında Olmak Üzere Genel Kurul'un Altı Birleşimine Özürsüz veya İzinsiz Katılmaması Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Karma Komisyona havale edilen Başkanlık Divanının 13 Ekim 2022 Tarihli ve 86 Numaralı Kararı ile TBMM Başkanlığı Tezkeresi (3/2082) ve eki dosyaya ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonunun Raporu'nun görüşmeleri ()*

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Şimdi Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkında düzenlenen milletvekili devamsızlığı dosyasına dair Hazırlık Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

Hazırlık Komisyonumuzun raporu tüm üyelerimize gündem yazımız ekinde dağıtılmıştır ancak müsaade ederseniz raporunun yalnızca karar kısmını yasama uzmanıma okutuyorum:

YASAMA UZMANI İBRAHİM AKDENİZ:

KARAR:

Hazırlık Komisyonu; 8/11/2022 tarihli toplantısında Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 3/2082 esas numaralı Milletvekili Devamsızlığı Dosyası üzerinde müzakere işlemini tamamlamış ve oylama işlemine geçmiştir.

Komisyon toplantısında; Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 2022 yılında 5'i Haziran ayında olmak üzere Genel Kurulun 6 birleşimine özürsüz veya izinsiz katılmaması sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci maddeleri uyarınca gerekli değerlendirmenin yapılması için Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderilen ve Karma Komisyon tarafından Hazırlık Komisyonuna sevk edilen; Başkanlık Divanının 13/10/2022 tarihli ve 86 numaralı Kararıyla 3/2082 esas sayılı Başkanlık Tezkeresi ve eki dosyaya ilişkin olarak;

*

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon IV. Hazırlık Komisyonunun 20/10/2022; 01/11/2022 ve 08/11/2022 tarihli Toplantı Tutanaqları tutanağa eklidir.

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Anayasa'nın 84'üncü maddesi çerçevesinde milletvekilliğinin düşmesini gerektirecek sayıda Genel Kurul toplantılarına katılmadığı Başkanlık Divanınca mevzuata uygun olarak tespit edilmiş olup bu tespitin Hazırlık Komisyonu için de yeterli ve yerinde olduğu görüşüyle; dosyanın Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona sunulmasına, 8/11/2022 tarihinde toplantıya katılanların oy birliğiyle karar verilmiştir.

Hazırlık Komisyonu Raporu, Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona sunulmak üzere Başkanlığınıza saygıyla arz olunur.

Hazırlık Komisyonu Üyeleri

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi ilk sözü Dördüncü Hazırlık Komisyonu Başkanı Isparta Milletvekili Sayın Recep Özel'e veriyorum...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Başkan Bey, söz vermeden önce bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, Alt Komisyon...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, IV. Hazırlık Komisyonunun toplanmasındaki usule ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, içeriğine geçmeden önce Alt Komisyonunun toplanma biçimiyle ilgili bir usul tartışması yapmak istiyoruz.

Şimdi, Alt Komisyonunda ben de vardım, üyesiydim. Biliyorsunuz sınırlı bir sayıda katılım var alt komisyonlara ve Alt Komisyon toplantısına rahatsız olmam nedeniyle, üstelik Covid olmam nedeniyle mazeret göndermişim ancak bu mazeretim kabul edilmedi ve toplantı gerçekleştirildi.

Şimdi, bir toplantı sadece yapılmış olmak için yapılmaz. Gerçek anlamda bir tartışma yürütmek açısından, gerçekten hakikatin açığa çıkması açısından ve farklı görüşlerin tartışıldığı bir süreç olarak yürütülür ama belli ki zaten başından beri yapıldığı biçimiyle sadece bir araç olarak kullanılan bir yöntem. Toplantının gerekçesi yapıp burada vekillik düşürülmek istendiği için buna da ihtiyaç duyulmamış.

Şimdi, toplantıya bakıyorsunuz herkes aynı görüşte, aynı görüşte olanların toplandığı, aslında bir tartışmanın olmadığı dolayısıyla aslında savunmanın ve farklı görüşlerin tartışılmadığı bir toplantı yürütüldü. Şimdi, hangi gerekçeyle hastalık mazeretinin olduğu, üstelik de Covid olduğu bir durumda bu mazeret geçerli sayılmayarak bir toplantı yapıldı. Ve üstelik de bu toplantı karara çıkarılan bir toplantıydı yani bir kararın oluşturulduğu toplantının kendisiydi.

Şimdi, hani adaletten bahsedeceksek, gerçek anlamda bir tartışmadan bahsedeceksek, üstelik de bir kadın vekil arkadaşın vekilliğinin düşürülmesiyle ilgili bir tartışma yani milyonların iradesinin aslında gasbedilmesine yönelik bir tartışma yapılıyorsa burada sadece çoğunluk sağlandı diye, şekli anlamda bir yerine getirme durumu var diye karar çıkarılabilir mi? Aslında bu kararın kendisi bile meselenin altında ne olduğunu, gerçekte bir tartışma yürütülmek istenmediğini, aslında bizzat oylamada, yoklamada yapılan, Meclis Genel Kurulunda yapılan yoklamanın altında yatan nedenin kendisinin ne olduğunu çok açığa çıkarmıyor mu? Niye hakiki bir tartışma yürütmedik? Neden mazeret kabul edilip en azından bir hafta sonraya duruşmaya verilmedi? Ben hasta hasta toplantıya mı gelseydim? Covid olduğum

koşullarda toplantıya mı katılsaydım? Şimdi, buna dair bir cevabı var mı acaba bu Komisyonun? Hangi nedenle böyle bir karar aldı, ne acelesi vardı, nedir bu kadar aceleniz? “Bir an önce karara çıkartalım.” yönündeki iradeyi ben anlamakta zorlanıyorum.

Bir milletvekilinin milletvekilliğini düşürüyorsunuz, basit bir şeyden bahsetmiyoruz. Binlerce insanın, yüz binlerce insanın oy verdiği, iradesini temsil ettiği bir vekilliğin düşürülmesinden bahsediyorsunuz ama bunu bu kadar basitmiş gibi, çok kolay yapılabilirmiş gibi bir usul yöntemiyle yapmaya çalışıyorsunuz. Şimdi, bunun neresinden açıklayacağız? O zaman bizim başından beri söylediğimiz aslında sizin göstermelik bir iş yaptığınız, gerçek bir tartışmayı yürütmediğiniz, asıl olarak Halkların Demokratik Partisine yönelik toplam saldırı dalgasının bir parçası olarak bu vekilliğin düşürüldüğü meselesi de bununla birlikte kendini ispat etmiş olmuyor mu? Ne tartıştınız toplantıda çok merak ediyorum. Aynı düşünen herkes yan yana gelmiş, birbirinizi mi onayladınız? Farklı bir görüşün olmadığı bir toplantıda nasıl bir tartışma yürütülmüş olabilir? Ama siz buna rağmen toplantıyı bir hafta bile ertelemeyip kararı çıkarttınız ya. Gerçekten insanın aklı almıyor. Tamam, niyetinizi biliyoruz, amacınızı biliyoruz ama bari hiç değilse görüntüde kurtarsaydınız daha bir hafta sonraya bıraksaydınız. Neden bu kadar acele ediliyor, onu anlamakta zorlanıyoruz. Hangi faydayı sağlayacak acaba Semra Vekilin vekilliğinin düşürülmesi sizlere? Üstelik de yoklama gibi tümüyle aslında hakkın kötüye kullanımını içeren bir gerekçeyle düşürmek. Öncelikle bence Komisyon bu meseleyi bir açıklığa kavuşturmak zorunda. Bu nedenle ben Komisyon kararının geçerli bir karar olduğunu da düşünmüyorum, buraya bildirdiği görüşünün de geçerli olduğunu düşünmüyorum. Bu konuda bir izahat olmasının ve buranın bu meseleyi tartışması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – İzahat yapmak üzere şimdi Isparta Milletvekilimiz Sayın Recep Özel’e söz vereceğim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu konuda mı Başkanım, yoksa?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Bu konuda sadece.

Buyurunuz Sayın Özel.

2.- *Isparta Milletvekili Recep Özel’in, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın başkanım, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Züleyha Hanım’a geçmiş olsun diyoruz. Bu bize tevdi edilen dosyada ilk toplantımızı 20 Ekim 2022 tarihinde yaptık. O gün Başkanlık Divanı seçtik ve hep birlikte karar vererek 1 Kasım toplantı günü olarak ilan ettik, kararlaştırdık hep birlikte. Zannedersen 29 Ekim veya 30 Ekim tarihli bir rapor ve Covid raporuyla Züleyha Hanım müracaat etti “Ben Covid’im, toplantıyı erteleyin.” diye. Biz de 1 Kasım günü toplandığımızda kendisini cep telefonundan bizzat aradım hem geçmiş olsun dileklerimizi iletmek hem de “Toplantıyı ne güne koymamızı isterseniz?” diye. Kendisi telefonunu açmadı ama daha sonra döndü toplantı esnasında, sonra döndü. Aramıştım dönmedi. Sonra, tabii, 29-30’undan bir hafta sonrasına 8 Kasım’a tekrar koyduk. Covid şu dönemde bir haftada geçiyor, yani tekrar test yaptırmanıza gerek olmadan yedi gün sonra izolasyonunuz bitiyor ve işinizin başına dönebiliyorsunuz. Biz o nedenle 8 Kasım’ı hem savunma yapacak olan Ruştü Tiryaki Bey’in de kendisine süre vermek adına hem de sizin mazeretinizi kabul ederek 8 Kasım’a erteledik. Siz bir gün öncesi, iki gün önce bir daha test yaptırıp herhâlde 6’sı gibi ...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – 7 Kasım.

RECEP ÖZEL (Isparta) – 7 Kasımda göndermiş ama Covid testi 6 Kasımda verilmiş. 6 Kasımda bir daha Covid testi yaptırıp bize göndermişsiniz. Biz de toplantı yeter çoğunluğumuz 5 kişiden 4'ü gelmişti. İçimizde sadece iktidar partisi değil, CHP'li üyemiz de vardı. Toplantıya devam kararı aldık ve devam ettik. Size de muhalefet şerhinizi, diyeceklerinizi, hepsini yazılı olarak da sunmuşsunuz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Gerek yok yani toplantıya.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Yok, “Hiç öyle bir şeye gerek yoktu.” değil, biz gereken nezaketi göstererek, size gereken süreyi tanıdığımızı da ifade etmek isterim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bu bir nezaket değil. Sağlık sorunu nedeniyle ben buraya, toplantıya nasıl geleyim?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Burada herhangi bir kasıt aramanıza da gerek yok. Toplantının yeterli çoğunluğu hangi nisapla toplanacağına, nasıl karar verecek Tüzük'te yazılı. Biz de onlara uyarak toplantımızı gerçekleştirdik ve kararımızı da aldık.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bir hafta daha ertelemeniz size ne kaybettirecekti? Ben onu merak ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Peki, Sayın Gülüm...

Sayın Özel, teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Değerli milletvekilleri, siz de biliyorsunuz ki Hazırlık Komisyonumuz çalışmalarını bir ay içerisinde tamamlamak durumunda. Zaten sizin ilk verdiğiniz rapora istinaden o konuda da gereken süre verilmiş, hem savunma yapılabilsin hem de bir hafta sonrasına diye. Malumualiniz bu Covid'le ilgili bazı şeyler çok uzun süreli de olabiliyor, bir ay bile bu Covid hadisesi devam edebiliyor. Tüzük'ümüze göre yapılan herhangi bir eksiklik yoktur, Tüzük'ümüze göre zaten yeterli çoğunluk vardır. O şekilde Hazırlık Komisyonu raporunu vermiştir.

III.- KARMA KOMİSYONLAR (Devam)

A) RAPOR ÜZERİNDE GÖRÜŞMELER (Devam)

1.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 2022 Yılında Beşi Haziran Ayında Olmak Üzere Genel Kurulun Altı Birleşimine Özürsüz veya İzinsiz Katılmaması Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İç Tüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Karma Komisyona havale edilen Başkanlık Divanının 13 Ekim 2022 Tarihli ve 86 Numaralı Kararı ile TBMM Başkanlığı Tezkeresi (3/2082) ve eki dosyaya ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonu Raporu'nun görüşmeleri (Devam)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Şimdi, Sayın Özel, kısa kararlar ilgili söz veriyorum.

Buyurun.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Tekrar hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Karma Komisyona ve oradan da bizim 4'üncü Hazırlık Komisyonuna sevk edilen dosyayla ilgili olarak 1'i Başkanlık Divanı seçmek, diğer 2'si de diğer işlemleri yapmak üzere 3 defa toplandı ve yapmış olduğumuz toplantı neticesinde 13/10/2022 tarihli ve 86 numaralı Karar ile Başkanlık Divanının (3/2082) esas sayılı Başkanlık Tezkeresi'nin ekindeki dosyada yer alan bilgi ve belgelerden anlaşılaçağı

üzere Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 27'nci Dönem Beşinci Yasama Yılında 1/4/2022 ile 30/6/2022 tarihleri arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna ve üyesi bulunduğu Komisyon toplantılarına mazeretsiz olarak katılmadığı günleri gösteren şahsa özel devamsızlık cetveli 1/7/2022 tarihinde kendisine gönderilmiş. Ayrıca, İç Tüzük'ün 152'nci maddesi uyarınca cetvele yedi gün içinde yazıyla itiraz edebileceği de ilgili yazıda kendisine bildirmiş olduğu; mezkûr cetvele göre milletvekilinin Genel Kurulunun 31/5/2022, 1/6/2022, 2/6/2022, 7/6/2022, 8/6/2022 ve 9/6/2022 tarihli Birleşimlerine, başka bir ifadeyle 5'i haziran ayında olmak üzere Genel Kurulun 6 birleşimine özürsüz veya izinsiz olarak katılmadığı tespit edilmiştir. Dosya kapsamında milletvekilinin kendisine gönderilen şahsa özel devamsız cetveline İç Tüzük'te öngörülen şekilde herhangi bir itirazın da bulunmadığı tespit edilmiştir. Başkanlık Divanının 13/10/2022 tarihli toplantısında alınan 86 numaralı Karar'la 27'nci Dönem Beşinci Yasama Yılı 1/4/2022 ile 30/6/2022 tarihlerine ilişkin olarak Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'e gönderilen şahsa özel devamsız cetvelinde 5'i haziran ayında olmak üzere Genel Kurulunun 6 Birleşimine özürsüz veya izinsiz katılmadığı milletvekilinin kendisine gönderilen şahsa özel devamsızlık cetveline bir itirazının bulunmaması sebebiyle İç Tüzük'ün 251'nci maddesi kapsamında hakkındaki devamsız cetvelinin kesinleştiğinin tespitiyle milletvekili hakkında milletvekilliğinin düşmesiyle Anayasa'nın 84 ve 118'inci maddelerine göre gerekli değerlendirme yapılması için Karma Komisyona oradan da Hazırlık Komisyonu'na gönderilmiş. Dosya içeriğine bakıldığında milletvekilinin bahsedilen tarihlerde Genel Kurul çalışmalarına katılmadığı ve kendisine gönderilen devamsızlık cetveline bu hususun aksini iddia eden bir itirazı bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bunun üzerine, İç Tüzük çerçevesinde hakkındaki devamsızlık cetveli kesinleşmiştir.

Sonuç olarak, Meclis Başkanlık Divanınca mevzuata uygun şekilde ilgili milletvekilinin Genel Kurul birleşimlerine ve üyesi bulunduğu ihtisas komisyon toplantılarına devam etmediğinin tespit edildiği anlaşılmaktadır. Buna göre, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in Anayasa ve Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderilen ve Karma Komisyon tarafından 4'üncü Hazırlık Komisyonuna sevk edilen Başkanlık Divanının 13/10/2022 tarihli ve 86 numaralı 3/2082 esas sayılı Başkanlık tezkeresi eki dosyasına ilişkin Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in Anayasa'nın 84'üncü maddesi çerçevesinde milletvekilliğinin düşürülmesini gerektirecek sayıda Genel Kurul toplantılarına katılmadığı Başkanlık Divanınca mevzuata uygun olarak tespit edilmiş olup bu tespitle Hazırlık Komisyonumuzca yeterli ve yerinde olduğu görüşüyle raporumuz tanzim edilmiş, Anayasa ve Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun takdirine sunulmak üzere Başkanlığınıza havale edilmiştir.

Saygılarımla Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Çok teşekkür ediyorum Sayın Özel.

Şimdi değerli arkadaşlar, ben ilk sözü siyasi parti sözcülerimize -izin vererseniz- vermek istiyorum. Bugün, büyük gruplarımızın sözcülerinden başlamak istiyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sözü İbrahim Özden Kaboğlu'na veriyorum.

Sayın Hocam, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli hazırun, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hocam, ses gelmiyor maskeniz yüzünden.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Gelmiyor mu gerçekten sesim?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tamam Hocam, biz biliyoruz sağlık sebeplerinden ötürü.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Evet, hepinizi selamlıyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hocam hâlden anlamak için herhâlde belli bir yaştan üstünde olmak lazım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, kısa konuşacağım. Konuşmamı 2 düzlemde yapacağım. Tabii, burada keşke biz Karma Komisyon olarak, Anayasa Komisyonu olarak kendi görev ve yetki alanımızda daha çok toplanabilseydik Anayasa’nın uygulanması konusunda, yasaların Anayasa’ya uygunluğu konusunda toplanabilseydik keşke. Ben Adalet Komisyonu üyelerini daha çok tanıyorum, Anayasa Komisyonu üyelerini daha az tanıyorum çünkü Anayasa Komisyonu bu tür vesileler dışında hemen hemen hiç toplanmıyor. Sayın Başkan...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Yapacağız Sayın Hocam, Anayasa’yla ilgili de toplantı yapacağız inşallah.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, Anayasa Komisyonu, Anayasa toplantısı; anayasa önermeye yetkili makamlar yapsaydı o zaman anlaşılırdı ama şu anda anayasa gündemi anayasa konusunda yetkiye sahip olmayan kişiler tarafından oluşturuluyor, belki de bizim ana çelişkimiz budur Sayın Başkan, sayın üyeler. Dolayısıyla acaba anayasa konusunda girişim yetkisi bulunmayan, teklif yetkisi bulunmayan kişilerin hazırladığı metni Anayasa Komisyonu görüşmeye yetkili mi? Bunu da ayrıca konuşuruz. Dolayısıyla mademki siz bunu...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Daha teklif gelmedi Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ama işte, siz beni tahrik ettiniz. Bu bakımdan bunu söylemek durumundayım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu kadar kolay tahrik olmaz Hocam, siz çok kıymetli, yetkin bir insansınız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır, ben... Tahrikin ne anlama geldiğini siz de iyi biliyorsunuz, siz söyletiniz, siz çanak tuttunuz anlamında söylüyorum. Dolayısıyla burada Anayasa Komisyonu kendi gündemini almaya yetkili hissetmiyor kendini, gündemindeki konuları gelip tartışmaya kendini yeterli ya da buna ehil görmüyor ama bir başka kuruluşlar, kurumlar anayasa konusunu gündemine alıp tartışmaya, önermeye çalışıyor.

Şimdi, burada Sayın Başkan, bir çelişki de şudur: Bizim Anayasa Komisyonu neden önemli? Anayasa Mahkemesi onca ihlal kararı verdi, Anayasa Mahkemesinin verdiği ihlal kararları üzerine yeniden Anayasa’ya aykırı yasa yapıldı; Anayasa Mahkemesi yeniden ihlal kararı verdi. Şimdi, bu konularda Anayasa Komisyonu hiç toplanmadı yani Anayasa Mahkemesinin ihlal kararları üzerine Anayasa Komisyonu toplanmayacaksa o zaman bunun üzerine de Anayasa Komisyonu toplanmayacaksa Anayasa Komisyonu niçin var? Şimdi, bunu ciddi olarak sorgulamamız gerekir. Peki, bu neden kaynaklanıyor? Bu, şundan kaynaklanıyor: 2017 anayasa kurgusu öyle bir kurgu ki içerdiği anayasa dışı, demokratik hukuk devleti dışı kurallar bir yana onu da aşan bir uygulamayı beraberinde getirdi yani fiilî uygulamayı, defakto durumu beraberinde getirdi. Bu nedir? Anayasa Mahkemesi pilot karar veriyor, pilot kararının muhatabı biziz, bunu yapmıyoruz “Adalet Bakanlığı yapsın.” diyoruz. Anayasa madde 175 anayasa değişikliği konusunda girişim yetkisini, teklif yetkisini Meclise veriyor “Onu biz yapmıyoruz, onu Bakanlık yapsın.” diyoruz. Şimdi, bu durum aslında, bu anayasa dışı durum 2017 anayasa kurgusunun bizatihi, antidemokratik niteliğinden ve bunun koyduğu hükümlerin kolayca ihlal

edilebiliyor olmasından kaynaklanıyor. Dolayısıyla Anayasa'mızda demokratik hukuk devleti kuralları var, demokratik olmayan kurallar var ama beş yıllık uygulama da her ikisinin dışındaki durumu ortaya koyuyor.

Son olarak bu çerçevede belirtiyim. Mesela, çarşamba toplantıları, bakanlar politikanın dışına itildiği hâlde, dışında bırakıldığı hâlde 2017 anayasa kurgusuyla çarşamba toplantılarında bakanları görüyoruz burada ve Genel Başkanlarını ayakta alkışlıyorlar. Oysa 2017 anayasal kurgusunun ana amacı bakanlığa atanan milletvekili milletvekilliğinden istifa edecekti, yürütme tek başına Cumhurbaşkanına verildiği için Cumhurbaşkanı dışında kimse siyaset yapamayacaktı ama şimdi bakanlar özellikle ana muhalefet partisi liderine laf yetiştirmek için yarışıyorlar, siyaset arenasında yarışıyorlar. O zaman bakanlar kendi görevlerini mi yapıyor, yoksa siyaset mi yapıyor? Şimdi, bu, bizim, burada sorgulamamız gereken hususların başında yer alıyor.

Bakın, Cumhurbaşkanı, Anayasa'nın 161'inci maddesi açıkça öngördüğü hâlde yılda bir kez bütçe sunumuna gelmiyor ama her hafta parti toplantısına geliyor. İşte bu durum, bu fiili durum; Cumhurbaşkanının Anayasa dışı uygulaması, bakanların ve Cumhurbaşkanı Yardımcısının buna katılması esasen parti, devlet ve kişi birleşmesinin, füzyonunun tipik göstergesidir. Şimdi, biz bunu görmezlikten gelerek "Anayasa Komisyonu, Karma Komisyon olarak toplanıyoruz, şu kararları veriyoruz, şöyle bir usul izledik." Demek, bana anayasal gerçeklik dışında işlem yapmak anlamına geliyor. Bunu mutlaka sorgulamalıyız ve eminim ki dışarıdan yetkisi olmayan kişiler tarafından önerilen bir Anayasa değişikliği metni gelmedikçe biz önümüzdeki Anayasa Komisyonunun gündemini ele almak için hiçbir zaman toplanmayacağız, zaten dönem bitiyor.

Şimdi, bu bakımdan, bu dosyaya girecek olursak Sayın Başkan, sayın vekiller; benim çok iyi tanıdığım vekiller var, beş yıldır Meclis açık, çok iyi tanıdığım vekilleri 5 kez bile Meclis Genel Kurulunda görmedim. Bakın, çok iyi tanıdığım vekiller var ama toplam baktığımız zaman 5 kez bile Meclis Genel Kurulunda görmedim, bu birincisi. İkincisi, Meclis Genel Kuruluna devam çok az olduğundan birçok vekili sokakta gördüğüm zaman devam etmedikleri için vekil mi değil mi bilmiyorum, tanımıyorum çünkü tanışma yeri Genel Kuruldur ama devam etmiyor. Demek ki çok iyi tanıdığım vekiller toplam 5 kere bile gelmiş değiller ama sokakta gördüğüm kişilerin milletvekili olup olmadığını bilmeyişim de onların Meclise devam etmiyor olmalarından kaynaklanıyor, devam etselerdi tanırdık.

Şimdi, bu Meclisin devam sorunu, devamsızlık sorununun ne kadar ciddi bir sorun olduğunu aslında o yapmış olduğunuz devam yoklamaları günlerinde de ortaya çıktı. 600 kişi ise devam sırasında saat 15.00'te veya 14.00'te geliyor vekiller hemen "Ben buradayım." diyor, iki dakika sonra üye sayısı 60'a düşüyor. Yani bir tür ilkokul gibi vekiller "Ben buradayım." diyor ama ilkokulda zil çalmadan çıkamazlar. Burada aslında devam işlemi bu şekilde olursa acaba bu vekillerin haysiyetiyle ne kadar uyumludur? Şimdi, bunu sorgulamamız gerekir. Bu çok ciddi bir sorundur. Buradaki faaliyet yani yasama organındaki faaliyetin birincisi bu. İkincisi, Genel Kurula mı sınırlı yoksa bu da yasama faaliyetlerine mi giriyor? Ben örneğin 1 Haziran günü devamsızlık nedeniyle Meclis Başkanlığından yazı aldım. 1 Haziran günü "Devamsızlığınızın bildirilmesi." diye -ne rastlantı- 1 Haziran günü burada oturuyordum, Dijital Mecralar Komisyonundaki yasa önerisi üzerinde konuşma yaptım, sonra da kendi ödül törenime gittim ve Meclis Başkanlığına bunu bildirdim. Bakın, şimdi, 1 Haziran günü ben Meclisteyim, Komisyonunda konuşuyorum ama Genel Kurula uğrayamadım ve koca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, İbrahim Kaboğlu'nun o gün nerede olduğunu bana yazıyla... Meclis Başkanlığı bununla meşgul oluyor. Peki, acaba bu, konjonktürel bir durum mu, yoksa beş yıllık dönemde Meclis Başkanlığı hangi vekilin hangi gün nerede olduğunu izliyor mu? Bunu

çok ciddi olarak sorgulamamız gerekir yani bizim Anayasa andımızla bağlantılı olarak, yoksa dosya içeriği hakkında tabii ki kendileri savunmalarını yapacaklardır, ben ona girmiyorum. Ama içtiğimiz andın gereği çerçevesinde Anayasa'yı ne kadar uyguluyoruz ve biz Anayasa'nın doğrudan muhatabı olduğumuz hâlde bunun neresindeyiz, bunu sorgulamamız gerekir. Devam konusunda beş yılda 5-6 kez yoklama yapılmış ve o yoklama belli bir ay veya ay başı başlatılmış, izleyen ay sona erdirilmiş ve bu görev bitmiş. Şimdi, böyle bir yaklaşım koca Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüceliğiyle ne ölçüde bağdaşır, bunu çok ciddi olarak sorgulamamız gerekir.

Tabii, bunu sorgularken Anayasa'nın uygulanmasını, kuralların eşit uygulanmasını, bunları kuşkusuz ayrıca tartışabiliriz ama bizatihi burada belirli haftalarda yapılan yoklamanın nedenini, amacını... Neden geçen sene değil de bu sene, neden önceki sene değil de bu sene? Şimdi, burada vekillerin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin uygulamasının ciddiyeti, bir milletvekilinin haysiyetiyle asgari bağdaşırılığı tartışmasını gündeme getirmemiz gerekir. Acaba bu yoklamayı belirli bir kişi için mi yaptık yoksa bütün vekiller için mi yaptık? Şimdi, bütün vekiller için yapıyorsak neden 2018-2023 arası değil de 2022'nin belirli ayında yapıldı?

Bilirkişi için yaptıksa o zaman Meclisin görevi bu mu? Bir vekilin dokunulmazlığını kaldırma yetkisi açıkça var, bunu yapmış zaten. Bunun ötesinde Karma Komisyon acaba böyle bir -turnak içerisinde söylüyorum- tuzak veya avcılık görevine alet edilebilir mi, edilmeli miydi? Bu çok ciddi bir sorundur. Dosyanın içeriğinden, söz konusu kişiden bağımsız olarak bizim içtiğimiz Anayasa andı açısından bunu değerlendirmemiz lazım. Bu bakımdan, aslında devam eden soruşturmalar söz konusu olduğu hâlde, daha önce verilmiş bir karar söz konusu olduğu hâlde, bir yargı süreci devam ettiği hâlde eşitlik ilkesini bozarak belirli kişiye yönelik bir tür işlem yapma iradesini Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak ortaya koymuş ve bu konuda da Karma Komisyonu bir araç olarak kullanmaya yönelmiş bulunduğunu düşünüyorum. Bu açıdan Anayasa ve hukuk bir yanda, siyaset ve siyasal eğilimler öbür yanda. Buna baktığımız zaman, esasen burada bu konuyu anayasal kurallarla açıklamadığımızı; daha çok bir siyasal saikin, siyasal eğilimin, düğmeye basılan siyasal davranışın burada bize "Hukuki kılıfa sokun bunu." biçiminde bir gündem oluşturması karşısında bir hukukçu olarak, bir kıdemli anayasacı olarak son derece rahatsızlık duyuyorum, duymamız gerekiyor.

Bu vesileyle esasen şu anda -az önce belirttiğim gibi- Anayasa'mız demokratik hükümleri, demokrasiyle bağdaşmayan hükümleri ve bir 3'üncü alanın, Anayasa dışı alanın özellikle son yıllarda yani 1'inci, 2'nci, 3'üncü yıldan itibaren, 4'üncü ve 5'inci yılında yaygın bir biçimde alan kazandığını görmekteyiz. Bu nedenle ben "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" kavramını kullanmıyorum çünkü ona denk düşen bir anayasal kurgu bulunmamakta "Parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütme" diyorum ve bunun da uygulamada aldığı biçim daha çok Anayasa dışı bir alan. Keşke bu Anayasa dışı alana Türkiye Büyük Millet Meclisinin itilmesi sürecine alet edilmeseydi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Çok teşekkür ediyorum Hocam.

Şimdi, sözü ben HDP adına Züleyha Gülüm'e veriyorum.

Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, şimdi girişte sadece vekilliğin düşürülmesi, diğer dosyayla ilgili olmadığını söylediniz. Dokunulmazlığın kaldırılması dosyasıyla ama yani hepimiz biliyoruz, hani gerçeklerin üstünü örtmeye gerek yok. Gayet bağlantılı, aslında birlikte yürütülen bir komplo sürecinin sonucu olarak da bugün vekilliğin düşürülmesi tartışmasını yapıyoruz. O nedenle burada aslında dokunulmazlığın kaldırılması dosyasından itibaren tartışmak gerekiyor hatta bence bu

meseleye iktidarın yaklaşımı ve Kürt sorununda geline nokta göstermesi açısından da bütünüyle değerlendirmeye ihtiyaç var. Çünkü yapılan hukukiymiş gibi gözükken, işte yasaya dayandığı, İç Tüzük'e dayandığı gibi gözükken meselelerin hepsinin aslında direkt Kürt sorununa yaklaşımla Kürt sorununda savaş politikalarıyla çok yakından ilgisi olduğunu hepimiz biliyoruz.

Şimdi, ilk dokunulmazlığın kaldırıldığı, yine aynı benzer bir süreçle kaldırıldığı meselede ne olmuştu, bunu biraz özetleyelim. Şimdi Semra Güzel Vekilimizin çözüm sürecinde 2014 yılında nişanlısıyla çektiği fotoğrafı üzerinden bir komplo hayata geçirmeye başlanmıştı, hepimiz biliyoruz. Bu fotoğraflar nedeniyle manşetlere çıkarıldı, hedef gösterildi, linç kampanyası başlatıldı ama şimdi geçmişine bakalım bu dosyanın. Bu dosya neydi? 2017 yılında soruşturma açılmış bir dosyaydı, bu soruşturma dosyasında uzun süre hiçbir işlem yapılmamıştı. Belli ki savcı da savcılık da demiş ki: Ya, bundan bir şey çıkmaz zira bu konuda geçmiş yıllarda fotoğraflarla ilgili başka kararlar var, beraat kararları verilmiş, takipsizlik kararları verilmiş. Dolayısıyla bundan bir hani dava açılma yoluna gidilmesi mümkün değildi, soruşturma dosyasında hiçbir şey yapmamış. Hatta Semra Güzel Vekilin 2018 yılında vekil olmasından sonra da vekil olduğuna dair dosyaya bilgi gidiyor, ondan sonra da hiçbir şey yapılmıyor. Bakın fezleke falan hazırlanmıyor, Meclise gönderilmek üzere hiçbir işlem yapılmıyor, dosyada gizlilik kararı verilmiyor. Rutin, işte kimlik tespitleri vesaire gibi işlemler yapıyor. Dosyada başkaca kişilere yönelik de hiçbir işlem yok, gözaltı işlemi yok. Şimdi böyle bir dosyada ne oluyor? Kalkıyor Semra Vekilin üzerinden bir kumpasla dokunulmazlığı kaldırılarak bugün geldiğimiz noktada vekillğin düşürülmesine kadar geliyor.

Şimdi, diğer mesele ne? Anlaşıyor ki bu dosya üzerinden önce kamuoyuna, her tarafa servis yapılıyor ama içi boş, bunlarla ilgili verilmiş çokça mahkeme kararları, Yargıtay kararları var. Fotoğraf çektirilmiş olması herhangi bir suç delilinin işareti değildir, delili olamaz diye, onun üzerinden hemen destek yapabilmek için bir dosya daha ekleniyor. Güya son dönemlerin yaygın kullanılan gizli tanık hikâyesiyle bir ifade alındığı söyleniyor. Gerçekte bu ifade var mı, yok mu, onu da bilemiyoruz zira bizim gördüğümüz bir sürü açılan, toplumsal muhalefete yönelik açılan davalarda birtakım gizli tanıklar var. Var mı, yok mu belli değil, o ifadeyi vermiş mi, vermemiş mi belli değil, hangi koşullarda vermiş belli değil, hangi baskı altında acaba ceza tehdidi altında mı, işkence tehdidi altında mı verilmiş belli değil. Ki bazı dosyalarda da şunu çok açık gördük: Kobani dosyasında olduğu gibi Emniyete yazı yazılıyor "Dosyada böyle bir ifade var, gizli tanık ifadesi var, sizden doğru gelmiş deniyor." Emniyet diyor ki: "Bizde böyle bir ifade yok." Şimdi gizli tanık meselesinin geldiği nokta burası ve Semra Vekille ilgili de bir dosya daha eklemesi yaptırdınız -yaptırdınız diyorum çünkü savcının işlemi falan değil iktidarın işlemleri- onun üzerinden bir ekleme yaptınız. Peki, hadi diyelim ki böyle bir ifade var, bu ifadede ne var? Hiçbir şey, soyut bir beyandan öte hiçbir şey yok. Dayandırdığı, somutlaştırdığı tarih, gün, eyleme dair bir şey var mı? Hiçbir şey yok ama işte düşünüyor muydu öyle olduğunu diye bir beyan var. Bu beyan üzerinden milyonların iradesiyle seçilen milletvekillerinin milletvekilliğinin dokunulmazlığını kaldırıp düşürüyorsunuz. Şimdi, kendinizi bir yerine koyun, o durumda ne düşünürdünüz acaba, bunun bir komplo olduğunu düşünmez miydiniz yoksa aman hukuk işte ne yapalım diye boyun mu eğerdiniz? Yapmayacağınızı hepimiz biliyoruz ama siz bu usulü uygulamaya devam ediyorsunuz.

Şimdi süreç nasıl ilerliyor? Dosyada hiçbir işlem yok, gerçekten hiçbir işlem yapılmıyor, tüm bu komplo süreci başlayacağı sırada hızlıca işlemler yapılmaya başlanıyor. Dosyada gizlilik kararı alınmamış ki biliyorsunuz, bütün siyasi dosyalarda ilk yapılan şey aslında gizlilik kararı alınmasıdır. Niye? "Avukatları inceleyemesin, savunma hakkı yok edilsin, tek taraflı buralardan siz bir yerlere bir şeyleri servis edin, diğer tarafın, sanık tarafının ya da yargılanmak isteyenlerin ya da hedef gösterilenlerin hiçbir bilgisi olmasın." diye dosyaya gizlilik kararları getirilir ama burada gizlilik kararı

bile yok. Ne zaman getiriliyor? Ancak bu şekilde bir komplo, olay devreye sokulduğu zaman. Aynı gün içerisinde hemen fezlekeler hazırlanıyor, hemen Bakanlığa gönderiliyor, oradan Cumhurbaşkanlığına gidiyor, oradan buraya geliyor ve hızlıca da işlemler yapılmaya başlanıyor.

Ya, ben yargının bu kadar hızlı olduğunu bilmiyordum mesela. Biliyor musunuz siz yani yargının bu kadar hızlı işlediğini? Altı-yedi yıl süren davaların, yirmi yıl süren yargılamaların olduğu bir yargı sisteminde, yargı, 2017’den beri bu dosyada doğru düzgün işlem yapmamış savcılık birdenbire o kadar hızlanıyor ki iki günde bütün işlemleri bitiriyor, yetmiyor burası da buradaki süreç de Ankara süreci de çok hızlı bitiriliyor ve Semra Vekilimizin dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle burası toplanma kararı alıyor.

Şimdi, görüntüde “mış gibi” yapılıyor, evet, sanki “Böyle bir hukuk varmış da bir hukuk hikâyesi sürüyormuş da...” görüntüsü veriliyor ama biz şunu çok iyi biliyoruz ki yargı çok uzun zamandır iktidarın, toplumsal muhalefeti susturmasının bir aracı. Aynı bugün İç Tüzük’teki hükümlerin -ki Anayasa’ya aykırı olarak uygulamanıza rağmen söylüyorum- hakkın kötüye kullanımı yoluyla, bir komplo yoluyla milletvekilimizin vekilliğinin düşürülmesinin aracı hâline getirildiği gibi, siz bütün yasal mevzuatı istediğiniz gibi evirerek çevirerek toplumsal muhalefetin, başta da HDP olmak üzere, partimize yönelik bir saldırı zemininin aracı olarak organize ediyorsunuz. Bu da bunun çok açık göstergelerinden bir tanesi. Sadece milletvekillerine yönelik mi oluyor? Hayır, herkese yönelik yapıyorsunuz aynı hikâyeyi, herkes bu yargı sopasıyla susturulma mekanizmasının içinden geçmek zorunda kalıyor bu dönem içerisinde.

Şimdi, ne oldu? Meclis Genel Kurulu’nda 1 Martta yapılan oylamada, bütün bu komisyon süreçlerinden sonra, bu talimatlı yargıyla yapılan süreçten sonra Semra Vekilimizin dokunulmazlığı kaldırıldı, yakalama kararı çıkarıldı, sonra İstanbul’da gözaltına alındı, ardından tutuklandı. Tutuklanma süreci bile bir linç sürecine, bir propaganda sürecine dönüştürüldü. Kimin tarafından? O Emniyetteki fotoğrafları kim alabilir acaba? Dışarıdan bir basın gelip Emniyetin içindeki fotoğrafı çekemeyeceğine göre, demek ki Emniyet tarafından servis edilmiş fotoğraflardı ve yalan haberlerle, gerçek dışı beyanlarla Semra Vekilimiz yine orada hedef gösterilmeye, bütün sürecin kendisi manipüle edilmeye çalışıldı ve hatırlarsınız, komplonun başlangıç sürecinde de Semra Vekile yönelik aynı süreç işletilmişti.

Şimdi, geldik, ne oldu sonuçta? O süreç size yetmedi anlaşılan “Devam edeceğiz, dokunulmazlık kaldırılması yetmez, Semra Vekilin tutuklanması yetmez, bir şey daha yapmamız lazım, vekilliğini de kaldırmamız lazım.” dediniz. Şimdi, inanılmaz bir süreç işliyor gerçekten.

Biraz önce de söyledim, alt komisyonda bu kadar acele edilmesinin, bu kadar hızlı karara çıkarılmasının gerekçesi nedir, anlaşılabilir değil. Şimdi, biraz önce söylediniz “Ne kadar süreceği belli değil.” gibi birtakım laflar ettiniz. Şimdi, alt komisyon üyeleri belli ve dolayısıyla komisyon üyesinin değişme şansı yok değil mi Başkan Bey? O kişinin gelmesi gerekiyor. Dolayısıyla, evet, çok uzun sürdüğünde olabilirdi, bir haftalık bir gecikme oldu, arkasından sorulabilirdi. “Sağlık durumum nedeniyle gelebilecek durumda olsam zaten gelirdim ama gelebilecek durumda olamadığım için gelmedim.” Aranabilirdi, sorulabilirdi ve en fazla bir hafta daha ötelenip ondan sonra bir tartışma yürütülebilirdi ama sağlıklı bir tartışma yapma derdiniz olmadığı için zaten bunu yapmanızın sonucu da belli, niye yaptığınız da açığa çıkıyor aslında, dolayısıyla alt komisyon gerçek bir tartışma yürütmedi. “CHP de katılmıştı.” diyorsunuz ama oylamaları sonucunda bakın, her ne kadar bugün burada yaptığı açıklamalar içerik itibarıyla aslında “Hayır.” demelerini gerektiriyor olsa da “Evet.” demişler. Dolayısıyla birbirlerinin benzerinin olduğu bir toplantıda hangi tartışma yapılabilirdi acaba? Şimdi, böyle bir süreci siz bana “Hukukidir, işleyiş tamamlanmıştır, bunun üzerinde de hukuka aykırı bir durum yoktur.” diyerek sunuyorsunuz ama her şey sadece biçimsel olarak oy çokluğuyla

yani biçimsel olarak toplantıya katılma, yeter sayının olması meselesi değildir ki gerçek bir tartışma yapıp yapılmadığı meselesidir. Şimdi, bunun üzerinden de Karma Komisyonunuzu da topladınız ve diyorsunuz ki: “Burada da vekilliğinin düşürülmesi tartışmasını yapacağız.”

Şimdi, Semra Vekille ilgili sizin söylediklerinize bir bakalım: “Meclis çalışmalarına katılmadı dolayısıyla Meclis faaliyeti yürütmüyor.” diyorsunuz. Semra Vekilimiz Meclis kürsüsünü -buraya gelebildiği, linç kampanyasına maruz kalmadığı, gerçekten vekillik görevini yapabildiği dönemlerde ki bu geçmiş dört yıldan bahsediyoruz- en çok kullanan milletvekillerinden biri. Komisyon toplantılarına en fazla katılan, hiçbir komisyon toplantısını kaçırmayan milletvekillerinden biri. Soru önergeleriyle, araştırma önergeleriyle yoğun faaliyet yürüten, bu konuda gerekli emeği harcayan bir milletvekilimiz ama siz bütün bunlara rağmen dediniz ki: “Olmaz, devamsızlık var.” Kaç gün? “Altı gün gelmedi.” Bak, altı gün, acaba diğer milletvekilleri kaç gün geldi? Bir yoklama yapılsa anlaşılır herhâlde çoğu AKP milletvekilinin vekilliğinin düşmesi gerekirdi bu durumda ama “6 oturum gelmedi.” dediniz ve düşürdünüz. Şimdi “Semra Güzel’in devamsızlığı İç Tüzük’ün 57’nci maddesine göre tespit edilmiştir.” diyorsunuz. İç Tüzük’ün “yoklama” başlığını taşıyan 57’nci maddesi şöyle diyor: “Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.” Semra Vekilin linç kampanyasından dolayı hazır bulunamadığı dönemlerdeki duruma bir bakalım. Şöyle bir baktığınızda bile o salonda aslında yeterli çoğunluğun sağlandığını kaba bir gözle bile görebileceğimiz bir durum vardı değil mi? Ama buna rağmen yoklama yaptırdınız. Niye? Çünkü sizin derdiniz milletvekilleri Meclise gelsin de çalışma sağlıklı yürüsün değil ki “Semra Vekilin vekilliğini düşürelim.” diyorsunuz.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 1 Ekim 2018 tarihinden 18 Ekim 2022 tarihine kadar dört yıllık süre içerisinde 448 Birleşim, 1.985 Oturum gerçekleşmiş ve yapılan 448 birleşimde ve 1.985 oturumunda yalnızca 11 yoklama yapılmış. Bakın, 11; 6’sı Semra Vekil için, özel hedef seçilerek, planlanarak yapılmış. Meclis Başkanlığınca yapılan 11 yoklamanın 6’sı sadece Semra Vekil için. Meclis İçtüzüğü’nün 57’nci maddesine göre Başkanın tereddüde düşmesine imkân vermeyecek kadar çoğunluğun bulunduğu Birleşimlerde Semra Güzel’in vekilliğinin düşürülmesi için açıkça kanuna karşı hile yapıldı ve İç Tüzük açıkça kötüye kullanıldı. Zira Anayasa’nın 96’ncı maddesinde “Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tam sayısının en az üçte 1’iyle toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa’da başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar verir.” diyor. Şimdi, sizin yaptığınızla bu maddeye bir bakın. Ancak, Semra Güzel’in devamsızlığının tespit edildiği 31 Mayıs 2022, 1 Haziran 2022, 2 Haziran 2022, 7 Haziran 2022, 8 ve 9 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleşen Genel Kurul Birleşimlerinde açıkça 500’ün üzerinde milletvekili olduğu görülüyorken İç Tüzük 57’nci maddenin koşulları oluşmamasına rağmen, siz bu maddelere dayanarak yoklama aldınız ve Meclis Başkanlığı yasanın verdiği yetkiyi, İç Tüzük’ün verdiği yetkileri ve Anayasa’yı açıkça ihlal ederek yoklama yaptı. Öte yandan, İç Tüzük’ün 138’inci maddesi devamsızlık yapan tüm vekiller için geçerli olmasına rağmen, siz bu konuda da eşit uygulama yapmadınız, diğer vekiller meselesini tartışmadınız, üstüne üstlük de başka dönemlerde hiçbir şekilde gelmeyen vekillere ilişkin de aslında böyle bir derdiniz yoktu çünkü sizin derdiniz zira Semra Güzel’in vekilliğinin düşürülmesiydi.

Şimdi, Semra Vekil Meclisi sürekli bu kadar takip eden, çalışmalara katılan Semra Vekilimiz neden gelemedi? Gerçekten gelebilecek bir ortam bıraktınız da Meclise gelebilme fırsatı olabilecekti de mi gelmedi? Hayır öyle olmadı çünkü bir linç kampanyası başlatıldı, hukuksuzca dokunulmazlığı kaldırıldı, ardından tutuklanmasıyla devam eden süreçte bir milletvekili olarak faaliyetlerini yürütmesi zaten mümkün olamadı. Cumhurbaşkanı’nın siyasi parti liderlerine, milletvekillerinden sosyal medyadaki trol ordusuna kadar doğrudan hedef gösterilen, lekelenmeme hakkı ihlal edilen, can güvenliği ortadan kaldırılan Semra Güzel’in Genel Kurulda bulunmaması bahane edilerek vekilliğinin

düşürülmesi, aslında çok açık bir oyunun, halkın iradesine karşı gösterilen açık bir düşmanlığın örneği oldu. Son derece ağır bedellerle örülü Kürt siyasi mücadelesi tarihinin birçok aşamasında iktidar kesimlerinin hedef göstermesiyle yüzlerce siyasetçinin faili meçhul cinayetlerle katledildiği, gözaltına alınıp tutuklandığı bir atmosferde Semra Güzel'in söz konusu örgüt linç sürecinde Meclis çalışmalarına katılmasını nasıl beklediniz? Burada bir saldırıya, buraya gelirken bir saldırıya uğramayacağının garantisi var mıydı? Zira yandaş medya zaten yeterince linç kampanyası yürütmemiş miydi?

Bu örgütlü linç kampanyasına kadar olan süreçteki Meclis faaliyetleri -biraz önce bahsettim ama ayrıntılı anlatayım size-: Semra Vekil, asgari ücretin vergi dışı bırakılması, 8 Mart'ın resmî tatil olması, evde bakım teknikerlerinin meslek tanımının yapılarak güvenceli bir şekilde istihdam edilmesi, coronavirüsün meslek hastalığı sayılması gibi konularda tam 6 adet kanun teklifi vermiş; kadına yönelik erkek şiddeti, şiddetle mücadele, yolsuzlukla mücadele, işsizlik, yoksulluk, enflasyon, hayat pahalılığı, ekolojik tahribatlar, çiftçilerin ve esnafın sorunları, emekçilerin, işçilerin sorunları, engelli yurttaşların sorunları, gençliğin sorunları, şu an çok ciddi bir sıkıntı olan tüm gençliği maalesef etkisi altına alan uyuşturucuyla ilgili -daha bugünden çok önceleri- mücadele konusunda, çocuk hakları, Diyarbakır halkının sorunları, hapisanelerde yaşanan hak ihlalleri gibi burada tek tek sayamayacağımız 273 adet soru önergesi, 46 adet araştırma önergesi vermiş bir vekilimiz. Üyesi olduğu Sağlık Komisyonu ve alt komisyon çalışmalarına 1 kere dahi devamsızlık yapmadan eksiksiz katılım sağlamış bir vekilimiz. ALS, SMA, DMD, MS gibi tedavisi bilinmeyen hastalıkların araştırılması ve çözüm yollarının geliştirilmesi için kurulan araştırma komisyonunda büyük emek sarf etmiş bir vekilimiz. Bu emek ve çabayı gören hasta yakınları ve ilgili dernek, basın tarafından mail ve bire bir ziyaret diyaloguyla onlarca kez teşekkür edilmiş bir vekilimiz.

Semra Vekil, seçim bölgesi olan Diyarbakır'da sivil toplum kurumlarını, emek meslek örgütlerini, işçi emekçileri, özellikle tarım işçilerini yüzlerce kez ziyaret etmiş, sorunlarıyla ilgilenmiş, kadın duruşmalarında yüzlerce kez kadınlarla bir araya gelmiş, gençlerin, kadınların, bir bütün halkın, toplumun sorunlarını dinlemiş, Meclis çatısı altında sayısız kez bu sorunları dile getirmiş bir vekilimiz. Diyarbakır'da nerede bir haksızlık, nerede bir zulüm, nerede bir sorun varsa Semra Vekil oradaydı. Semra Vekil, gerek seçim bölgesi olan Diyarbakır'da gerekse Türkiye'de kadın mücadelesi içerisinde çokça sevilen, geleceğin başarılı siyasetçilerinden biriydi.

27'nci Yasama Dönemi başladığında, yemin töreninin ardından bugüne kadar 1106'sı AKP'li olmak üzere, 131 milletvekilinin Meclis Genel Kurulunda hiç konuşmadığını hatırlatmak istiyorum. Bazılarının tek bir soru veya araştırma önergesi vermediğini, bir yasama döneminde Meclis çalışmalarına sadece altı gün katılmadığı gerekçesiyle Semra Güzel'in milletvekilliğinin düşürülmek istenmesini siz varın bir değerlendirin. 2018'de yemin töreninden sonra çoğunluğu AKP'li olan birçok vekilin Meclis Genel Kurulunda hiç sesi çıkmamış, el kaldırmanın dışında hiçbir faaliyet yürütmemişken Semra Güzel'in "Meclis faaliyetlerine katılmadı." bahanesiyle İç Tüzük'e karşı hile yapılmak suretiyle milletvekilliğinin düşürülmesi, ne hukuka ne adalete ne de temsil anlamında burada hukuki bir zemininin olmasına sığmaz.

HDP'li vekiller, yasama muafiyetinden muaf mı acaba? Neden bu yasama dokunulmazlığının kaldırılması meselesi, vekilliğin kaldırılması meselesi sürekli HDP'li vekilleri hedef alıyor? Demek ki bazı yasalar, bazıları için geçerli, bazıları için geçerli değil. Yasama muafiyetleri, esas olarak bir ayrıcalık değil, halkın iradesinin Meclise tam ve özgür olarak yansımını sağlamak, parlamenterlik görevinin her türlü baskı ve kaygıdan uzak, güvenceli bir biçimde yapılmasına olanak tanımak için getirilmiş. Yasama dokunulmazlığı, parlamenterlerin Parlamento çatısı altında açıkladıkları düşünceler,

söyledikleri sözler ve kullandıkları oylardan sorumlu olmamaları, aynı zamanda, bu ve benzeri çalışmaları alanlarda, meydanlarda, görev alanlarında tekrarladıklarında sorumlu olmamaları, yasama sorumsuzluğundan farklı olarak keyfi kovuşturma ve cezaları da önleme amacını güdüyor.

Parlamentoda çoğunluğa sahip olan iktidar grupları her zaman siyasi nüfuzlarını kullanarak veya siyasi tuzaklar kurarak özellikle muhalefete mensup milletvekillerinin yasama faaliyetlerine katılmasını engellemeye, bu milletvekillerini kontrol altında tutmaya, giderek de bunları siyasi alanın dışına itmeye çalışabiliyorlar. Anayasa ve onları tanımlayan yasalar, Parlamento'yu dokunulmazlık zırhıyla donatarak bu ihtimali aslında ortadan kaldırmaya çalışıyor. Böylece demokratik sistemin işlemesi için vazgeçilmez bir unsur olan muhalefet işlevlerinin gereği gibi yerine getirilmesini sağlamaya çalışıyor. Tam da bu sebeple, Anayasa'nın "Yasama dokunulmazlığı" başlıklı 83'üncü maddesine göre, yasama dokunulmazlığının amacı milletvekillerinin keyfi ve asılsız ceza kovuşturmalarından ve tutuklamalardan korumak. Yine, Anayasa Mahkemesi tarafından verilmiş olan bir kararda açıkça şöyle diyor: "Yasama dokunulmazlığı bir amaç olmayıp milletvekillerinin halkın iradesini Meclise tam olarak yansıtarak millet iradesinin eksiksiz gerçekleşmesini sağlamanın aracıdır." Şimdi, Semra Vekilin vekilliği düşürüldüğünde halkın iradesi buraya nasıl yansıyor?

Anayasa Mahkemesi HDP Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun çok yakın tarihli başvurusu üzerine verdiği kararda ayrıntılı bir değerlendirme yapıyor, diyor ki: "Kamu otoritelerinin kanuna dayalı olarak ve anayasal açıdan meşru birtakım amaçlarla siyasi faaliyetlere çeşitli sınırlamalar getirmesi mümkündür. Ancak, milletvekillerinin yasama faaliyetleri Anayasa'da özel olarak koruma altına alınmıştır. Anayasa, koruyucu bu hükümlerle halkın siyasi iradesinin engellenmemesini ve hakkın özünün etkisiz hâle getirilmemesini hedeflemiştir."

Demokratik temsil değerlerinin hayata geçirilebilmesi bakımından oldukça önemli güvenceler olan yasama bağımsızlıkları yüzyıllardır süren anayasal mücadeleler sonucunda elde edilmiş anayasal kazanımlardır. Bu güvencelerden yasama dokunulmazlığı, Meclisin rızası olmaksızın gözaltına alma, tutuklama gibi ağır müdahaleler de dâhil olmak üzere ceza muhakemesi işlemlerinin uygulanmasına karşı suç işledikleri iddia edilen Parlamento üyelerini tanımamaktadır. Hukukumuzda ilk kez 1876 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu hariç sonraki anayasaların tanımında bu korunmuştur. "Yasama dokunulmazlığıyla ilgili kuralların varlığı her şeyden önce temsili demokrasi ilkesini koruma ihtiyacına dayanmaktadır. Dokunulmazlık asıl olarak milletvekillerine bir ayrıcalık sağlamayı değil, onların şahsında yasama işlevinin korunmasını ve böylece kamu yararının sağlanmasını amaçlar." Anayasa Mahkemesi kararlarından devam ediyorum. "Diğer yandan, yasama dokunulmazlığı özellikle Mecliste azınlıkta kalan ve muhalif milletvekillerinin keyfi bir ceza kovuşturmasıyla geçici bir süre için de olsa yasama çalışmalarını yapmaktan alıkonulmasının önüne geçmeyi amaçlar ve halkın seçilmiş temsilcileri olarak gereksiz müdahale, kaygı ve baskı taşımaksızın demokratik işlevlerini güvenceli bir biçimde gereği gibi yerine getirmesini sağlar. Böylece milletvekillerinin halkın iradesini Meclise tam olarak yansıtarak millî iradenin eksiksiz gerçekleşmesi sağlanmaya çalışılır." Yine bir karardan.

Anayasal bir kurum olan yasama dokunulmazlığı milletvekillerinin bir engelle karşılaşmadan yasama faaliyetlerine serbestçe katılmalarını sağlamaya yönelik bir koruma mekanizması sunduğundan bunun temsili demokrasinin işleyişi bakımından önemli bir işleve sahip olduğu kabul edilmektedir. Bu sebeple, Anayasa yargısına hâkim olması gereken hak eksenli yaklaşım, yasama dokunulmazlıklarına ilişkin anayasal kuralların yorumlanması için de geçerli olmalıdır. Nitekim Anayasa Mahkemesi önceki kararlarında bu yaklaşımın bir sonucu olarak Anayasa'nın 83'üncü maddesine getirilen istisnaların Anayasa'nın 67'nci maddesinde güvence altına alınan seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı da dikkate alındığında dar ve özgürlükler lehinde yorumlanması gerektiğini açıkça ifade ediyor.

Öte yandan, Anayasa ve İç Tüzük hükümleri gereğince kurulan komisyonlar, inceleme konusu talebin siyasi saiklerle dayanıp dayanmadığını incelemek, yetki ve görevlerinin olup olmadığını tetkik etmek zorundadır. Ancak işbu Komisyonunda yapıldığı gibi, öncelikli olarak uzun zamandır elinde bulundurduğu sayısal çoğunluğu olması gereken çoğulcu demokrasi anlayışının tersine, çoğunluğun hegemonyasına dönüştürme anlayışı içinde hareket etmektedir. Özellikle Türkiye’de yargı bağımsız ve tarafsızlığının ortadan kalktığı göz önünde bulundurulduğunda, dokunulmazlığın önemi çok daha dikkatle değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, Komisyon talebinin siyasi saiklere dayanıp dayanmadığının bu Komisyonunda da değerlendirilmesi gerekiyor. Aksi hâlde, iktidara eklenmiş yargının verdiği talimatlı, siyasi kararlar iktidar bloğunun dokunulmazlıkların kaldırılması sürecini art niyetli olarak kendi lehine işletmesi kaçınılmaz ve bugün de yaşanan aslında bu.

Maalesef, Türkiye, dokunulmazlığın korumaya çalıştığı demokratik ilkelerin ve korumanın tam aksi süreçlere şahitlik ediyor. Dokunulmazlıklar, Türkiye siyasetinde Kürt siyasi hareketi ile Türkiye devrimci demokrasi güçlerini demokratik siyaset sahnesinden silinmek için, men etmek için bir araç olarak kullanılmaya devam ediyor. Bu tarih, sadece bu gündemle ilişkili, sadece bu dönemdeki milletvekilliği dokunulmazlığı vekilliğin düşürülmesiyle ilgili değil; aslında çok uzun bir tarihsel süreçten bahsediyoruz. DEP’ten HDP’ye kadar seçilmişlere yönelik saldırıları ve demokratik siyaseti tasfiye uygulamaları hep olageldi.

Bir tarihsel süreci de hafızamızda yenileyelim ki bugün aslında, bu tartışmamızı yapıyor olmamızın alt zemini nedir, tarihsel süreci nedir, neden bağımsızmış gibi ele alınamayacağı açıklığa kavuşsun. 4 Eylül 1993, DEP’in Mardin Milletvekili Mehmet Sincar, Batman’da öldürüldü, Batman’daki silahlı saldırı sonucu Sincar’la birlikte yaşamını yitiren Metin Özdemir’in cenazesi devlet yetkilileri tarafından gece gizlice gömüldü. Sincar’ın Kızıltepe’deki taziye evine bombalı saldırı düzenlendi, saldırının düzenlendiği anda taziye evinde DEP Diyarbakır Milletvekili Leyla Zana da vardı. Bu saldırı, hedefteki ismin Leyla Zana olduğu görüşünü benimsedi.

17 Eylül 1993, DEP Genel Başkanı Yaşar Kaya tutuklandı. Leyla Zana’nın Mecliste Kürtçe yemin etmesiyle başlayan süreç -kaos ve kriz yaratılmak istenmesi üzerine- 1994’te dokunulmazlıkların kaldırılmasına kadar devam etti. Bir milletvekilinin ana dilini kullanma hakkı, ana dilinde yemin yapmak istemesi yine o dönemin iktidarları tarafından bir saldırı zeminine dönüştürüldü ve bunun üzerinden Leyla Zana Vekile yönelik bir saldırı dalgası başlatıldı.

DEP milletvekillerinin dokunulmazlıkların kaldırılmasından on gün önce, dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş “Eşkıyayı Bekaa’da aramaya gerek yok, maalesef, bunların bir kısmı yüce Meclisin çatısı altındadır.” diyerek DEP’lileri hedef gösterdi.

2 Mart 1994’te Hatip Dicle, Leyla Zana, Orhan Doğan, Ahmet Türk, Sırrı Sakık ve Şırnak Bağımsız Milletvekili Mahmut Alınak’ın dokunulmazlığı kaldırıldı. Aynı gün Orhan Doğan ve Hatip Dicle Meclisten çıkarılırken gözaltına alındı. Leyla Zana, Ahmet Türk, Sırrı Sakık, Sedat Yurttaş, Selim Sadak, Mahmut Alınak, Hatip Dicle ve Orhan Doğan 16 Martta DGM tarafından tutuklanarak Ankara Merkez Cezaevine gönderildi. Dokunulmazlıkların kaldırılmasına dayanak oluşturan Ankara DGM Başsavcılığı iddianamesinde milletvekillerinin vatan hainliğiyle suçlanması yer alıyordu. Daha sonra, DEP milletvekilleri on yıl cezaevinde kaldı. Anayasa Mahkemesi DEP’i 16 Haziran 1994’te kapattı. 11 Mayıs 1994 tarihinde kurulan HADEP’in Genel Başkanı Murat Bozlak 1994 yılında uğradığı silahlı saldırıdan yaralı olarak kurtuldu. Üç yıla yakın bir süre cezaevinde kaldı. Anayasa Mahkemesi 13 Mart 2003’te HADEP’i kapattı, parti yöneticilerine de beş yıl siyaset yasağı getirildi; aynı bugün partimize yönelik kapatma davası ve arkasından istenen siyaset yasağı gibi. Değişen bir şey var mı? Tarihlerle bakarsanız yok.

24 Ekim 1997’de kurulmuş olan Demokratik Halk Partisi, DEHAP ise “Örgütlenmesini tamamlamadan seçime girdiği” iddiası üzerine 2002’de Anayasa Mahkemesi tarafından kapatma davası açıldı ve bunun üzerine DEHAP 19 Kasım 2005’te kendisini feshetti. DEP Milletvekili Hatip Dicle, Orhan Doğan, Selim Sadak ve Leyla Zana on yıl hapis yattıktan sonra 9 Haziran 2004’te hapisten çıktılar ve 2005’te Demokratik Toplum Hareketi’nin öncülüğünü yaptılar. 2007 yılında “Bin Umud Adayları” adıyla seçime bağımsız giren DTP, aralarında Selahattin Demirtaş, Gültan Kışanak, Leyla Zana gibi isimlerle Meclise girdi, Anayasa Mahkemesi 16 Kasım 2007 tarihinde DTP hakkında kapatma davası açtı yine; DTP Genel Başkanı Ahmet Türk’ün aralarında olduğu 221 parti üyesi için beş yıl siyaset yasağı istendi. 11 Aralık 2009’da Anayasa Mahkemesi oy birliğiyle DTP’nin kapatılmasına ve 37 kişiye beş yıl süreyle siyaset yasağı uygulanmasına, Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk’un milletvekilliğinin düşürülmesine karar verdi.

Böylece, Kürt siyasetinin Kürt sorunu ve demokratik demokrasi meselesini Parlamento zeminine taşıma arayışları bir kez daha vesayet duvarlarına çarptı; yargı, vesayetin aracı hâline geldi. Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk milletvekilliğinin düşmesiyle DTP’nin Meclisteki grubu da düşmüş oldu. Bağımsız İstanbul Milletvekili Ufuk Uras’ın katılımıyla grup kurmak için yeterli sayı olan 20 milletvekiline ulaşıncı tekrar 2008’de Mecliste “Barış ve Demokrasi Partisi” adıyla yeni bir grup kuruldu. BDP 2011 genel seçimlerinde 61 bağımsız adayla seçime girdi ve 6,58 oy oranıyla 36 milletvekili çıkardı. YSK o tarihte -2011 yılında- “KCK” adı altında beş yıl tutuklu bulunan Hatip Dicle’nin kesinleşmiş yaklaşık iki yıl hapis cezası olduğu gerekçesiyle milletvekilliğini düşürünce sayı 15’e düştü. Yargı yine iktidarın aracı hâline gelmişti; binlerin, on binlerin, yüz binlerin iradesiyle seçilen Hatip Dicle Vekilimizin vekilliği elinden gasbedilmişti, halkın iradesi gasbedilmişti. Dicle’nin yerine, o dönemde seçilmemiş olmasına rağmen AKP adayı Oya Eronat Meclise girmişti. Ancak siyasi yasağı olan vekiller bağımsız kalınca BDP 29 milletvekiliyle Mecliste grup kurdu.

27 Ekim 2013 tarihinde Ertuğrul Kürkcü, Sebahat Tuncel Eş Başkanlığında Halkların Demokratik Partisi yani partimiz kuruldu; Barış ve Demokrasi Partisi, Devrimci Sosyalist Parti, Ezilenlerin Sosyalist Partisi, Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi, Sosyalist Dayanışma Platformu; “Halkların Demokratik Partisi” adı altında birleşti; böylece Kürt siyasal hareketiyle Türkiye sol sosyalist hareketin bazı parti ve örgütleri HDP çatısı altında bu ülkede Kürt sorununda demokratik çözüm, demokrasi, emek, kadın, ekoloji mücadelesi vermek üzere bir araya geldi.

28 Nisan 2014’te BDP milletvekilleri HDP’ye geçti, BDP’li belediye başkanları ve yerel yöneticiler partilerinde kaldılar. HDP 7 Haziran 2015 seçimlerinde yaklaşık 6 milyon kişinin desteğini, oyların yüzde 13,2’sini alarak 80 milletvekili çıkardı; elbette ki bu milletvekilleri -80 milletvekili-yine, iktidarın bir kez daha hedefi hâline geldi. Bu kadar milletvekili çıkarılmasından tek başına iktidar olanaklarını kaybetmekten korkan iktidar, yeniden bir kaos ve yeni bir seçime toplumu zorladı.

1 Kasım 2015’te yenilenen seçimlerde 10,76 oyla, 59 milletvekiliyle tekrar Meclisteydik. Bu süreçten sonra partimize yönelik saldırı dalgası yoğunlaştı. Aslında 7 Haziran sonrası başlayan sürecin devamı olarak partimize yönelik saldırı dalgası da arttı demek gerekiyor. Kürt illerinde yerel seçimleri iki dönem üst üste kazanan belediyelere kayyumlar atandı, seçilmiş belediye başkanları tutuklandı. 20 Mayıs 2016’da muhalefetin de olumlu oy kullandığı ve Mecliste kabul edilen teklif 24 Mayıs günü Cumhurbaşkanlığına gönderildi ve Cumhurbaşkanlığı tarafından dokunulmazlıklarımız bir kez daha kaldırıldı.

Tarih, tekerrürden mi ibarettir? Değildir aslında. Çözülmeyen sorunları çözmekte; savaş politikalarında, antidemokratik uygulamalarda ısrar eden iktidarların o günden bugüne iktidarlar değişse de yaklaşımlarının değişmediğini; aynı, benzer araçlarla, benzer yöntemlerle aynı işleri yaptığının devamının bir göstergesiymiş bu sürecin kendisi.

4 Kasım 2016 tarihinde Bingöl, Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak ve Van illerinde savcılıklara HDP’li milletvekilleri hakkında gözaltı kararı verildi. “Verildi.” diyorum çünkü bütün savcılar aynı anda oturup, aynı anda düşünüp “Ya, biz bu HDP milletvekillerini bir gözaltına alalım.” diye kendilerine yukarıdan bir şey gelmediğine göre bir talimatla gelmiş olmalı ki hepsi aynı anda gözaltı kararı veriyor. 12 milletvekili önceden hazırlanmış uçak, helikopter ve araçlarla Bingöl, Diyarbakır, Hakkâri ve Şırnak emniyet müdürlüklerine götürülüyorlar. Aynı gün çıkarıldıkları mahkemelerde HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş ile HDP Grup Başkan Vekili ve Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Abdullah Zeydan, Ferhat Encü, Gülser Yıldırım, Leyla Birlik, Nihat Akdoğan, Nursel Aydoğan, Selma İrmak tutuklanırken İmam Taşçier, Ziya Pir, Sırrı Süreyya Önder denetimli serbestlik hükümleri uygulanarak bırakıldı.

2018’de Ahmet Yıldırım, İbrahim Ayhan ve Osman Baydemir’in vekilliği düşürüldü. Devamsızlık gerekçe gösterilerek arkasından -bugüne ne kadar çok benziyor değil mi- Leyla Zana, Tuğba Hezer Öztürk ve Faysal Sarıyıldız’ın da vekillikleri düşürüldü. 2019’da ise Leyla Güven ve Musa Farisoğulları’nın vekillikleri düşürüldü. Sonrasında Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun vekilliği düşürülmüşse de AİHM kararı üzerine tekrar iade edildi. En son olarak ise Diyarbakır Milletvekilimiz Semra Güzel’in şimdi vekilliği düşürülmek isteniyor.

26’ncı ve 27’nci Dönem boyunca 13 HDP milletvekilinin vekilliği düşürüldü. Bugün itibarıyla ise önceki dönemde Parlamentoda görev yapmış 5 HDP’li vekilimiz hâlen tutuklu ve tabii ki Kobani kumpas davasıyla tüm seçilmişlere yönelik komplo devam ediyor.

Şimdi, burada, kısaca özetlemeye çalıştığımız Kürt siyasal hareketi ve bileşenlerinin maruz kaldığı saldırılarda aslında otuz yıldır devletin Kürt sorunundaki çözümsüzlük politikasının değişmediğini, iktidarlar değişse de hâlen benzer yaklaşımları sergilediğini, ısrarla savaş politikalarını da sürdüreceklerini beyan ettiklerini, barışın kendilerinin gündemlerinde olmadığını dolayısıyla barıştan yana olanları, Kürt meselesinde demokratik çözümden yana olanları; bu ülkeye demokrasinin, adaletin, eşitliğin gelmesinden yana olanların siyasi alanda alt edemediklerini, demokratik siyaset alanında bir türlü seslerini kesemediklerini, demokratik siyaset alanından yargı aracılığıyla ve birtakım yasal gerekçeler bulunarak bunlar üzerinden tasfiye edilmesinin bir süreci olarak değerlendirmek gerekiyor.

Şimdi, bu meselenin aslının, Semra Güzel Vekilimize ilişkin de diğer dokunulmazlıkların kaldırılmasına ilişkin de meselenin büyük yanının Kürt meselesinde demokratik çözümden kaçmanın, savaş yanlısı politikalar olduğunu bir kez daha hatırlatmak gerekiyor. Böyle devam ederek önceki iktidarlar nasıl bir sonuç alamadıysa; bu yöntemlerle, savaş yöntemleriyle, antidemokratik uygulamalarla, faşizan uygulamalarla, tüm halkların yok sayılmasıyla nasıl bir sonuç alınamayacaksa bugün de bir sonuç alamayacağını iktidarın görmesi gerekiyor. Bir dönem “Kürt sorununda demokratik çözüm olmalı, geçmişin muhasebesi yapılmalı. Geçmişte yapılanlar doğru değildir.” diyenler bugün aynı yol ve yöntemlerle devam etmekte ısrarcı ve bu nedenle de partimize yönelik bu çok yönlü saldırılar gerçekleşiyor.

Şimdi, arkadaşlarım bu kısmı anlatacak, meselenin aslının, sorunun aslının tam da bu mesele olduğunu, bu meselenin iktidarların, bugüne kadar gelen tüm iktidarlarının yaklaşımlarından kaynaklandığını ve Kürt sorunu çözülmediği sürece bu ülkede demokrasinin kanallarının açılmayacağını, bu ülkede yaşanan birçok sorunun çözülmesinin ortamının açılmayacağını. Çünkü

Kürt sorunu var olduğu sürece demokratik bir mekanizmanın, demokratik bir işleyişin mümkün olamadığı bir ortamda da ne emekçilerin sorunlarının tartışılabildiği ne kadınların sorunlarının tartışılabildiği ne ekoloji meselesinin tartışılabildiği ne bugün yaşadığımız yoksulluğun, ekonomik krizin yoksullara yüklenmesinin sonuçlarını tartışabileceğimiz ve çözüm üretebileceğimiz bir ortamın açığa çıkmayacağını herkesin belki bir kez, daha bir kez daha görmesi gerekiyor ve bu politikalardan vazgeçilmesi gerekiyor.

Şimdi, asıl Semra Vekilin bir kadın vekil olması açısından özellikle vurgulamak istediğim bir nokta var. Şimdi, kadınlar buralara, temsiliyetin olduğu yerlere kolay kolay gelmiyorlar. Gelmediklerini Meclis çoğunluğundan da görebilirsiniz, belediye seçimlerinden de görebilirsiniz. Parlamentoda ne kadar kadın var? Yüzde 17 ve bu yüzde 17'yi sağlayan yine kim? Halkların Demokratik Partisi. Yüzde 38 kadın vekil temsiliyle en yüksek kadın temsili sağlayan partisi HDP yani neredeyse HDP olmasa bu Parlamentoda kadın görünürlüğü çok daha aşağılara çekilecek ki bizim hedefimiz aslında Mecliste yüzde 50'nin üzerinde bir kadın temsili olması ama gelin görün ki siz ısrarla kadın vekilleri de hedef alarak özellikle de kadın vekilleri hedef alarak kadın temsiliyetini çok daha düşürme noktasında bir uğraşınız var. Sadece kişisel olarak kadın olması değil, bizim vekillerimizin, kadın arkadaşlarımızın özellikle, kadın özgürlük mücadelesinden geliyor oluşu, yıllardır bu mücadeleyi yürütüyor oluşu ve aslında kadınların yürüttüğü toplam mücadelenin, kadın mücadelesinin, feminist mücadelenin bir sonucu olarak buraya gelmiş olmaları ve onların adına burada temsili yapılıyor olması bence dikkat çekmemiz gereken diğer bir nokta. Çünkü biz kadın vekiller olarak sadece kendi sözümüzü kurmuyoruz burada, milyonlarca kadının iradesini, onların sözünü, onların mücadelesini, onların taleplerini Meclise taşıyoruz aslında ve oralardan geldiğimiz için de oralardan biri olarak buralarda konuşuyoruz, atanmış, yukarıdan indirilmiş kişiler olarak gelmiyoruz buraya. Tam da bu mücadelenin içerisinde hayatlarımızda bizzat bu, erkek egemenliğini yaşadığımız için, erkek egemen kapitalist sistemin baskısını iliklerimizde her günümüzde gördüğümüz için ve bu mücadelede binlerce kadınla birlikte yol yürüttüğümüz için buralara geliyoruz, burada bu temsili yapmaya çalışıyoruz. Her birimiz kadınların bugün erkek egemenliği karşısında uğradığı şiddete, katliamlara, tacize, tecavüze, yoksullaştırmaya, yok sayılmaya, aileye mahkûm edilmeye, dört duvar arasına hapsedilmeye karşı mücadelenin sözünü buralara taşımaya, burada onun mücadelesini vermeye geliyoruz aslında.

Şimdi, siz her bir kadın vekile dokunduğunuzda aslında bu mücadelenin sesini de kesmek istiyorsunuz. Ama hani “Kesmek ister misiniz?” diye sorulduğunda “İstemezsiniz.” demeyeceğim çünkü zaten bütün yaptığınız uygulamalarla bunu yapıyorsunuz; İstanbul Sözleşmesi’nden çekilerek bunu yaptınız, 6284 sayılı Yasa’yı etkin uygulamayarak bunu yaptınız. İktidarın yetkililerinin ve onlara bağlı kurumların her açıklamasında kadınları aileye mahkûm eden, esnek, güvencesiz çalışmaya mahkûm eden, dört duvar arasına sıkıştıran beyanlarınızla zaten bunu yapıyorsunuz. Evet, yeri geldiğinde Mecliste kadınlar lehine çalışmalar yaptığınızı söylüyorsunuz ama işin gerçeğinin böyle olmadığını hepimiz biliyoruz.

Sizin tanımımızdaki kadın “Aileyle uyumlaştırılmış iş yaşamı” diye tarif ettiğiniz kadın modeli, yani aileye hapsedtiğiniz, ailedeki görevleri tümüyle üzerine yıktığınız, buradan fırsat bulabilirse bunun dışında bir iş yapmasına –tırnak içinde- “Olursa yapsın.” diye tariflediğiniz bir kadın modeli aslında. Dolayısıyla sizin tariflediğiniz bu kadın modelinde temsili demokraside temsiliyetin olduğu yerlerde kadınların olma şansı yok. “4+4+4” diye uyguladığınız eğitim sisteminden kadınlar buralara gelemiyor. Tüm bu aslında düzenlemeleri, tüm bu yapısal hikâyeleri siz tam da kadınlar karar alıcı mekanizmalarda olmasın diye yerleştiriyorsunuz. Kadınlar bugün esnek, güvencesiz işlere mahkûm ediliyorsa bu neoliberal uygulamaların yanında aynı zamanda kadınlara evle ilişkilendirilmiş bir ailenin esas alındığı bir çalışma yaşamı tanımladığımız için gerçekleşiyor. Dört duvar arasına sıkıştırılmış kadınların ne

iş yaşamında olabilmesi ne karar alıcı mekanizmalarda olabilmesinin mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz. 4+4+4 sistemiyle okullardan uzaklaştırılan, eğitim sistemlerinden uzaklaştırılan kadınların buralara gelemeyeceğini hepimiz biliyoruz. Şimdi, siz böyle bir kadın meselesine yaklaşımdan diyorsunuz ki: “Bütün bu zor süreçleri aşip buralara gelmiş olan bir kadın vekilin de vekilliğini düşürecekim, temsiliyetini de burada kadınlar adına söz kurmasını da kabul etmiyorum.” Bu yaklaşım bu nedenle halkın iradesine, toplam halkın iradesine karşı bir gasp olduğu gibi aslında kadınların özgürlük mücadelesine, kadınların iradesine karşı vurulmuş da aynı zamanda bir darbe.

O nedenle biz meseleyi bugün karar verecek olanların gerçekten kadın özgürlük mücadelesinden yanaysalar, kadınlardan yanaysalar aynı zamanda buradan da düşüncelerinin gerektiğini düşünüyorum. Yüzde 17 gibi bir temsilin olduğu bir Mecliste bir kadın vekilin daha vekilliğini düşürdüğünüzde daha aşağılara çekmiş olacaksınız, kadın sözünü kısmış olacaksınız, kadınların sesini kısmış olacaksınız. Bunun bir kez daha buradan değerlendirilmesi gerekiyor.

Tüm bu toplamdan şunu söylemek istiyorum, vallahi, ülkede bu kadar sorun varken, açlık yoksulluk almış başını gidiyorken, antidemokratik olgular bu kadar derinleşmişken, her yerden doğa talan edilirken, halkın, köylülerin çılgınlıkları yükselirken, insanlar “Açız, açız, geçinemiyoruz.” derken, artık bu ülkede insanlar “Yaşayamıyoruz, geleceğimizi göremiyoruz, artık bir geleceğimiz var mı onu da bilemiyoruz, görececek bir gelecek var mı onu da bilemiyoruz.” dediği bir ortamda, kadınların her gün kadın cinayetlerine kurban gittiği bir ortamda, gençlerin geleceğini yurt dışında aradığı bir ortamda, üniversite mezunlarının “İş bulamıyoruz, ne yapacağız? Hayatlarımızı nasıl idame ettireceğiz?” dediği bir ortamda; siz bu sorunlarla uğraşmak yerine, burada, bu ülkeye demokrasiyi, adaleti, eşitliği getirmeye çalışan milletvekilleriyle uğraşıyorsunuz; bravo demek lazım! Onların vekilliğini düşürmekle, dokunulmazlıklarını kaldırmakla uğraşıyorsunuz; gerçekten tebrik etmek lazım! İşsiz mi kaldınız bilemiyorum, hani iş mi yok da o yüzden mi bize sarıyorsunuz, sürekli bizimle uğraşıyorsunuz? Sürekli hedef aldığınız, her çalışmanızda hedef aldığınız yer toplumsal muhalefet ve onun içerisinde Halkların Demokratik Partisi.

Buradan muhalefete de bir şey söylemek isterim. Geçmişte yapılan hataları bir kez daha burada tekrarlamaktan ne sonuç alacaklar merak ediyorum. Geçmişte dokunulmazlıkların kaldırılmasına “evet” dediklerinde bugün geçmişe bakarak “Hata yaptıklarını.” söyleseler de bugün aynı hataları yapmakta ısrar ediyorlar. Aynı halkın iradesinin gaspına yönelik olarak tavırlarda, ortaklaşmada ısrar ediyorlar. Gerekçeleri açıklarken bu gerekçelere baksanız “hayır” denilecek gibi gözüküyor ama sonuçta dönüp dolaşıp -daha önceki süreçte olduğu gibi- “Aslında Anayasa’ya aykırı ama, hukuka aykırı ama ‘evet’ diyoruz.” sözüne bir kez daha geliyorlar. Bütün bu sürecin sonuçlarına kendileri de katlanacaklar. Bu ülkede bir vekile -bu vekil Halkların Demokratik Partisinden olabilir- bugün Halkların Demokratik Partisinin milletvekiline yönelik yapılan saldırının bir gün kendilerine döneceğini, geçmişte de döndüğünü ama dönmese bile bu ülkenin demokrasisine vurulmuş bir darbe olduğunu bir kez daha kendisine “muhalefet” diyenlere de hatırlatmak istiyorum. Vekilimizin vekilliğinin düşürülmesini kabul etmiyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Evet, Sayın Gülüm, Komisyonumuzu ilzam eden de bazı cümleleriniz oldu. Ben, onlarla ilgili çok kısa beyanda bulunmak isterim. Öncelikle, Semra Güzel’le ilgili bugün milletvekilliğinin Meclise devam etmemesiyle ilgili konuyu görüşüyoruz ama bununla ilgili de çok kısa Başkanlık Divanının yazdığı bilgiyi sizinle paylaşmak isterim: “Meclisimiz şu, şu, şu tarihlerde yoklamayla açılmıştır. İç Tüzük’ün 57’nci maddesinin birinci fıkrasında ‘Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.’ hükmü gereği bununla ilgili yoklamalar değerlendirilmiştir. Meclisimiz sadece açılırken değil, her gün 20 kere, 30 kere yoklama yaptığı da vakidir. Sadece Semra

Güzel’le ilgili değil başka sayın milletvekilleriyle de o gün, o birleşimlerde devamsız olduğu görülmüş ama onlar daha sonra mazeretlerini beyan ettikleri için, bunları da belgelendirdikleri için onlarla ilgili işlem yapılmamıştır.”

İkincisi, dokunulmazlıkla ilgili konularda bazı beyanlarda bulundunuz. Semra Güzel kadın olduğu için değil, milletvekili olması hasebiyle biliyorsunuz, 2 dosyayla ilgili dokunulmazlığı gündeme gelmiş. Sadece bilinmesi açısından, bir tekrar açısından söylüyorum: Adıyaman ilçesi Çamyurdu Köyü kırsalında Semra Güzel’in adına olan bir operasyonda bölücü terör örgütü mensuplarından çıkan not defterlerinde Semra Güzel’in PKK-KCK silahlı terör üyesi olan Melati Zülfikar kod adlı Volkan Bora’yla Kuzey Irak’ta bulunan örgüt kamplarında, örgüt üyelerinin giymiş olduğu kamuflajla çekilmiş fotoğraflarının bulunduğu; yine örgüt üyelerinin barındığı çadırda Volkan Bora’yla sarılarak çekildikleri fotoğrafların tespit edildiği, çadır içerisinde kamuflaj giysili vaziyette ve örgütün sözde değerlendirmeye farklı modellerde silahların da yerde ve duvarda asılı bulunduğu bir başka fotoğrafta adı geçen milletvekilinin yine çete lideri, terör lideri Abdullah Öcalan ve sözde örgüt bayrağının önünde çadır içerisinde fotoğraflar çektiği; bir başka fotoğrafta ise örgüt üyeleriyle birlikte futbol oynadığı; Semra Güzel’in örgüt hiyerarşisi içerisinde olmadan örgütün kamplarında gidip barınabilmesinin mümkün olmayacağı değerlendirilerek bizim Komisyonumuz, Karma Komisyonumuz Semra Güzel’in dokunulmazlığını kaldırmıştır. Dolayısıyla örgüt üyeleriyle örgüt kampında çekilmiş fotoğrafları bulunan öldürülen terörist Volkan Bora’yla ilgili belgelene ve dosyasında çıkan not defterlerinde ve telefon kayıtlarında, kendiyile ilgili telefon kayıtlarında Songül Bora’yla 76 kez, Süreyya Reşitoğlu’yla 96 kez, ondan sonra bu Baver Eren’le 519 kez telefon irtibatlarının olduğu da vakıdır. Dolayısıyla bunları değerlendiren Karma Komisyonumuz bu konudaki dokunulmazlığının kaldırılması iradesini beyan etmiştir ve aynı zamanda Genel Kurula sunmuş Genel Kurulda da bu konu tartışılmış, değerlendirilmiş, dokunulmazlığı da kaldırılmıştır ama bugünkü bizim Karma Komisyonundaki yaptığımız hadise tamamıyla bu milletvekilinin devamsızlıktan dolayı milletvekilliğinin düşürülmesiyle ilgili taleptir. Bu da İç Tüzük’ümüze ve Anayasa’mıza uygun olarak tezahür etmektedir.

Ben şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Fethi Bey’e söz veriyorum.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yoklamanın yapıldığı gün hepimiz oradaydık çünkü yoklama yapılacağını biliyorduk. Dolayısıyla da şöyle bir kaba gözle baktığımızda bile...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Sayın Gülüm, bakın, burada tartışma açısını değil...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Lütfen, cümlemi bitireceğim.

Orada çoğunluğun olduğu çok netti, buna rağmen yaptınız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Müsaade edin. Bak, şunu ifade edeyim: Sayın...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bir saat yirmi dakika konuştunuz; sesimizi, gıkımızı çıkarmadık.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Niye çıkaracaksınız ki? Bir saat yirmi dakika da konuşuruz...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ben konuşurken bile, evet, başladınız, konuşmaya başladınız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Sayın Başkanım...

Ayrıca, bakın, Sayın Gülüm... Sayın Gülüm, bakın...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Söz verildi Züleyha Hanım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Gıkımızı çıkarmadık ne demek yani?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Söz verildiği anda başladınız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Söz verildiği hâlde, bak, şey yapıyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Söz verildiği anda konuştuğunuz için söylüyorum.
ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Neyi söylüyorsunuz? “Gıkımızı çıkarmadık.” Ne demek diyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Sayın Yıldız’ın mikrofonunu açtım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biz sesimizi çıkarmadan dinledik sizi diyoruz yani.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Dinleyeceksiniz tabii ya.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Söz verdikten sonra konuştuğunuz için söylüyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yani hikâye bu. Neyse...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Evet, Sayın Feti Yıldız Bey, Sayın Başkanım, buyurun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’in devamsızlık cetvelinin 5 Haziranda kendisine bildirildiği, 6 birleşime özürsüz, izinsiz katılmadığı, cetvele de herhangi bir itirazının bulunmaması nedeniyle İç Tüzük’ün 152’nci maddesi kapsamında, hakkındaki rapor, devamsızlık sebebiyle, kesinleşmesi sebebiyle milletvekilliğinin Anayasa’nın 84, İç Tüzük’ün 138’inci maddesi uyarınca düşürülmesi için Komisyona geldi. Şimdi, burada ilk toplantımızda da söyledim, elbette sonuna kadar savunmasını yapacak, biz de dinleyeceğiz, bu konuda hiçbir şekilde şüphemiz yok. Ancak bizim de biz konuşurken de bu saygıyı onlardan beklemek hakkımızdır en azından.

Şimdi, milletvekilliğinin düşürülmesi Anayasa’nın 84’üncü maddesinde tek tek sıralanmış: Bunlardan biri istifa, ikincisi kesin hüküm giyme ve kısıtlama hâline düşmesi, üçüncüsü milletvekilliğiyle bağdaşmayacak bir işle devamlı -ikaza rağmen- meşgul olması, devam ettirmesi; son olarak da “Özürsüz olarak ve izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam 5 birleşim günü katılmayan milletvekilinin milletvekilliğinin düşürülmesine, durumunun Meclis Başkanlığı Divanınca tespit edilmesi üzerine Genel Kurulda üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir.” der. İş bu kadar açık ve net.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Semra Güzel milletvekilini kamuoyu PKK’lı teröristle Kandil’de yani mağarada yan yana çekildiği resim vasıtasıyla tanır, yoksa komisyon çalışmalarındaki, yasama çalışmalarındaki gayretleri dolayısıyla milletimiz tanımadı; tanınır hâle gelmesinin sebebi o Kaleşnikof’lu meşhur resim. Şimdi, o resim çiçek toplarken çekilmedi, yani Katmandu’ya giden hippilerin resmi değil o resim. O resim, bir katil PKK’lının elinde Kaleşnikof’uyla göğsüne başını yaslamış, o örgütün bütün ideolojisini benimsemiş bir insana ait bir resim. Bu değerlendirilecektir elbette, büyük bir de infial yaratmıştır yani günlerce televizyonlarda neredeyse birinci haber şeklinde gösterilmiştir. Şimdi, buna bu arkadaşların hiç kızmaması lazım, hiç gücenmemeleri lazım çünkü bakıyoruz, içlerinde çok iyi niyetli arkadaşların olduğunu da görüyorum ancak bulundukları parti HDP, bu ülkenin sevincine, üzüntüsüne, yahu arkadaş -dört buçuk yıldır Parlamentodayım- bir cümleyle katılmaz mı? Ya da bu ülkenin kurucusu Aziz Atatürk’ün ölüm yıl dönümü olan 10 Kasım’da bir günden bir güne Anıtkabir’e gelmez mi? Yani ülkenin başına bir felaket geldiğinde onu sadece Hükümeti yıpratmak için kullanmanın dışında bir gayret göstermez mi? Buradan gördüğümüz şudur: Bu arkadaşlar zihnen bu ülkeden kopmuş. Bu, maalesef acı bir gerçek. Bunu tespit etmek zorundayız. Bundan dolayı bu arkadaşların milletvekili olmasının, olmamasının artık kendilerince de bir öneminin kalmadığı kanaatindeyim çünkü kendilerini Türk milletinin vekili olarak görmüyorlar, bu çok açık. Yani burası mahkeme değil, başka bir alan değil, hepsine soralım, başka şekilde söylerler. Yani Türkiye Cumhuriyeti’nin, Türk milletinin vekili olduğunu hiçbiri canı gönülden, açık yürekle söyleyemezler.

“Şimdi, bunu niye anlatıyorsun?” diye sorarsınız, burada neticede bir ayda 5 kere gelmemiş, devam etmemiş bir vekilin milletvekilliğinin düşürülmesi tartışması var. Ya arkadaşlar, şimdi çoğunuz da görmüştür mutlaka, 2001 yılında “Akıl Oyunları” filmini izlediniz herhâlde çoğunuz. Otuz yıl şizofreni pençesinde kıvranan Nobel Ödüllü bir matematik dâhisinin sıra dışı hayat öyküsünü anlatır. O da arar böyle, rakamları arar “ $2+2=4$ eder mi ya da $2 \times 2=4$ eder mi?” diye. 2×2 ’nin 4 etmediğine uğraşır çoğu zaman. Hatta zaman zaman 3 ile 5 arası bir rakam olduğuna etrafındaki insanları da ikna eder ama gerçek şudur: $2+2$ ’nin kıyamet günü kadar 4 olduğu açık, net ve tartışmasızdır ve hatta 4.0’dır, bunu bir mühendis kafasıyla söylersek. Geldiğiniz yer belli, arkadaşlarımız milletvekilliklerinin devamında, faaliyetlerinde bu milletin, bu Parlamantonun bir üyesi olmaktan ziyade, bir bölgenin, bir etnisitenin -hatta kendi şeyleriyle bir etnisitenin- vekili oldukları iddiasındalar. Söylemek istemiyorum yani kırıcı da olmak istemiyorum aslında arkadaşlar ama maalesef gerçek bu.

Şimdi, HDP sözcüsü anlatırken “Bizim HDP öncüsü partilerin, milletvekillerinin başından da çeşitli olaylar geçti. Meclisten yaka paça atıldılar, dokunulmazlıkları kaldırıldı.” dedi. Evet, o günleri de hepimiz yaşadık, doğrudur ancak o günler bize başka şeyleri de hatırlatıyor. Değerli arkadaşlar, daha dört gün önce İstanbul’un kalbinde, İstiklal Caddesi’nde anne ile kızı, baba ile kızı ve genç bir çifti bombayla parçaladılar ve 81 insanımız da ağır şekilde yaralandı. Şimdi, ortadaki olay belli, vahamet belli, geldiği yer belli. Belli mihraklardan “Kıyafeti şöyle miydi, kaçışı böyle miydi, adı soyadı başkaydı, bunun bölücü örgütle bir alakası olmadı.” diye ucundan başından meseleyi dejenere etmeye çalışıyorlar ama hiç bu gerçek değişmez. Biz PKK terör örgütünün sık sık sivillere yönelik kanlı eylemler gerçekleştirdiğini biliyoruz. Yani normal günlük hayatında işinde gücünde olan insanların savunmasız, tedbirsiz şekilde patlayan bombalarla paramparça olduklarını, bir et parçası olarak toplandıklarını ve bir kabin içine konularak ailelerine teslim edildiğini biliyoruz. Yani amaç nedir peki? Amaç toplumda korku ve panik yaratmak ve hak iddia ettikleri toprak üzerinde yani bölge üzerinde de güçlü olduklarını ispatlamak. Bunun için örgüt askerî olarak zayıfladığında sivil hedefler seçer, bu hiç değişmiyor. Mesela, birkaç tane örnek vereyim: İmralı’daki teröristbaşı da 1991 yılında -halka hitap ederek- “DEP’e oy vermezlerse onları öldürün, hatta tavuklarını bile öldürün.” demişti. Yani bu kanlı yüzü biz biliyoruz; bunları saklamamız, değiştirmemiz mümkün değil. Katlettikleri vatandaşlara da hemen bir kulp takarlar “iş birlikçi” “ajan” ya da başka bir şey “hain” gibi isimler takarlar ama gerçek hiçbir zaman değişmez. Biz köy katliamlarını, metropollerde patlayan bombaları, Türkiye Cumhuriyeti devletinin memurlarına karşı girişilen saldırıları ve tanınan, bilinen insanlara karşı yapılan suikastları biliyoruz, hepsi hafızamızda kazılı duruyor. Yani kahraman Türk ordusuna karşı çaresiz durumda kalan, tamamen kapasitesini yitirmiş bir örgüt artık sivil hedefleri seçiyor; onun için, toplum dikkatli olmalıdır.

Şimdi bazı olayları da ben aslında hatırlatmak istiyorum. Kurulduğu yıllarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da gerçekleştirdiği kanlı saldırıları önce kırsaldaki vatandaşlara yaptı, hatta bu vatandaşların çoğu da haklarını savundukları iddiasındaki Kürt vatandaşlardı, tamamı aşağı yukarı; o olaylarda hayatını kaybeden 200 insandan 197’si Kürt’tür.

Şu yaşı geldik, ben bölücü örgütü kuruluşundan beri bilirim, belki çoğu arkadaş bilmez. Ankara’da “ADYÖD” diye bir dernek adı altında faaliyet gösterdiler. Burada, bu derneğin üyeleri -o bölücübaşı da önce oradaydı yani yönetimindeydi- diğer sol gruplardan ayrılırken bunlara önce “Apocular” hatta “milli meseleciler” diye bir ad takılmıştı. Şimdi de o hiç değişmiş değildir yani özgürlük, barış, kadın hakları falan işin kamufлаji, ortada kendilerine göre bir millî meseleleri var; bunu biz aklımızdan çıkarmayız. Bu millî meseleciler ne yapmış, bakın: İstanbul Bakırköy’de 25 Aralık 1991’de molotofkokteyliyle saldırı yapmış; 7’si kadın, 1’i çocuk, 11 kişiyi katletmiş. Kadın hakları savunucusu arkadaşlar acaba bunları hatırlarlar mı? Mısır Çarşısı’nda yine bir bombalı saldırıda 7 kişi katledilmiş, 121 kişi yaralanmış. 1999’da Mavi Çarşı’da 13 kişi hayatını kaybetmiş. Bunun PKK’lı failleri yakalanmış ve gerekli cezayı

görmüşler. Yine, 22 Mayıs 2007’de bu kez hedefte Ankara olmuş, Anafartalar Çarşısı’ndaki bombalı saldırılarda 6 kişi hayatından koparılmış, 100’den fazla kişi de yaralanmış. Burada bir milletvekilini savunurken... Bir doktor kendisi. Ben onun ailesini düşündüm, onu yetiştiren hocaları düşündüm ve kendi adıma da üzuldüm yani bir insanın tertemiz başladığı bir hayatı nasıl böyle kanlı bir girdabın içine doğru sürüklenir gider, hayretler içindeyim; gerçekten de üzülüyorum bu konuda.

Yine, 2008’de Güngören’de iki yana, iki ayrı yere, sivillerin kaçacağı yere de bomba koyulmuş ve 17 kişi hayatını kaybetmiş, burada da 151 vatandaşımız yaralanmış. Fazla saymak istemiyorum arkadaşlar yani ucu bucağı yok ancak size dramatik bir şey anlatayım. Bingöl’de 29 Ekim 2011’de, Cumhuriyet Bayramı’nda bir anne canlı bomba eylemi yapacak teröriste müdahale ederek çok sayıda kişinin hayatını kurtardı. 3 çocuğuyla alışverişe çıkan Hatice Belgin yürürken canlı bombayı fark etti ve üzerine atladı. Anne patlamayı engelleyemedi ama büyük bir facianın önüne geçti. Kendisi rahmetli oldu ve onun dışında da 1 vatandaşı kaybettik, burada da 21 kişi yaralandı. Bingöllü Hatice Belgin hepimizin kardeşiydi, hepimizin, belki içinizden bazılarının da akrabasıydı. Yani bu acımasızlıklara karşı, bu vicdansızlığa karşı, bu terör örgütüne karşı kadınlarımızın öncelikle yapacağı iş özgürleşmektir, daha sonra erkek arkadaşlarımız da sıraya girmelidir çünkü en çok kullanılan insan maalesef kadınlarımızdır.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın başında da söylediğim gibi, burada teknik bir mesele konuşuyoruz yani bir ay içerisinde 5 birleşime katılıp katılmadığı. Burada Milliyetçi Hareket Partisinin oyu belli, bu elbette... Yani diğer partiler bu konuda ne der bilmem ancak biz vicdanlı insanlarız, şunu da söyleriz: Aynı durumda olan insanların aynı muameleyle tabi tutulması gerekir, bu konudaki itirazlara da hak veririm.

Yani sözlerimi şununla bitirmek istiyorum. Biz devamlı adaletin yanında oluruz, burada kullanacağımız oyun rengi bellidir, dokunulmazlığının kaldırılması yönünde görüşümüz vardır. Belki bazı arkadaşlar konuşmamdan incinmiştir, kırılmıştır -kırıcı olabilirim yani konuşmamda- yani konuşurken inanın şu meselelerde insicamımı kaybediyorum, doğru dürüst cümleler kurmaktan bile âciz hâle geliyoruz, sebebi de insan hayatı. Bilmem arkadaşlar, bu kadar yani 40 binin üzerinde insanımızı kaybettik ancak Türkiye Cumhuriyeti’nin başkentinde yan yana oturuyoruz, birbirimizi anlamıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Başkanım, ben teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti adına Ayhan Erel Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Ayhan Bey.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söyleyeceklerimi siyasetten ve kişilerden bağımsız olarak değerlendirmek istiyorum. Bir Türk milliyetçisi olarak, vatanını, milletini seven bir vatandaş olarak başta PKK olmak üzere her türlü terör örgütüne, Türk milletinin birliğine, beraberliğine kasteden her türlü terör eylemlerine, terörü destekleyenlere karşı olduğumu sözlerimin başında ifade etmek istiyorum.

Görüşmekte olduğumuz dosyada vekilliğinin düşürülmesi talep edilen milletvekilinin Tüzük’ün yazdığı şekildeki eylemi sübuta ermiş ve 5 kez toplantılara katılmadığı için düşme talep edilmektedir. Ama burada sanki kişiye özel yoklamalar yapılmış ve önceden tasarlanan bir şekilde bu vekilin vekilliğinin düşürülmesi yönünde bir altyapı hazırlanmış gibi geliyor. Keşke bu yoklamalar 7 Temmuz 2018’de yemin ettiğimizden bu tarafa yapılsa ve herkese uygulansaydı. Yani ben bugün birçok partide adını duyduğum ama yeminin dışında veya çok istisnai 1-2 oturumun dışında Meclise gelmeyen veya Genel Kurula gelmeyen yüzlerce vekilin olduğunu açıkça ifade etmek istiyorum. Yani mademki

devamsızlıktan vekillik düşürülecek, ya fakirin fukaranın vergisinden elde edilen gelirle maaş alan bir vekilin Meclise uğramaması ne kadar vicdani? Yani şimdi bu milletvekilinin suçu... Ben tanımam etmem, Allah teröre yardım edenlerin, terörün reklamını yapanların... Her kimse, bu vatanın milletinin ekmeğini yiyip de bu vatana ihanet eden kim varsa Allah kahretsin, perişan etsin! Feti ağabeyimle bu konuda hemfikiriz, bunda bir şüphe yok ama yani uygulamanın 1 kişi hedef seçilerek yapılması kamuoyu vicdanında kim olursa olsun rahatsız etmektedir. İnanın ben bu konuşmayı yapayım mı, yapmayayım mı diye sabaha kadar içimde tartıştım. Yani diyor ya: “Söylesem tesiri yok, sussam vicdanım razı değil.” Ya, bu vatandaş HDP’li olmasaydı, başka bir partiden olsaydı acaba aynı işlemi yapacak mıydık?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hayır.

AYHAN EREL (Aksaray) – Şimdi, hadisede bu vatandaşın bir teröristbaşıyla veya terör örgütünden birisiyle resim çekirtmesi, şusu busu, bu ayrı bir konu; bundan dolayı tabii ki Türk ceza sistemi gereğini yapacak ve gerekli yargılamayı yapıp eğer suç sübuta ermişse cezasını verecek, netice itibarıyla da vekilliği düşecek. Ama dört yıldır Mecliste üst üste yapılmayan yoklamaların, özel yoklamaların peş peşe aynı anda yapılması ve grup yöneticilerinin vekillere “Yoklama yapılacak, hepiniz Mecliste olun.” mesajı herhâlde çok... Bilemiyorum, sıfat olarak ne demem gerekiyor? Yani bir daha söylüyorum, açık seçik ifade etmek istiyorum: Yapılan işlem hukuka uygun olabilir, İç Tüzük’e uygundur, 5 kez gelmemiştir, vekilliğinin düşürülmesi gerekmektedir ama bunun sadece belirli bir kişiye, hatta bir kişiye uygulanması ya bir insan olarak -başta da söyledim, kişilerden ve partilerden bağımsız olarak konuşuyorum- beni rahatsız ediyor. Meclise gelmeyen bu kadar milletvekili varken, bunların hakkında hiçbir işlem yapılmazken kamuoyu tarafından çok hoş görülmeyen bir şekilde gösterilen ve bizim de tasvip etmediğimiz resimlerle kamuoyuna yansıyan hadisede bunun hedef olarak seçilmesi bence çok vicdani değil; hukuka uygun olabilir. Onun için, bir kez daha söylüyorum: Mademki Türkiye Cumhuriyeti devletini temsil etmek üzere millet tarafından görevlendirilip milletin iradesini Mecliste temsil ediyoruz, bundan dolayı -bazıları az bulabilir, bana göre çok bir para- devlet de bize bir maaş veriyor, en azından bu maaşı hak etmek adına, çocuğumuza yedirdiğimiz lokmaları helal ettirmek adına bu vekillerin Meclise gelmesi lazım. Arkadaşlarım bilir, Mecliste en çok bulunan vekillerden birisiyim, çok önemli bir işim yoksa her açılıшта -belki bir dakikalık konuşma alma heyecanıyla da- varım. Ben bakıyorum, AK PARTİ sıralarında 5 vekil olmadığı gün de Sayın Başkan Vekili “Toplantı yeter sayısı vardır, oturumu açıyorum.” diyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bizi mi sayıyorsun Ayhan Bey?

AYHAN EREL (Aksaray) - Yani sevdiğimiz için sayıyoruz, sevdiğimiz insanlar var ; Ahmet Bey’i filan görüyoruz bunda sıkıntı yok ama demek istediğim, keşke bu uygulama ta baştan beri herkese yapılsın, hakikaten gelmeyen arkadaşlara da bu yaptırım uygulansın, bunda bir sıkıntı yok. Benim “Bu vekil gelmedi, aman gelmedi diye vekilliği düşürülmesin.” diye hiçbir talebim yok ama siz bunu genele şamil etmezseniz o zaman kamuoyu vicdanı rahatsız olur. Demez mi kardeşim... Neredeyse on beş günde bir, toplantı yeter sayısı olmadığından Meclisin çalışmalarına ara verdiği durumlar oluyor.

Ben duyularımı bu şekilde ifade etmek istiyorum. Keşke, dediğim gibi, ta baştan beri bu yoklama sağlıklı, düzenli yapılmış olsaydı ve gerçekten milletin oyunu alıp milleti temsil etmek üzere Mecliste bulunması gereken vekiller Mecliste bulunmuş olsaydı, bulunmayanlara da bugün yaptığımız işlem yapılmış olsaydı hiçbir sıkıntı yoktu. Yapılan işlem hukuka uygun, Tüzük’e uygun ama açıkçası bir hukukçu olarak vicdanlarımızı tatmin etmediğini söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA - Sayın Ayhan Erel Bey'e teşekkür ediyoruz. Meclisin en devamlı milletvekillerinden birisi olarak...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkanım, birkaç cümle etmek istiyorum müsaade ederseniz.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – O zaman siz Rafet Bey'den sonrasınız, kısa mı konuşacaksınız? Rafet Bey uygun görürse bizim açımızdan sorun yok.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Önce bir aslında... Şimdi, Feti Bey...

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Rafet Bey, sıra sizin ama eğer Sayın Toğrul...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Tamam, tamam.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sırasını veriyor, evet.

Rafet Bey size kısa konuşacağınız düşüncesiyle...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Benim öyle bir düşüncem yok ama Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Yok.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Kısa konuşmaya ilişkin bir şerhi yok yani.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in devamsızlık dosyasıyla ilgili Başkanlık Divanı kararına ve İstanbul Milletvekili Feti Yıldız'ın IV. Hazırlık Komisyonu Raporu üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ben de hazırunu ve herkesi selamlıyorum.

Başkanım, uzun konuşma hakkımı saklı tutarak birkaç cümleyi ifade etmek istiyorum. Şimdi, birincisi, ben bir Başkanlık Divanı üyesi olarak Başkanlık Divanı toplantısına katıldım ve Başkanlık Divanı toplantısının bu Karma Komisyona gelme biçiminin de Başkanlık Divanı tutumunun da doğru olmadığını ifade etmek istiyorum. Onunla ilgili geniş şerhimi ifade edeceğim Başkanım ama tabii, bundan önce, şimdi, Feti Bey bizi burada çok itham etti. Bir defa, partimizi bir etnik grubun temsilcisi olarak sundu. Ben Fethi Bey'in partimizin tüzüğüne, programına bir kez daha bakmasını rica ediyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ben öyle demedim, öyle davranıyorsunuz dedim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Söyleyeceğim Başkanım. Biz Halkların Demokratik Partisi olarak Anadolu Mezopotamya coğrafyasının çok renkli olduğunu düşünüyoruz. Etnik, dinsel, kültürel çok farklı grupların olduğunu düşünüyoruz ve tüm bu grupların Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Eğer o açıdan baktığımızda hani bu görüntünün bile olmadığını görebilirsiniz. Halkların Demokratik Partisine baktığımızda, Kürt milletvekili var, Arap milletvekili var, Ermeni milletvekili var, Süryani milletvekili var, Türk milletvekili var yani bu topraklara ait olan herkesin var olduğunu söyleyebilirim. Kaldı ki hani ısrarla bizi bölgesel bir parti olarak da sunmaya çalışıyorlar ya, biz Türkiye Cumhuriyeti devletinin tüm farklı illerinden de temsiliyete sahibiz. Bakın, bilmiyorsunuz belki ama Sinoplu vekilimiz var, Trabzonlu vekilimiz var, Samsunlu vekilimiz var, Gölcüklü vekilimiz var, Ispartalı vekilimiz var, Hataylı vekilimiz var yani bu toprakların her bölgesinden ve farklılıklarını taşıyan vekillerimiz var.

Şimdi, Feti Bey biraz önce arka planı çizerken PKK'nın bu ülkedeki çeşitli eylem ve etkinliklerinden bahsetti. Tabii, tarihsel olarak da bu ülkenin çeşitli...

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Ne etkinliği ya, sen ona etkinlik mi diyorsun? Terör saldırıları etkinlik mi?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tamam Muhammed Bey, siz söz alırsınız konuşursunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Lütfen müdahale etmeyin. Bakın, Feti Bey bizi itham etti, ben dönüp bir şey dedim mi Sayın Başkan?

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Müdahale edilmeyecek gibi değil ki.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – 50 bin insan hayatını kaybetti “etkinlik” kelimesine mi takıldın?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Şimdi, bakın, bunun tarihsel bir arka planının olduğu bir gerçektir. Biz, bu sorunun çözülmesi gerektiğini düşünüyoruz ve demokratik müzakereyle bu sorunun çözüleceğini düşünüyoruz. Çatışmayla, ölmekle, öldürülmekle, silahla bu ülkede alacağımız bir yol olmadığını ısrarla her platformda ifade ettik. Ama ısrarla da bakın, biraz önce “Teknik bir durumu konuşuyoruz.” dendi ama ister istemez bunu güçlendirmek adına, bu ülkede yaşanan kimi acıların arka planını ifade etmeye çalıştı. Bakın, bunlardan biz de rahatsızlık, biz de üzüntü, biz de acı duyuyoruz ama bu ülkede Kürtler önemli bir sorun alanı, Kürt meselesi önemli bir sorun alanı ve 1920’lerden hatta Şeyh Ubeydullah Nehri’den bu yana Kürtler bu ülkede haklarının gasbedildiğini, inkâr edildiklerini, asimile edildiklerini düşündürüyorlar ve dolayısıyla biz de bu ülkede huzurun, demokrasinin, barışın sağlanmasının, bu sorunun çözülmesi gerektiğini ifade ediyoruz. “Bu sorun çözülmeden bu ülkede huzuru bulmamız, barışı bulmamız, bir arada yaşamamız zordur.” diyoruz.

Ekonomik olarak bile şu anda yaşadığımız yoksulluğun, yoksunluğun temel kaynağını buradan aldığını, buranın büyük bir kara delik yarattığını ifade etmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla biz, bu toprakların bir siyasi partisiziz. Bu topraklardaki farklılıkları temsil ediyoruz Feti Bey, bunu lütfen görün. Ben, bu ülkenin üniversitesinde yirmi iki yıl çalışmış ama yirmi iki yılda ne bir idari ne bir adli soruşturma geçirmiş bir insanım. Halkların Demokratik Partisinde 2015’te siyaset yaptım, her konuştuğumuz hatta konuşmadığımız, her yürüdüğümüz hatta yürümediğimiz her konuyla ilgili fezlele geliyor ve bize karşı, Halkların Demokratik Partisine karşı bu ilzam edici, dışlayıcı, kutuplaştırıcı dilin biz bu ülkede doğru olmadığını ifade ediyoruz.

Dediğim gibi, Başkanlık Divanı kararına yönelik uzunca bir konuşma hakkımı da kullanmak üzere sözümü burada bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Teşekkür ediyoruz Sayın Toğrul. Sayın Toğrul, zaten muhalefet şerhiniz de sonradan dosyaya girdi.

III.- KARMA KOMİSYONLAR (Devam)

A) RAPOR ÜZERİNDE GÖRÜŞMELER (Devam)

1.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’in 2022 Yılında Beşi Haziran Ayında Olmak Üzere Genel Kurulun Altı Birleşimine Özürsüz veya İzinsiz Katılmaması Sebebiyle Anayasa’nın 84’üncü ve İç Tüzük’ün 138’inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Karma Komisyona havale edilen Başkanlık Divanının 13 Ekim 2022 Tarihli ve 86 Numaralı Kararı ile TBMM Başkanlığı Tezkeresi (3/2082) ve eki dosyaya ilişkin olarak kurulan IV. Hazırlık Komisyonu Raporu’nun görüşmeleri (Devam)

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Evet, CHP Milletvekili Sayın Rafet Zeybek.

Sayın Zeybek, buyurunuz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu dokunulmazlıkların kaldırılması konusunda iki etken çok önemli; bir siyasi yönü var bunun, bir de hukuki yönü var. Biz açıkçası hep öyle yaptık, işin siyasi tarafını değil, hep hukuki tarafını düşündük. Bundan önceki Salihe Aydeniz Milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılmasında -ben o zaman da Cumhuriyet Halk Partisinden danışma komisyonu üyesiydim- hiç tereddütsüz “hayır” oyu verdik, hiç tereddüt etmeden. Orada hukuka baktık, olayın niteliğine baktık da verdik, siyasi düşünmedik. Biz Anayasa’nın birçok maddesini şiddetle eleştiriyoruz ama hiçbir zaman “Anayasa’ya uymuyoruz, Anayasa’yı tanımıyoruz.” demedik, demeyiz de. Ben bu anlamda, siyasi yönüyle bu vekilliğin düşürülmesini şiddetle eleştiriyorum. Evet, hepimiz şahidiz; aylarca Meclise gelmeyen milletvekilleri var, hatta yıllarca gelmeyenler var, bir yıl gelmeyen var, hiç gelmeyen var, yemin edip çekip gidenler var. Şimdi, o anlamda, uygulamada gördüğümüz bu kadar eşitsizlik, bu kadar adaletsizlik hakikaten ibret verici. Değerli arkadaşlarım, biraz Anayasa, biraz kanunlar, biraz vicdanımız olsa bunu bugün burada tartışıyor olmazdık ama dediğim gibi, biz Anayasa’yı eleştiririz ama Anayasa’ya uyarız. Evet, bu bir ay içerisinde 5 birleşime katılmamıştır, hukuken doğrudur, hem Anayasa hem de İç Tüzük gereğince vekilliğinin düşürülmesi doğrudur ama asla etik değildir, siyaseten çok yanlışır. Bu nedenle, biz eleştirilerimize rağmen -eleştirilerimizin nedenini de anlattık- bu şeye “evet” oyu kullanacağız tabii.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Teşekkür ediyoruz Sayın Zeybek.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ne dedi? Tam anlayamadım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – “Eleştirilerimize rağmen ‘evet’ oyu kullanacağız.” dedi.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bu çelişki niye?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Uygulamayı eleştirmeyelim mi Başkanım?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bu kadar laftan sonra ben olsam “hayır” derdim. Bizim kadar dürüst olun.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Abdullah Koç, Ağrı Milletvekili.

Buyurun Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, saygıdeğer basın emekçileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, tabii, Milletvekilimiz Semra Güzel’le ilgili olan bu süreçte, önceki aşamalarda, dokunulmazlığın kaldırılması sürecinde hep beraber yine bu Karma Komisyonunda birlikte mesai harcadık ve ne yazık ki daha sonraki aşamada da eşitsiz bir tutum karşısında, Meclisteki devamsızlığı esas alınarak da bugün milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin bir dosyayı görüşüyoruz.

Ben her şeyden önce şunu belirtmek isterim ki -Sayın Hocamız Kaboğlu da biraz evvel belirtti, ana çerçevesini çizdi ama- şimdi, esas meselemiz, Anayasa’nın 10’uncu maddesi olan eşitlik ilkesine ne kadar uygun davranıyoruz, ne kadar davranmıyoruz meselesi. Şimdi, biraz önce birkaç milletvekilimiz -Komisyon üyesi olan arkadaşlarımız- bunu belirttiler ama şimdi burada gerçekten şöyle bir Meclisin aritmetiğine baktığımız zaman o kadar çok hukuksuzluğu bir arada görüyoruz ki. Tabii ne yazık ki iktidar partisine mensup olan veya başka bir partiye mensup olan bir milletvekiline veya milletvekillerine ilişkin olan bir suçlamanın veya iddianın neredeyse hiç görüşülmediği, neredeyse hiç gündeme getirilmediği bir Meclisle karşı karşıyayız.

Şimdi, birkaç örnek vermek gerekirse, bakın, mesela, bir milletvekilinin evinde bir kadının şüpheli bir şekilde intiharı söz konusu ve bununla ilgili iddialar ortaya atılıyor fakat bununla ilgili hiçbir soruşturma açılmıyor ve bu milletvekilinin dokunulmazlığıyla ilgili veya soruşturmasıyla ilgili hiçbir şekilde, hiçbir işlem yapılmıyor. Diğer taraftan, mesela -medyada da çok konu oldu- özellikle 10 bin dolar alan milletvekiline ilişkin iddialar söz konusu ama buna ilişkin de hiçbir şekilde siyasal iktidar harekete geçmiyor ve bununla ilgili bir soruşturma dahi açmıyor. Rüşvet suçlamasıyla gündeme gelen milletvekilleri var, bununla ilgili de hiçbir şekilde harekete geçen bir Meclisten bahsetmek mümkün değil. Dolayısıyla, biz şimdi sürekli gündeme getirmiş olduğumuz, tarafsızlığını ve bağımsızlığını yitiren bir yargıdan bahsediyoruz ve şimdi arkanızda da yazılı olan, Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden oluşan bu yapı ne yazık ki buna meydan veriyor ve ne yazık ki önyak hâline geliyor. Neden önyak hâline geliyor? Çünkü biraz önce de dile getirildi, bakın, seçildikten sonra bugüne kadar Meclise yani bu ant içmenin dışında Meclise ayak basmayan onlarca milletvekili var. Bu tarihî süreci, daha önce Halkların Demokratik Partisinden önce olan partiye mensup olan milletvekillerine karşı yapılan tutumda biz yine yaşadık. Ne yapıyor? Milletvekili bir şekilde terörize ediliyor, bir şekilde hedef gösteriliyor, dokunulmazlığı kaldırılıyor. Dokunulmazlık kaldırıldıktan sonra da toplumun her aşamasında hedef hâline gelen milletvekili artık Meclise ayak basmayacağı konuma itiliyor ve daha sonra da -daha önceki milletvekili arkadaşlarımızın da belirttiği gibi- Anayasa'ya aykırı bir şekilde, vicdana sığmayacak şekilde bir yoklama süreci başlatılıyor ve bu yoklama süreciyle bu milletvekilimizin şu anda... Binlerce insanın iradesiyle vekil olan bir milletvekilimizin, zaten cezaevine alınmış, zaten dokunulmazlığı kaldırılmış, zaten yaka paça ve saçları çekilmek suretiyle, kendisine eziyet edilmek suretiyle gözaltına alınan ve tutuklanan bir milletvekilimizin milletvekilliğinin kaldırılmasına ilişkin, düşürülmesine ilişkin dosyayı şu anda görüşüyoruz.

Bakın, bununla ilgili ben Sayın Kaboğlu Hocamıza -yani devam olsun diye- bir şey daha belirtmek istiyorum: Meclisin bu tutumuyla, özellikle Anayasa Komisyonu üyelerinin ve Adalet Komisyonu üyelerinin uymadığı ve çiğnediği mevcut olan Anayasa'nın 10'uncu maddesi -kanun önünde olan eşitlik- çok açık bir şekilde ortadadır. Şimdi siz bana diyebilir misiniz ki biz gerçekten vicdanen, bütün bu devamsızlığı olan, bütün bu aşamalarda olan diğer milletvekillerine karşı da aynı tutumu sergiliyoruz diye? Sayın Başkan, diyemezsiniz çünkü sizin, mevcut olan iktidarın şu andaki tutumu kanuna karşı hileyi önümüze koyuyor. Hileyle şu anda bu milletvekilimizin vekilliğinin düşürülmesine ilişkin olan meseleyi biz görüşüyoruz.

Bakın, her milletvekilinin, milletvekilliği statüsünü elde edebilmesi için... Sayın Kaboğlu Hocamıza da yine burada teşekkür etmek isteriz. Madde 81, ant içmenin içerisinde hukukun üstünlüğü ilkesine şu anda bir bağlılıkla biz karşı karşıyayız. Peki, bu süreci ele aldığımız zaman, gerçekten burada hukuka bağlılık söz konusu mu, değil mi? Anayasa'ya bağlılık söz konusu mu, değil mi? Bu, gerçekten sorgulamamız gereken bir mesele. Bizim burada vereceğimiz karar, aynı zamanda bir yargısal karardır. Aynı zamanda, biz, halkın iradesine olan saygımızı da gösterecek olan bir meseleyle karşı karşıyayız. Biz, burada eğer bir A şahsına karşı hiçbir şekilde hareket etmiyorsak, soruşturmayı dahi öngörmüyorsak ama başka bir milletvekiline karşı ama başka bir partinin milletvekiline karşı eğer böyle bir süreci başlatıyorsak burada gerçekten çok ciddi bir şekilde vicdanların yaraladığını belirtmek isteriz.

Bakın, bu işin arka planında ne var? Bu işin arka planında benim... Arkadaşlar biraz önce dile getirdiler ama ben de kısmen bunu dile getireceğim. Şimdi, bakın, yedi sene önceki, sekiz sene önceki bir fotoğraftan kaynaklı, bir milletvekilimizin bu fotoğraftan dolayı linç edilmesi ve bu fotoğrafların kamuoyuna gerçekten servis edilmesi ve dokunulmazlığın kaldırılması sonucunda milletvekilimiz şu anda cezaevinde, yaka paça alınarak cezaevine konuldu.

Peki, bununla ilgili Türkiye’deki süreç nedir, Türkiye’de bununla ilgili bir yasa var mı, bir kanun maddesi var mı yok mu diye baktığımız zaman... Bakın, bu “çözüm süreci” olarak belirttiğimiz... Biraz önce Feti Bey’in de belirttiği gibi, gerçekten bu toplum çok acı çekti, acı çekmeye de devam ediyor. Bu acıların bitirilmesi için özellikle iktidar partisinin, sizin mensup olduğunuz partinin çıkarmış olduğu bir yasa var mesela. 6551 sayılı Kanun çerçevesinde bu işe baktığınız zaman, o süreçten gelen ve aynı zamanda cezai sorumluluğu da ortadan kaldıran bir kanundan biz bahsediyoruz. Buna rağmen, bu kanunun yürürlüğüyle ve bu kanunun uygulanmasıyla ilgili olan husus göz önünde bulundurulmuyor ve yok sayılıyor, mevcut olan milletvekilimiz şu anda hedef tahtasına oturtuluyor.

Şu anda Meclisin Adalet ve Anayasa Karma Komisyonunun ortaya koymuş olduğu bu tutumun aynı zamanda yargıya da yol gösteren bir tutum olduğunu belirtmek isteriz. Biz, bütün muhalefet partileri ve içinde olan milletvekilleri dâhil olmak üzere, yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını yitirdiğini burada her gün tartışıyoruz. Özellikle üyesi de bulunduğum Adalet Komisyonunun huzuruna gelen bütün kanunlarda biz, bu meseleyi her an dile getiriyoruz. Topluma çıktığınız zaman da yargıya olan güvenin yüzde 30’ların altında olduğunu ne yazık ki burada belirtmek isterim. Bunun temel nedenlerinden bir tanesi de ikircikli bir şekilde, Anayasa’nın önündeki bu eşitlik ilkesine karşı ikili bir hukuk sistemini, maalesef, bu Meclisin, bu topluma dayatan bir konumda olmasıdır. Burada eğer tuz kokuyorsa gerçekten bunun artık önleminin alınmayacağını da ne yazık ki bu örnekle biz belirtmek durumundayız. A şahsına geldiği zaman soruşturma dahi yok, B şahsına geldiği zaman da yaka paça alıp cezaevine atacaksınız, polisin ve Emniyet güçlerinin önüne atacaksınız ve eninde sonunda da getireceksiniz, can güvenliğinin olmadığı bir ortamda Meclise gelmesini bekleyeceksiniz, daha sonra da milletvekilliğini düşürmek için harekete geçeceksiniz. Burada vicdanlar sızlayacak Sayın Başkan, gerçekten vicdanlar sızlayacak.

Şimdi, peki, bu işin arka planında ne var? Sayın Başkan, değerli üyeler; bu işin arka planında her şeyden önce gerçekler var, bu gerçeklerin başında da Kürt sorunu var. Kürt sorunu tarihsel bir sorundur, bunu defaatle dile getiriyoruz ve getirmeye de devam edeceğiz. Kürt sorununun çözümsüz bırakılması, çözümü istemeyen ve devletin derin yapısının beslendiği savaş rantçılığı atmosferinin hâkim olması anlamına gelmektedir. Bu bakımdan da tarihsel açıdan yapılan hatalar toplumda, toplumsal barışta ve ortak geleceğin önünde ciddi bir engel teşkil etmekte ve krizlerin derinleşmesine neden olmaktadır. Tarihsel hatalarda ısrar etmek, yöntemleri sürdürmek, kirli savaşı sürdürmek demektir; bu ısrar, kördüğündür, sorunların kangrene dönüştürülmesi demektir. Kürt sorununu, Kürt tarihini bir tarihçi gözüyle ele alarak bir değerlendirme yapmayacağım tabii ki. Yakın tarihte Kürt sorunu ne şekilde tezahür etti, yansıması ne oldu ve hukuka, siyasete yansıması ne şekilde oldu, onu birkaç örnekle sizinle paylaşmak istiyorum.

Kürt sorunu cezaevlerinin tarihiyle aynı paralelde süreç izleyen bir tarihtir ne yazık ki. Diyarbakır Askerî Cezaevi, Diyarbakır’da kurulan bir cezaevidir; 12 Eylül darbesinden sonra yaşanan işkencelerle ön plana çıkan bir cezaevidir. The Times gazetesine göre dünyanın en kötü şöhretli 10 cezaevi arasında yer almaktadır. 1981 ve 1984 yılları arasında cezaevinde 34 kişi hayatını kaybetti ve onlarca kişi sakat kaldı. Cezaevi hakkında belgeseller çekildi ve kitaplar yazıldı; bu cezaevinin tarihi, aynı zamanda Kürt tarihidir. Günümüz cezaevleriyle Kürt tarihi ne yazık ki devam etmektedir. Türkiye’de toplamda 298 bin kişi bulunuyor cezaevlerinde; bunlar arasında 1.300 üzerinde çocuk, 1.605 hasta mahpus var, bunlardan 600’ü ağır; en az 58 mahpus yaşamını yitirdi, cezaevlerinde on binlerce yoldaşımız yani partilimiz şu anda bulunmaktadır. Son çıkarılan İnfaz Yasası’ndan da bu siyasi mahpuslar yararlandırılmadı; cezaevlerinde işkenceler var, hak ihlalleri var, çıplak arama var ve intiharlar olduğuna ilişkin iddialar söz konusu; yargının ise cezasızlık politikalarıyla bu cezaevi bu hâliyle de sağlanmaktadır.

Bunların hepsinin hikâyesi, Kürt olmaları, siyasi mücadele vermeleri ve siyasi soykırımla karşı karşıya kalmalarıdır bu insanların. Bu nedenle cezaevleri tarihi, aynı zamanda Türkiye’deki demokrasi mücadelesi tarihidir, aynı zamanda Kürt tarihidir. Kürt sorunu olağanüstü yargıyla paralel giden bir tarihtir, Kürt sorunu mahkeme zabıtlarında tartışılan bir sorun hâline gelmiştir. İstiklal Mahkemeleri 1920 yılında kuruldu ve en yoğun yargılanmaları 1925 yılında Şeyh Said, 1930’da Dersim isyanında gündem olmuştur, 1949’a kadar devam etmiştir. Yine, sıkıyönetim mahkemeleri ve devlet güvenlik mahkemelerinin kurulması ve işleyişi, özel yetkili mahkemelerin yargılamaları, ekseriyetle Kürtlere karşı yapılan yargılamalar olmuştur. Örnekleri çokçadır. 1994 yılında yargılanan milletvekillerinin, yazarların, gazetecilerin, siyasetçilerin yargılanmaları, bu özel ve olağanüstü mahkemelerin yargılama konusu olmuştur. Bu yönüyle de Kürt sorunu, aynı zamanda olağanüstü yargılama sisteminin de tarihini oluşturmaktadır. Günümüzde devam eden Kobani kumpas davası, kapatma davası yani Kürt sorununun tartışıldığı yer mahkeme salonları olmuştur ne yazık ki.

Dokunulmazlıkların tarihsel gelişimine bakarsak Sayın Başkan, 2 Mart 1994’te Hatip Dicle, Leyla Zana, Orhan Doğan, Ahmet Türk, Sırrı Sakık ve Mahmut Alınak’ın dokunulmazlıklarının kaldırılması sonucunda Türkiye uzun bir süre dünya gündemine oturdu; gözaltı olayları hâlâ toplumun hafızasındadır. Bu yaşananlar nedeniyle Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ne yazık ki mahkûm edildi.

2016 yılında AKP’nin gündeme getirdiği ve diğer partilerin de destek verdiği Anayasa değişikliğiyle Mecliste fezlekesi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığı kaldırılarak yargılamanın yolu açıldı; bu süreçte en olumsuz etkilenen parti ise HDP oldu; çok sayıda milletvekilimiz tutuklandı ve siyasi bir soykırımın başlangıcı oldu. Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ başta olmak üzere 40 vekilin dokunulmazlıklarının kaldırılmış olması nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu konuda değişikliğin ve uygulamanın Türkiye’nin Anayasası’na ve ifade özgürlüğüne ihlal olduğuna karar verdi ve en sonunda da yine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 18’inci maddesinin ihlaline karar verildi ve bu, neredeyse dünyada eşi benzeri olmayan bir karar. Bu sebeple başlatılan soruşturma ve kovuşturmanın saf olarak hukuka aykırı olduğu tespiti yapıldı ve bu, Türkiye’nin de tarihine kara leke olarak girdi. En yakın tarihte de Leyla Güven, Musa Farisoğulları milletvekillerimizin dokunulmazlık statüleri yok sayılarak cezaevlerine gönderildi. Tam da bu noktada muhalefet ve iktidar partilerinin Kürt sorununa yaklaşımı ve oluşturulan metaforun bu devasa soruna çözüm üretme kabiliyeti dahi oluşturamayan bir muhalefet ve mevcut olan bir siyasal iktidardan bahsediyoruz. Muhalefet partileri dâhil olmak üzere her kesimin dile getirdiği bir husus var, tarafsız ve bağımsız bir yargının olmadığına ilişkin olan tespitlerdir. Mevcut olan yargı uygulamalarıyla her gün insan haklarının ihlaline, düşünce hürriyetinin ihlaline, hukuk güvenliği ilkesinin ihlaline, hürriyeti ihlal suçu işlediğine dair onlarca uygulamaları bulunmaktadır. Bu uygulamaların başta örneklerini üst norm olarak nitelendirilen ve iç hukukun da üstünde olan uluslararası hukukun uygulanmaması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uyulmaması, cezasızlık politikaları, gazetecilere yönelik olan operasyonlar ve tutuklamalar, siyasi soykırıma ilişkin oluşturulan kumpas davaları vesaire diye devam ettirebiliriz.

Sadece tarafsız ve bağımsız bir yargının olmadığına ilişkin bunca tespitlere bir tespit daha eklemek gerekmektedir. Bu tespit kanıtlardan, uygulamalardan soyut bir tespit değildir, yargının uygulamalarıyla ortaya çıkan bir durumdur. Bu, yargının aynı zamanda ırkçı bir yaklaşım ve siyasi bir tutum aldığına ilişkindir. ırkçı ve siyasi bir tutum uygulamalarını Konya’daki katliam davasında, İzmir’deki Deniz Poyraz katliamında, Roboski katliamında, Sivas katliamında, Ankara Gar katliamı davalarında uygulamalarıyla çok net bir şekilde yaşamaktayız ve bugün de yine, Konya’daki katliam davası görülmekte, biz oradan da bir adalet beklemiyoruz.

Cezasızlık politikalarının arka alanı, zemini ırkçılık ve siyasi ayrımcılıktır. Sürekli Nazi Almanyasında yaşanan ve vücut bulan ikili hukuk sisteminden bahsediyoruz. Bu tarihsel hukuk garabetinin bir örneğinin de Türkiye’de yaşanmasının arkasında işte bu gerçekler yatmaktadır. Biz bunların tamamını konuşmak ve doğru tespitini koymak durumundayız. Eğer bir sorun varsa -ki var- Kürt sorunu ve devasa bir sorun hâlinde bu sorunun sistemde yaratmış olduğu bu olumsuz ve hastalıklı yaklaşımların da tespitinin yapılması ve doğru okunması gerektiği kanaatindeyiz. Meclisin bugünkü tutumu, sadece bir milletvekiline ilişkin olan bu uygulaması da ne yazık ki bu ayrımcılıktır, ikili bir hukuk sisteminin önümüze konulması demektir. Toplumsal özelliklerini, biyolojik, ırksal özelliklerine indirgemekle suçladığımız ve aynı zamanda eleştirdiğimiz bir uygulamayı da burada görmek istemiyoruz Sayın Başkan.

Ana muhalefet ve diğer muhalefet partileri her aşamada tarafsız ve bağımsız olmayan bir yargıdan bahsetmektedirler. Bu yargı nasıl bu aşamaya geldi? Arka tarihsel alanı nedir? Sadece 2 kişinin arasındaki hukuki bir işlem nedeniyle mi taraflı davranıyor yoksa başka sorunların kaynağından kaynaklı bir sorun mu var? Bunların tamamının açığa çıkarılması gerekmektedir. Bir tarafta tarafsız ve bağımsız olmayan bir yargıdan bahsederken bir diğer tarafta ise tarihsel örneklerinde olduğu dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla bu yargıya havale edilecek olan milletvekillerimiz... Bu muhalefetin Türkiye’nin devasa sorunlarını da bu yaklaşımla çözemeyeceğini ve aynı zamanda siyasi iktidarın bu tutumunun da doğru olmadığını belirtmek isteriz.

Tamamen iktidarın oluşturmuş olduğu metafordan çıkamayan ve iktidarın oluşturmuş olduğu siyasi havanın etkisinde olan bir muhalefetin Türkiye’ye de çözüm getirmeyeceğini... Ve özellikle yakın tarihte aynı tavrı sonucunda, 40 milletvekilimizin dokunulmazlıklarının kaldırılması sonucunda partimize yönelik bir operasyon başlatılmadı mı? Bu Komisyonunda yer alan hukukçuların bu olaylardan haberdar olmadıklarını söylemek mümkün müdür?

Hukuk insana aynı zamanda insan haklarına, evrensel hukuk normları çerçevesinde olay ve kişilere yaklaşımı hususunda eşit ve adilane yaklaşım göstermek durumundadır. Sırf siyasi saiklerle ya da siyasi hesaplarla, masumiyet ilkesine, düşünce hürriyeti kısıtlarına ve demokratik bir toplumun oluşturulması için gerekli olan kriterlere sırt dönmek mümkün müdür? Bu Komisyonunda, Karma Komisyonunda böyle bir tavrı biz beklemek istemiyoruz.

Bu Karma Komisyonunda yapılan işlem hukuki bir işlemdir aynı zamanda yani soruşturma niteliğinde bir işlemdir, yargısal bir niteliği vardır. Yıllar önce yaşanan ve hiçbir şekilde milletvekili tarafından kamuoyuna duyurulmayan bir durumdur bunun arka planı. İktidar tarafından durup dururken şimdi ortaya çıkarılmasının çeşitli nedenleri vardır. Eğer bugün bu dosya görüşülüyorsa, eğer sadece bir milletvekiline dönük şu anda uygulama varsa bunun nedenleri vardır. Bunun örtbas etmek istenen ekonomik krizi, sosyal krizi ve toplumsal krizi perdelemek amacıyla ortaya atılan bir durum olduğunu biz burada belirtmek isteriz.

Esasında işin paradoksal bir yönü daha vardır: Burada iktidar tarafından yapılan bir operasyon söz konusudur. Bunun bütün muhalefet partileri ve toplumun demokratik güçleri tarafından görülmesi gerektiğini biz burada ısrarla ikaz etmek istiyoruz.

Şimdiki Adalet Bakanı Bekir Bozdağ 20/1/2022 tarihinde Karma Komisyonun Başkanlığını yapmış ve bu dosyalar ve iddialar hakkında görüşünü belirtmiş.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Koç, bir dakikanızı alabilir miyim, affedersiniz.

Bir yemek arası, bir mola verelim mi Sayın Koç bittikten sonra?

Uygun olur değil mi? Ne kadar sürer, Sayın Koç'a bir şey yapalım, ondan sonra, Sayın Koç'tan sonra bir mola verelim.

Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Şimdi, bu dosyanın, özellikle bu milletvekilliğinin kaldırılmasına ilişkin olan süreçten önceki süreçte de yine bu Komisyonunda özellikle Karma Komisyonu Başkanı Sayın Bekir Bozdağ'ın daha sonra şu anda HSK Başkanı olarak yer almış olması da bu verilebilecek, Meclis tarafından verilebilecek olan karar sonucunda müracaat edilebilecek olan yargısal yolun da önünü kapatabileceği ve tarafsız ve bağımsız bir yargıdan bahsedilemeyeceği hususunda da çeşitli kuşkularımızı dile getirmemize neden olmaktadır.

Sayın Başkan, şimdi, bu sürecin özellikle Türkiye demokrasisi ve özellikle Türkiye toplumunun barışı önünde çok ciddi bir engel teşkil edeceğini biz burada belirtmek istiyoruz. Bakın, burada her söz alan milletvekilinin tarafsız ve bağımsız olduğunu ve iyi niyet gösterisinde bulunduğunu burada belirtmiş olmasına rağmen buradaki oylarının rengini çok baştan itibaren belirtmeleri ve özellikle alt komisyondaki milletvekilimizin rahatsız olması nedeniyle mazeret sunmuş olmasına rağmen bu mazeretin kabul edilmemiş olması gerçek anlamda, şekilsel ve maddi anlamda ciddi bir eksiklikler ve bu yönde verilecek olan kararın baştan yok hükmünde olacağını da biz burada belirtmek isteriz. Bu hususun her şeyden önce ikmalinin yapılması ve mevcut olan, şu anda huzurda görüşülen dosyanın derhâl yeniden bu alt komisyona sevkinin yapılması gerektiğini belirtmek istiyoruz. Çünkü burada hukuki bir hata söz konusu, mevcut olan savunma ve aksi bir görüşü dile getirme olanağı ortadan kaldırılmıştır. Sağlık nedeniyle erteleme talebi bulunmuş olmasına rağmen bu, yargılama faaliyeti devam ettirilmiş ve alt komisyon hukuka aykırı, İç Tüzük hükümlerine aykırı, Anayasa'ya aykırı bir şekilde mevcut olan raporunu düzenlemiş ve Karma Komisyona tevdi edilmiştir. Hâl böyleyken milletvekillerinin dokunulmazlıklarının ve milletvekilliklerinin kaldırılmasına ait olan düşüncenin salt siyasi saiklerle Parlamento gündemine getiriliyor oluşu hem Anayasa'ya aykırı hem de millet iradesine yönelik olan bir gasptir. Geçmiş dönem pratikleriyle beraber tablonun bütününe bakıldığı vakit amaçlananın Halkların Demokratik Partisi ve bileşenlerinin sandıklarda elde etmiş olduğu kazanımları hukuk dışı hamlelerle yok etmeye dönük olduğu açıktır. Her ne kadar hedeflenen Halkların Demokratik Partisinin seçimlerde elde etmiş olduğu temsiliyet olsa da o hedefin etki edeceği şey Türkiye demokrasisidir, Türkiye halklarıdır. HDP bileşenlerinin ve buna ilişkin temsiliyetlerinin Parlamentoda tasfiyesine yönelik bu uygulamaların Anayasa başta olmak üzere taraf olunan uluslararası akitlere de aykırı olduğunu belirtmek isteriz.

Bu nedenle de İç Tüzük'ün de bu Karma Komisyona tanımış olduğu mevcut olan bu yetkinin kullanılarak bu dosyanın milletvekilliğinin kaldırılmaması yönünde rapor hazırlanarak bu şekilde Genel Kurula tevdi edilmesini talep ediyoruz ve beni dinlediğiniz için de ayrıca teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Ağrı Milletvekilimiz Sayın Abdullah Koç'a teşekkür ediyoruz.

Saygıdeğer Komisyon üyelerimiz, 14.15'e kadar mola veriyoruz kırk beş dakika, 14.15'te buluşmak dileğiyle...

Sıradaki Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Kaçmaz.

Görüşmek üzere...

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.30

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.18****BAŞKAN: Yusuf BEYAZIT (Tokat)****BAŞKAN VEKİLİ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)****SÖZCÜ: Emine ZEYBEK (Kocaeli)****KÂTİP: Zeynep GÜL YILMAZ (Mersin)**

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Toplantıyı açıyorum.

Sayın Hüseyin Kaçmaz’a söz veriyorum.

Buyurun.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de yine, konuşma yapmak, fikirlerimizi paylaşmak istiyorum.

Şimdi, tabii, yine, maalesef ki bir milletvekilimizin dokunulmazlığının kaldırılmasının talebi yönünde bir toplantı oluşturuldu. Hani, çok uzun uzadıya girmeden sadece kısaca şunu söyleyeyim; önceki, ilk toplantıda da aslında dile getirmiştik: Sayın Başkan, yani Semra Vekilin o fotoğrafları -daha önce de söyledik aslında- sosyolojik bir hakikati de ifade ediyordu. Biz hani, bunu gizlemedik, saklamadık, aksini iddia etmedik, her seferinde söyledik ve aslında, bunu sadece biz değil Türkiye’deki birçok siyasetçi de söyledi ki yakın zamanda aslında Cumhurbaşkanının “PKK’liler 5, 10, 15 çocuk sahibi oluyor, siz de çocuk yapın.” ifadesinin altında da -evet, birçok eleştiriler yapıldı, birçok eleştiri getirildi ama- bir yönüyle de tabii ki Sayın Cumhurbaşkanının da ifade ettiği bir sosyolojik hakikat de aslında söz konusuydu. Çünkü taban tabana neredeyse bir olan bir husus var, bu sosyolojik hakikati hiç kimse inkâr edemez ve bu durumun başlamasına ya da bugünkü çatışmalı sürecin hâlen devam etmesine sebep olan durum sadece bugünle ya da -partimiz adına söyleyeyim- sadece HDP’nin var olduğu dönemden itibaren var olan bir mesele değil. Keza, birçok arkadaşımız da defalarca dile getirdi Kürt meselesinin ağırlığı, tarihsel boyutu, çıkış noktası, sebepleri ve bugün itibarıyla hâlen devam ediyor olmasının bazı ağır bedelleri de hâlen ödenmekte; bunu net bir şekilde görebiliyoruz.

Geçen gün, tabii, yine Genel Kurulda da aslında bu hususu ifade etmiştim. Hani, cumhuriyet tarihi itibarıyla yaklaşık 70’e yakın Kürt raporu oluşturulmuş devlet makamları tarafından ki 1930’larda yazılan “Siyah Rapor” isimli rapor, Umumi Müfettiş Abidin Özmen’in yazdığı bir rapor. Siyah Rapor’da, orada, yine Kürt nüfusunun artış hızı rapora yansıyor ve bunun bir tehlike olduğu şeklinde bir not düşülüyor o rapora. Yani mesele sadece son kırk yıldaki silahlı çatışma süreciyle sınırlı değil, daha öncesi de yine mevcut. Belki de tabii, uzun bir zaman olsa neredeyse ta Karlofça Anlaşması’na kadar götürebileceğimiz ya da Osmanlı’nın Balkanlar’daki yaşadıklarıyla birlikte ya da Kafkasya’da, Kuzey Afrika cephesinde yaşananlar, bunların yaşattığı travmalar ve yani bir imparatorluğun yıkılması sonrası Anadolu coğrafyasına sıkışma... Hani, kendi beraberinde tabii, birçok acı, birçok travma da getirmiş, bunu da görüyor, biliyoruz. Ama Mahmut Vekilimin de dediği gibi yani HDP olarak biz şunu her seferinde dile getirdik: Biz, evet, bugünkü mevcut Anayasa’daki tanımları itibarıyla da, vatandaşlık tanımları itibarıyla da bu sorunun çözilemeyeceğini, aksine devamına sebep olduğunu düşünüyoruz; bunu çok sarıh bir şekilde söylüyoruz. Hani, bu coğrafya, işte bu bahsettiğimiz durumdan sonraki sıkışılan bu coğrafya, Anadolu coğrafyası, Mezopotamya coğrafyası işte tam da bahsettiğimiz şekliyle, hani, birçok halkın, işte, birçok inancın, birçok mezhebin, farklı görüşün bir arada olduğu bir coğrafyadır, bir imparatorluk bakiyesi. Yani bu hakikat varken evet, yüz yıl öncesi ya da milliyetçilik akımından sonraki

durum belki “ulus devlet” kavramını ortaya çıkardı, onu dayattı. İmparatorluktan sonra ulusa sıkışan bir gerçeklik var ve bu “ulus devlet” kavramındaki ısrar maalesef ki hâlen bugüne kadar devam eden bir sorunu da yine beraberinde getirdi. Sürekli şunu söylüyoruz: Cumhurbaşkanının ya da öncekilerin veya sonrasındakilerin “Bu mesele vardır, yoktur.” dediği durum aslında hani bu sorunu çözmiyor, onu söyleyelim öncelikle. Yani Cumhurbaşkanı bugün “Biz Kürt meselesini çözdük, Kürt meselesi yoktur.” diyor ama bunu gelin de Kürtlere sorun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 66 ırkı tarif etmez ama.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – 66 ırkı tarif etme anlamında söylemiyorum bunu ama mesele şu ki, hani, bahsettiniz ya konuşmanızda “Neden ortaklaşmıyoruz?” hani işte “Biz olgusu niye oluşmuyor?” Yani ben şunu net bir şekilde söyleyebilirim: “Biz” olgusunun oluşmamasının temel sebebi işte o bahsettiğimiz şekliyle; hani, biz “demokratik ulus” ifadesini kullanırken birlikte yaşamayı esas alan, bütün etnik kökenleri, işte mezhepleri, dinleri, inançları içinde barındıracak ve özellikle gönüllü birlikteliği esas alacak. Karşıdan, böyle tepeden bir dayatmayla, tepeden bir ifadeyle “Bu, budur.” üzerinden değil; gönüllü bir birlikteliği inşa etme konusunda hâlâ eksikliklerimiz var, bunu aşmamız gerektiğini ifade etmek isterim. Tabii, dediğim gibi, hani bu birkaç dakikayla belki birkaç saatle de anlatılacak bir mesele değil ki bunu ta 1930’daki Umumi Müfettişin raporu da, ta o dönemde de Kürt çocuklarının, Kürt nüfus artışının tehlike olarak görülmesi aslında bu sorunun biraz daha tarihsel geçmişini de bize göstermekte. 1996’daki Millî Güvenlik Kurulu kararında da yine Kürtlerin nüfus artışının tehlike olarak görüldüğü bir rapor o zaman yine basına sızmıştı. Ve o dönemde de tabii, bu raporlar arasında da aslında en absürt rapordur. Çünkü bu sefer 3’ten fazla çocuk sahibi olanlara ceza, müeyyide uygulanmasının dahi talebi vardı. Ama dediğimiz gibi, bu sorunların kaynağı, bu sorunların çıkış noktası, hani, bir inkâr, bir kabul edilmeme, dediğimiz gibi, aslında tümünden kabul edilmeme hâliyle ortaya çıkan bir husus ve hâlen bu durum devam ediyor. Bugün, Türkiye Cumhuriyeti devletinde Kürt kalmakta ısrar eden... “Kürt kalmakta ısrar eden” kavramından da şunu ifade etmek istiyorum: Şimdi, sadece Kürtler üzerinden bunu söylemiyorum çünkü birçok kesim için bu durum çok önemli olmayabilir ya da bunu kendine dert edinmeyebilir ama şu bir gerçek ki bugün bu meseleyi; kendi kültürünü, kimliğini, dilini sahiplenmeyi, bunu korumayı, geliştirmeyi, geleceğe taşıyabilmeyi dert edinen milyonlarca Kürt de var. Bunu dar bir alandaki... Yakın zamanda bir Komisyon üyemiz yaptığımız sohbette söylediği için burada paylaşmak istiyorum: “Hüseyin Bey, siz böyle diyorsunuz da ben Şırnak’a geldim, 2 kişiyle görüştim. İşte, HDP böyle yaptı, şu şöyle yaptı; biz bıktık, biz Kürtler falan...” Tamam da bunu söylüyorsunuz da konuştuğunuz 2 kişi, benim oradan aldığım oy oranı yüzde 85. Eğer gerçekten HDP, HDP fikriyatı böyle bir pozisyondaysa... Ki çoğu zaman bu suçlamayla karşı karşıya kalıyoruz ki İçişleri Bakanının da “Kürtler sizden nefret ediyor.” ifadesi vardı, Kürtler bizden nefret ediyor ama yüzde 90 oyla bizi buraya yolluyor. Yani bu hakikati görmemiz gerekiyor, sadece bazı kavramlar üzerinden ya da işte, bazı kelimeler üzerinden bir tartışma yaratmaktan ziyade şunu görmemiz gerekiyor: Çözmemiz gereken ağır, ciddi bir meselemiz var.

Şunu kıymetli buluyorum: Burada, biz yan yanayken konuşabiliyoruz, farklı da olsa konuşabiliyor, derdimizi, meramımızı anlatmaya gayret sarf edebiliriz ama biz konuşamadıkça bu mesele devam ediyor, biz konuşamadıkça çatışmalar devam ediyor, biz konuşamadıkça bugün bu meselenin çözümü noktasında bütün alan hani -tırmak içerisinde- bizlerin çözebileceği nokta olmaktan da çıkıyor. Daha önceki toplantıda da açıkça söyledim; otuz yıldır, özellikle Kürtler, Kürt siyasi aklı net bir şekilde şunu söylüyor: Kürt meselesinin çözümü noktasında bir barış eli uzatıyor. Sadece Türkiye’deki Kürtler için bunu söylemiyorum; diğer coğrafyalardaki Kürtler için de, Suriye, Irak ve İran’daki Kürtler için de bunu söylüyorum; bütün partiler, kurullar... Belki farklı durumlar da söz konusu olabilir ama genel itibarıyla uzatılan bir barış eli var ancak her ne hikmetse işte, yüz yıl öncenin ideolojisi, yüz yıl

öncenin gerçekliği ya da o dönemin koşullarıyla hâlâ bir ret hâli olduğunu üzülererek görüyoruz. Ama dediğimiz gibi, her geçen gün bu çözümsüzlük, çatışma, baskı hâli Kürt meselesinin artık sadece iki taraf arasında olmasını mümkün kılmıyor; maalesef ki bugün, yanı başımızda, artık bölgesel ve küresel güçler de bu meselelere dâhil oluyor. Bunu net bir şekilde görüyoruz ve bu durum gelecek açısından, hepimiz açısından bir risk barındırıyor. Hani, bunu samimiyetle söylemek ve bu durumu da paylaşmak istiyorum.

Şimdi, Feti Bey de Semra Vekilimiz için “Bir doktor nasıl olur da bu noktaya gelir?” diyor ya.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Evet.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hani, Semra Vekilimiz gerçekten, şöyle söyleyeyim Feti Bey: Bizler için... Hani, ben Şırnak Silopiliyim, orada doğdum, orada büyüdüm, 90'lı dönemleri bire bir yaşadım ve kürsüden de defalarca dile getirdim. Çocukluk dönemimizin çoğu zaten sığınaklarda geçti, daha çok küçük yaşlarda parça parça cenazeler gördük, etrafımızda birçok insanın hayatını kaybettiğini gördük. Daha 2015 yılında, hani, ifadeden çıktıktan bir saat sonra birlikte ifadeye girdiğimiz polis memurlarının hayatını kaybettiğini gördük. Hani, bizdeki durum biraz daha farklı oluyor, o çatışma bölgesinde yaşamının farklı bir durumu da bir ağırlığı da vardır çünkü hakikatleri, o birçok insanın televizyonda gördüğünü ya da sadece kitapta okuduğunu bire bir yaşıyorsunuz, bire bir görüyorsunuz, bire bir hani, etinizle, kemiğinizle hissediyorsunuz. Dolayısıyla, şunu söyleyeyim: Semra Vekilin durumu bizler arasında o kadar olağan bir şey ki. Niye olağan bir şey olduğunu da size söyleyeyim. Çünkü -daha önce de dile getirildi- Semra Vekilin fotoğrafının çıktığı şahıs örgüt üyesi, Semra Vekilin daha önceki -biliyorsunuz- gönül ilişkisi olan, üniversiteden bir arkadaşı. 2014 döneminde, çözüm süreci devam ederken binlerce -size açıkça söyleyeyim- aile bu örgütün bulunduğu noktalara, aile bireylerinin, sevdiklerinin, arkadaşlarının yanına gitti. Yani bunu hiç kimse inkâr etmiyor, herkes de bunu biliyor, herkes de bunu biliyor ve...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sözüünüzü kesmek istemem.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Yok, söyleyin.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bu hanımefendinin sözlü ya da nişanlı olduğuna dair bir kare resim görmedik. Öyle bir şey yok yani.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Feti Bey, emin olun...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Aile merasimi var, fotoğrafları var.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Size, aile merasimine dair fotoğraflar istiyorsanız da ulaştırırız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yok, öyle bir şey istemem.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Mesele şu, kastettiğim şu...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Gönül ilişkisi falan...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Yok, yok, şöyle söyleyeyim size... Ondan emin olabilirsiniz, mesele bu. Ve bunu anlatırken de emin olun sizin zaten fikrinizi değiştirmek falan için de söylemiyorum. Şu anlamda, şunu söyleyeyim size: Hani size çok olağanüstü gibi gelen bu durum var ya, hani bizler için o kadar olağan, o kadar hani sık sık karşılaştığımız bir şey.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Benim için de olağanüstü değil.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Çok, sık karşılaştığımız bir durum. Çünkü oradaki o örgüt üyeleri kimler? Ya, yine bu halkın çocukları, birilerinin kardeşi, birilerinin arkadaşı, birilerinin sınıf arkadaşı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Söylediğim tam o.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tabii, tabii. Yani dolayısıyla şunu kabul etmemiz gerekiyor: Bu çok olağanüstü bir durum değil. Hele hele Semra Vekil 2014'te doktorken gidiyor, yıllar sonra gidiyor ve vekil olduktan sonra bu görüntüler ortaya çıkıyor. Ama her ne hikmetse çok sık kullanılan işte manidar bir süreçte nedense bu görüntüler paylaşıldı. Ama -mesela diyelim- bizi üzen yani hukuku da aynı zamanda hani ahlakı da etdiği de rencide eden bir durum da söz konusu Sayın Başkan. Hani birçok milletvekilimiz de dile getirdi bütün partilerden; sadece Semra Vekil değil ki gelmeyen, yoklamaya katılmayan. Yani bunu böyle göstere göstere yaptığımızda, size açıkça söyleyeyim, özellikle Kürtlerde ya da HDP'li seçimde yarattığı his, o ötekileştirme, o ayrımcılık hissini çok daha net bir şekilde hissettiriyor, hissettiren bir durum ortaya çıkıyor. Ve bu durumun aslında farkında olunması ama buna rağmen hâlen bugün bu toplantıyı bu şekilde yapıyor olmamız aslında sorunun daha da devam etmesine de sebep oluyor.

Geçen gün yine Adalet Bakanlığıyla ilgili bütçe toplantısında... Sürekli şunu görüyoruz: Hani bir -nasıl söyleyeyim- taziye dileme hâli, bir kınama hâli. Ama mesela Feti Bey de demin onu özellikle belirtti. O gün o patlamada hayatını kaybeden 6 kişi değildi sadece; bir baba, bir kız, bir çift. Hani bunlara bu şekilde bakıldığında gerçekten o zaman acıyı da daha iyi hissedebiliyor, o hissiyatı da insan alabiliyor. Yoksa sadece bir kınama, bir taziye mesajıyla geçip gidiyor genel itibarıyla.

Sadece şunu söyleyeyim: Bugün çözmemiz gereken bir meselemiz olduğunu çok net bir şekilde ifade etmek isterim. Kürt meselesindeki çözümsüzlüğü, Kürt meselesini çözemediğimizde bu ülkenin demokrasisinin kurumsallaşamadığını da net bir şekilde görüyoruz. Çatışmanın, silahın olduğu yerlerde hani sözün kıymeti de ağırlığı da çok olmayabiliyor, bunun da farkındayız ama sadece şunu söyleyeyim: 20 Temmuz 2015'ten beridir -yani 20 Temmuz 2015 tarihi Suruç katliamının yapıldığı tarihtir, o dönemden beridir- çözüm sürecinin bittiği tarihten beridir en az -o da kayıtlara girdiği kadarıyla- 6.264 insanımız ya saldırılarda ya da çatışmalarda hayatını kaybetti; 6.264 yani bu kırk yıllık süreci falan da hesapladığımızda 50 bin insan, 50 bin yaşam, 50 bin kardeş, baba, eş, dost, artık ne dersek. Ve bu kayıplar bugün itibarıyla hâlen devam ediyor, bugün devam ediyor ve geleceğe dair de baktığımızda hâlen bu işin çözümü noktasında bir iradenin olmadığını üzülerek görüyoruz.

Şimdi bu meseleleri anlatırken tabii -ben hani ifadeye katılır mısınız, katılmaz mısınız bilmiyorum ama genel itibarıyla- Sayın Başkan, hani Kürt meselesindeki bu durum artık hani böyle bir metafor vardır ya; yumurta mı tavuktan, tavuk mu yumurtadan çıkar meselesi ya da yine bu Meksika açmazı ya da Meksika çıkmazı diye bilinen mesele gibi. Hani Meksika açmazında, biliyorsunuz, olaya karşın hiçbir tarafın asla kazançlı çıkmayacağı ama içinden çıkılamaz bir durumun da olduğu bir şeyi ifade eder, bir durumu ifade eder. Bugün siyasetin hani üzerine düşeni yapmadığı süreçte nelerle karşılaşabileceğimizi gördük; silahlar devreye girdiğinde, çatışmalı ortamın başladığı dönemde neyle karşı karşıya kalabileceğimizi tekrar tekrar gördük. Yani bugün Semra Vekilin dokunulmazlığı görüşülüyor ama aslında Semra Vekilin dokunulmazlığının kaldırılması ya da yarın öbür gün Hüseyin Kaçmaz'ın dokunulmazlığının kaldırılması hiçbir sorunu çözmeyecek, hiçbir sorunu çözmeyecek. Aksine ısrarla biz diyoruz ki: Biz buradayken, böyle yan yana oturabiliyorken, birbirimizin gözünün içine bakarak konuşabiliyorken bu meseleyi ciddiyetle, samimiyetle tartışabileceğimiz bir zemin yaratma konusunda herkes sağduyulu ve gerçekten de hani durumun vahametini kabullenen bir ağırlıkla bu meseleye yaklaşmalı diye düşünüyoruz.

Dediğimiz gibi, hani bugün Semra Vekilin dokunulmazlığının düşürülmesi görüşmesi var ama aslında karışımızda Kürt meselesinin çözümsüzlüğü var ve bu çözümsüzlüğün bu ülkede sebep olduğu hem ekonomik hem sosyolojik hem toplumsal hem siyasal hem de uluslararası anlamdaki sıkışmışlıkları da net bir şekilde görebiliyorken hâlen çözüm konusunda konuşamamanın, çözümde ısrarı yüksek sesle

dile getirdiğimizde farklı ithamlarla karşı karşıya kalmanın bize haksızlık olduğunu düşünüyorum. Çünkü sanki biz sadece bir bölgenin vekilliğini yapıyormuşuz gibi ısrarla ifade ediliyor ama şunu net bir şekilde söyleyebilirim: Hani, Mahmut Vekilimiz açık açık söyledi ama sadece farklı şehirlerden ve farklı halklardan olması tabii ki tek başına yeterli değil. HDP olarak, evet, Kürt meselesini çözülmesi gereken en başat meselelerden biri olarak ve HDP olarak bu meseleyi çözmeyi de en öncelikli meselelerimiz arasına alıyoruz ve bu şekilde de bir politika üretiyoruz çünkü Türkiye'nin, bu ülkenin en can alıcı meselelerinin başında bu geliyor. Bugün biz bunu çözemediğimiz için -dediğimiz gibi- bu ülkenin demokrasisi kurumsallaşamıyor; biz bunu çözemediğimiz için ülkenin refahı artamıyor; bugün, biz bunu çözemediğimiz için gençler geleceğe dair aslında umut kuramıyor ve herkes tabiri caizse Avrupa'ya, yurt dışına kapak atmaya çalışıyor; bugün biz bu sorunu çözemediğimiz için hâlen bu ülkede çocuklar proteinsiz ve neredeyse üçte 1'inin okula aç gittiği gerçekliğiyle karşı karşıya kalıyoruz. Tabii, dediğim gibi, bunları anlatmanın bizim hem siyaseten sorumluluğumuz hem insani olarak da aslında bizim sorumluluğumuz olduğunu düşünüyorum.

Semra Vekilin dokunulmazlığının kaldırılması eğer bir meseleyi çözecekse hayhay, buyursun, Meclis kaldırsın ya da dediğim gibi, kendi dokunulmazlığını söylüyorum, eğer benim dokunulmazlığının kaldırılması bu ülkede hani yeni kayıpların, yeni acıların yaşanmasını önleyecekse buyurun benim de dokunulmazlığımı kaldırın. Ama mesele şu: Herkesin sağduyuyla, akliselimle bu meseleyi tartışabileceği uygun bir zemine ve uygun bir siyaset alanına ihtiyaç var diyorum. Bu sebeple de Semra Vekilin dokunulmazlığının kaldırılması konusunun haksız olduğunu ve yine hukuka aykırı olduğunu ama bununla birlikte Kürt meselesindeki çözümsüzlüğü daha da derinleştireceğini, özellikle Kürt halkının ve HDP'li seçmenin kendine karşı daha fazla ayrımcılığa, daha fazla ötekileştirmeye tabii tutulduğunu hissedeceği bir durum olarak karşımıza çıkacağını düşünüyorum.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Teşekkür ediyorum Sayın Kaçmaz.

Şimdi sözü Sayın Erdal Aydemir Bey'e veriyorum.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli üyeler; tabii, Semra Güzel'in dokunulmazlığının devamsızlığa binaen şu anda Komisyon gündemine gelmesi ve konuşulması ne ilk ne de son olacaktır. Özellikle Semra Güzel'in Kürt, kadın siyasetçi olmasından kaynaklı; işte günümüzden geriye gidildiği zaman, buna örnek olabilecek onlarca örneği var. Demin arkadaşlarımız yapmış oldukları konuşmalarda bunları zaten belirttiler, tekrara düşmeme adına sadece bir anekdot olarak hatırlatmayı daha uygun buldum.

Şimdi, eğer temelinde Kürt sorununun çözümü demokratik, eşitlikçi, özgür ve barışçıl temelde sağlanmadığı takdirde bugün Semra Güzel, bundan sonraki süreçte de benzer olaylarla karşı karşıya kalacağımız muhakkaktır. Ben, daha önceki konuşmalarımda da bahsettiğim gibi, özellikle satır başlarına dokunarak geçmek istiyorum. Şimdi, sorun Kürtler ve Türkler arasındaki hukuktan kaynaklı. İşte, Kürtler kadim coğrafyalarında yaşarlarken... Bugünkü Anadolu toprakları sınırları içerisinde kalan ve “Mezopotamya” olarak tanımlanan bölgede Kürtler zaten kendinden, otantik bir şekilde yaşamlarını sürdürmekteydiler. Özellikle Orta Asya'dan başlayan Türk göçüyle birlikte işte, Anadolu'ya giriş yapmalarının ve Anadolu'yu kendilerine bugünkü anlamda yurt ve vatan edinmelerinin bir hikâyesi, bir tarihi söz konusu. Bu tarihin başlangıç noktası da belki de Türk ve Kürtlerin ilk karşılaşmaları, tanışmaları. Belki de ruhsal birlikeliklerinin ve anlaşmalarının bugüne kadar evrim geçirerek gelişmesi, gerek siyasal, sosyal, kültürel etkileşimler, karşılıklı olarak hem etkilemiş hem de etkilenmiş ve günümüze kadar gelmiştir. İşte, bunun başlangıcı, dönüm noktası da özellikle bugün vatan olarak, yurt olarak kabul edilmiş olan Anadolu topraklarının 1071 yılında Komutan Sultan Alparslan ile dönemin

Bizans İmparatoru Romen Diyojen arasında gerçekleşen savaşı. Tabii, Türklerin Anadolu'ya girişinin, belki de varoluş, ölüm kalım noktalarından biri bu savaşı. Bu savaşı kazanabilmelerinin yegâne yolu ve yöntemi, o zaman konfederal aşiretler şeklinde bölgede yaşamlarını sürdüren Kürtlerle yapmış oldukları siyasal ve askerî ittifaklardı. Bu siyasal ve askerî ittifaklardı ki Sultan Alparslan'ın 1071'deki Malazgirt Zaferi'yle sonuçlanan bu savaşın kazanılmasına sebep oldu. Bu savaşın kazanılması kesinlikle ve kesinlikle sadece Türklerin veya sadece Kürtlerin bir başarısı değil; her 2 milletin, etnisitenin birlikte ittifak yapmalarıyla sonuçlanan ve Türkler açısından belki de milat olan noktalardan birisi. Bunun devamında yine, tarihsel dönemlerden birisi 1514 yılında Fatih Sultan Mehmet ve dönemin İran Sultanı, Kralı, Padişahı ve yöneticisi Şah İsmail arasında gerçekleşen Çaldıran Savaşı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yavuz Sultan Selim.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yavuz Sultan Selim, evet. Yavuz Sultan Selim de tabii öncelikle bu savaşı kazanabilmenin veya Anadolu'da kalabilmenin yolu ve yönteminin yine burada yaşayan Kürtlerle birlikte ittifak yapmaktan geçtiğini çok iyi biliyordu. Bunu sağlamak için de dönemin bütün Kürt ileri gelen siyasi figürlerini bir araya getirip bunlarla ittifak yapmak istedi; hatta tarihe düşen notu, sözü de şudur: “Siz kendi aranızdan bir kral seçin, ben o kralla oturup müzakere edeyim.” Yavuz Sultan Selim'in söylediği bir lafı bu ancak Kürtler arasındaki bir uyuşmazlıktan kaynaklı İdrisi Bitlisi olarak bilinen kişi kendisini Kürtlerin temsilcisi olarak addediyor ve Yavuz Selim ile yine bir Kürt konfederal aşiret yapısı arasında yapılan ittifak sonucunda Çaldıran Zaferi kazanılıyor. Bakın, Türklerin tarihteki yaşamsal varoluş, kalış dönemlerinin ikincisini yine Kürtler sayesinde kazanıyorlar.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sebepler ile vesileleri karıştırmayın.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Efendim, günümüze gelelim, özellikle Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda tamamen yenilmiş ve yaşadığı coğrafyada Fransa, İtalya, İngiltere ve Yunanistan tarafından kısmen paramparça edilmiş bir hâle getirilmiş Türk varlığı söz konusu. Yine, yaşamsal anlamda bir dönemeç yaşanıyor, bu yönüyle, bunu gerçekleştiren dönemin konjonktüründeki siyasal kişi ise Mustafa Kemal Atatürk. Yine, Mustafa Kemal Atatürk'ün çıkışına bakıldığında; yaşayabilmenin, var olabilmenin yegâne koşulu Kürtlerle ittifak ve Kürtleri yanına çekerek Kurtuluş Savaşı'nı vermekten geçeceğini çok iyi görüyor ve bu temelde de Erzurum ve Sivas Kongreleriyle Kürtlerle bir araya gelip bir ittifak yapıyor ve sonuçta, Kürtler ve Türkler birlikte Kurtuluş Savaşı'nı verip yeni kurulacak olan ülkenin de asli unsurları olarak, Kürtler ve Türkler bir arada, kurulacak devletin asli unsuru olacakları şeklinde de tarihsel... Özellikle de Mustafa Kemal Atatürk'ün yapmış olduğu konuşmalarda, Birinci Büyük Millet Meclisinin konuşmalarında kayıtlara geçen tutanaklar incelendiğinde bu husus apaçık ortaya çıkacaktır.

Şimdi, bu süreçleri böyle hatırlattıktan sonra... Cumhuriyet kuruldu, 21 Anayasası, 24 Anayasası yürürlüğe girdikten sonraki süreçte de Kürtlere bakış açısı maalesef ki değişti. İşte, 1924 Şeyh Sait vakası ve “isyani” veya “harekâtı” olarak tanımlanan vaka; 1930'da Ağrı Zilan isyanı ve bastırılması, tenkile tabi tutulması; 1937-1938 Dersim katliamı ve yaşananlar; sonrasında uzun bir süre Kürtlerle ilgili herhangi bir gelişmenin, siyasal, hukuki temelde, halk olması, millet olması temelindeki taleplerin bir anlık bir dondurulma süreci yaşanması ve 1970'li yıllarla birlikte yeniden Kürt sorunu ve Kürtlerin taleplerini dinlendirecek, 1984'le birlikte, günümüze kadar gelmiş olan bir Kürt siyasal yaşamının gerçekliği söz konusu.

Şimdi, bunları neden böyle hatırlatma anlamında... Tabii ki hem hatırlatma hem de tutanaklara geçmesi açısından... Ne zaman ki Türkler dünyaya karşı, yaşama karşı ya da varoluşsal bir durumla karşı karşıya kaldıkları zaman kurtarıcı –“kurtarıcı” demeyelim de- ittifakla, birlikte hareket ettikleri Kürtler olmuştur. Dolayısıyla, Kürtlerin tarihsel, siyasal, tarihten, sosyolojiden, kültüründen kaynaklı

olan bu haklarının kendileriyle birlikte tanınması kadar doğal, hukuki, kendiliğinden bir durumun olamayacağını bir kez daha buradan ifade ediyorum. Dolayısıyla, bugün, şu anda gündemimizde olan ve Semra Güzel Vekilimizin de bir sonuç olduğunu, bu sonucun da Kürt sorununun çözüme kavuşturulmaması hâlinde, bundan sonraki süreçlerde de devam edeceğini ve sürgit, çok ciddi yaşam kayıplarına, çok ciddi ekonomik kayıplara sebep olacağını bir kez daha hatırlatıyorum.

Tüm Komisyonu da saygıyla selamlamadan önce, Feti ağabeyimizin bahsetmiş olduğu, Bingöl’de yaşanan -doğru- bir vaka vardı. Çok üzücü, gerçekten; kendisi Hatice Belgin... Eşi, kocası çok çok samimi bir arkadaşım, hâlâ devam ediyoruz. Gerçekten çok çok üzücü bir vaka. İşte, benzer vakaların yaşanmaması adına bir an önce özellikle de Kürt sorununun çözüme kavuşturulmasının ne kadar elzem olduğunu gösteren olaylardan biri.

Ayrıca, yine Bingöl’de yaşanan ama hâlâ muğlaklığı ve tüm karanlığıyla ortada olan 33 askerin ölümü de araştırılmaya muhtaçtır, gerçekten çok ciddi bir araştırmaya ihtiyaç duyuyor. Hele, hâlâ o dönem Elâzığ MÇP Milletvekili olan Tuncay Şekercioğlu -eğer yanlış hatırlamıyorsam- aynı gün onun Genç ilçesinde bir taziyeiden kaynaklı, MÇP ilçe başkanının oğlu, annesi ve babasının taziyesinden kaynaklı taziye dönüşü Elâzığ üzeri Ankara’ya geçmesi gerekirken bu malum vaka yaşanıyor. Tabii giderlerken karşıdan, Elâzığ’dan Bingöl istikametine hiçbir aracın gelmediği fark ediliyor. Bunun üzerine de kendisine güvenlik çemberinde eşlik eden kişinin “Burada sıkıntı var, dönelim.” minvalinde ve neticede dönüyorlar. Ve şöyle yine hatırlatayım çünkü 33 asker vakası, 33 askerin ölümüyle sonuçlanan olayın gerçekten Kürt sorununun çözümü konusunda, çözülmemesi anlamında yapılmış olan bir organizasyon olduğu düşüncesindeyim. O dönem de Bingöl’de yaşayan ve bir hukuk kurumu olan baronun başındaydım, yakın bir şekilde de bire bir bilgilere sahibim. Bundan dolayı da bunu da özellikle Feti Bey’e, Feti ağabeye hatırlatma babında bir not olarak sunuyorum.

Tüm Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Sayın Aydemir, çok teşekkür ediyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Erdal Bey, bir şey...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Sayın Başkanım, buyurun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Açarsanız bir şey düzeltmek istiyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Tabii ki.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Teşekkür ederim o konuşmanız için de.

Türkler ile Kürtlerin 1071 yılında Malazgirt’te karşılaştığını söylüyorsunuz, bunun düzeltilmesi lazım. Kürtler ve Türkler 650 yılında yani aşağı yukarı beş yüz sene önce Eleğes Yazıtları’nda var, orada Göktürkçe Kürt İlhamı Alp Urungu’dan bahseder yani Türkçe yazılır bak, Kürkçe falan değil. Burada iki topluluk arasında tarihin çok derinliklerinde olan yan yana yaşamışlık var. Bunun için teröre kesinlikle müsamaha etmemeliyiz, bir. Bir arada yaşamak için üniter yapıya dokunmamalıyız, iki. Özerklik, federasyon fikrinden behemehal vazgeçmeliyiz, üç. Dinlediğiniz için teşekkür ederim, dört.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de Sayın Aydemir’e bir ilave yapmak isterim, Malazgirt’ten önce Ani’deki cami 1068 tarihlidir. Yine Kürtlerin, o zamanki, sizin tabirinizle kurmuş olduğu eserlerden biridir yani çok önceki tarihlere dayalı bir birliktelik var. Zaten birlikteliklerimiz de beraberliğimiz de hep devam ediyor.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Tanışmışlık anlamında demedim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – O noktadan teşekkür ediyorum. Yani Komisyonumuzun, bu arkadaşlarımızın bu katkılarını çok önemli buluyorum.

Ve ben şimdi sözü Sayın Mahmut Toğrul’a veriyorum.

Buyurun efendim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, ben de hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, tabii şu anda 13/10/2022 tarihli Başkanlık Divanı toplantısında alınan bir kararı tartışıyoruz ve bu kararın neticesini Komisyon tartışıyor. Şimdi, Başkanlık Divanının bir üyesi olarak oraya bir muhalefet şerhi de yazdım fakat bu muhalefet şerhinin Komisyona iletilmediğini de fark ediyorum. O açıdan ben biraz affınıza sığınarak oradan itibaren düşüncelerimi, biraz belki sabrınızı zorlayacağım ama...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Çok özür diliyorum, bir yanlış anlaşılma olabilir. Komisyonumuza sizin muhalefet şerhiniz ulaştı 20 Ekim 2022’de.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ben yine de tarihe not düşmek adına biz burada...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Hayır, hayır, bakın, Komisyon burada, bize ulaştı ve kayıtlara girdi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Evet, şimdi Başkan, biz burada aslında verilmiş bir siyasi kararı, kararı verilmiş olan bir durumu konuşuyoruz. Yani burada karar verilmiş, onu biliyoruz ama biz burada konuşurken fikirlerimizi hem halkımızla paylaşıyoruz hem de tutanaklara geçmesi babında tarihe not düşmeye çalışıyoruz. Şimdi, o açıdan tekrar diyorum, sabrınızı zorlayacağım için kusura bakmayın.

Önce bir genel değerlendirme yapmak istiyorum Sayın Başkan. 13/10/2022 günü Başkanlık Divanı toplantısında partimiz Milletvekili Semra Güzel’in devamsızlık gerekçesiyle milletvekilliğinin düşürülmesi gerekliliği hususu gündeme alınmış, tarafsızlık akdine aykırı bir şekilde Meclis Başkanı tarafından Semra Güzel’in milletvekilliğinin düşürülmesine dair görüş belirtilmiştir. Keza bu tartışmalar Semra Güzel aleyhine gelişmiş ve tutanaklara da yansımıştır. Oysa Anayasa’nın Başkanlık Divanı başlıklı 94’üncü maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, başkan vekilleri, üyesi bulundukları siyasi partinin veya parti grubunun Meclis içinde veya Meclis dışındaki faaliyetlerine, görevlerinin gereği olan hâller dışında, Meclis tartışmalarına katılamazlar; Başkan ve oturumu yöneten başkan vekili oy kullanamazlar. Anayasa’nın 94’üncü maddesinde yer alan bu esas, Türkiye demokrasi tarihinde Meclis Başkanlarının yetkilerini kötüye kullanma ihtimallerine dönük bir hassasiyetin de mahsulüdür. Demokrasinin yerleşik bir hâl almasına ve yasama erkinin görevinde bağımsızlığının sağlanmasına ilişkin hassasiyet, taşıdığı önem bakımından bir kişinin Meclis Başkanı olması durumunda siyasi parti üyesi olmaktan çıkarılması hâlini dahi mevzu etmiştir. Şüphesiz bu tartışmaların amaç ve özü, demokrasinin sağlanması ve halk iradesiyle seçilen milletvekillerinin görevlerini yaparken bağımsız olmalarının güvence altına alınması gerekliliğinden doğmuştur. Gelinez fazda, Meclis Başkanının partisizle ilişkisini kesmek gibi bir tercihte bulunulmamış ise de Meclis Başkanının tarafsızlığına halel getirecek eylemlerine anayasal düzeyde karşı durulmuştur. Yani Anayasa’da Meclis Başkanının geniş anlamda siyaset yapmasına izin verilmişse de dar anlamda siyaset yapmasına izin verilmemiştir. Dar anlamda siyaset yapmasının sınırları ise diğer partilere mensup milletvekillerine eşit mesafede bulunulması şeklinde değerlendirilmiş ve bugüne değin de aksi bir hususa cevaz verilmemiştir.

Elbette Meclis Başkanının siyasi faaliyette bulunması yasağı diğer partilere mensup milletvekillerini eleştirme hakkını da kapsamaktadır. Ancak Meclis Başkanı ve diğer divan üyeleri Semra Güzel hakkında sarf ettikleri sözleri nedeniyle tarafsızlık sıfatından ayrılmışlardır. Hakeza Meclis Başkanının kamuoyuna verdiği demeçlerde Semra Güzel'e ilişkin yorumda bulunmuş olması tarafsızlığına halel getirmiştir. Bu durumun Anayasa'ya aykırılığı tartışmasıdır.

Öte yandan, Parlamento, Anayasa'ya bağlı olan bir erk ve bundan ötürü uygulamakla yükümlü halk iradesini temsil eden bir kurum olarak Anayasa'da belirtilen yasama dokunulmazlığı ve milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin hükümleri askıya almakla değil halk iradesini korumakla mükelleftir. Hakkında kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan Milletvekilimiz Semra Güzel'in milletvekilliğinin devamsızlık kılıfına uydurulması ve bu suretle vekilliğinin düşürülmesi gayreti de Parlamentonun varlık sebebi ile sorumluluklarına aykırıdır. Anayasa ihlalinin bizzat Türkiye Büyük Millet Meclisi eliyle yapılıyor olması demokrasi ve hukuk adına kabul edilemezdir. Ötesinde ise bu uygulamanın darbe olduğu nitelendirmesi emin olun yerinde olacaktır. Halk iradesiyle Parlamenta temsilci olarak seçilen milletvekillerinin başka bir irade tarafından yok sayılması, aynı zamanda ülkenin akıbeti açısından da tehlikelidir.

Diğer yandan seçilme hakkı sadece seçimlerde aday olma hakkını değil, aynı zamanda seçildikten sonra milletvekili olarak Parlamenta bulunma hakkını da ihtiva eder. Bu da hiç kuşkusuz kişinin seçildikten sonra milletvekili sıfatıyla temsil yetkisini fiilen kullanabilmesini gerektirir. Bu bağlamda seçilmiş milletvekilinin yasama faaliyetine katılmasına yönelik herhangi bir müdahale, sadece onun seçilme hakkına değil aynı zamanda seçmenlerin serbest iradelerini açıklama hakkına da yönelik bir müdahaledir. Nitekim seçme hakkını kullanan yurttaş, temsil yetkisini vermiş olduğu parlamenterin kendi menfaatlerini savunacağına olan inancıyla hareket etmektedir. Mevcut yönetimin kendisinden olmayan diğer milletvekillerinin halk oylarıyla seçilmişler olduğu gerçeğini yok sayan bir yerde duruyor olması, tarafsız konumunun da ötesinde söylemlerinde karşı durduğu darbe yöntemlerini bizzat yasama geçirme gayretini göstermesi bakımından endişe vericidir. Bu anlayışın Parlamenta, halk iradesinin yansıdığı değil halkın yok sayıldığı bir yapıya dönüştürme riski de açıktır. Milletvekilinin tutukluluğu veya dokunulmazlıklarının kaldırılmış olmasının hukuk dışılığı izahtan varestede olup bunun beraber ülke halklarının ortak geleceği açısından yaratmış olduğu sakıncalarla birlikte değerlendirildiğinde son derece vahim bir tabloyla karşı karşıya olunduğu açıktır. Dahası, devamsızlık müessesesinin salt Semra Güzel'in milletvekilliğinin düşürülmesine dönük araçsallaştırılması kabul edilemez.

“27'nci Yasama Dönemi müddetince hangi milletvekilinin kaç gün devamsızlık yaptığı kayıt altına alınmış mıdır?” sorusu akıllara takılan ve izah gerektiren bir sorunsal olarak önümüzde durmaktadır. Semra Güzel'in dokunulmazlığının kaldırılmasını müteakip yoklama alınarak devamsızlıkların kayıt altına alınması, bir usulün salt bir amaca hizmet edecek şekilde uygulamaya konulması açısından son derece önemli bir örnek ve iktidarın tahayyülleri açısından tehlikeli bir ipucudur.

Anayasa'ya aykırılık açısından da birkaç şey söylemek istiyorum. Siyasi saiklerle kaldırılan milletvekilliği dokunulmazlıkları nasıl ki açık ve net bir şekilde ayrımcı bir uygulamaya hizmet ettiyse, devamsızlıklar nedeniyle vekilliğin düşürülme gayreti de siyasi saikle hareket edildiğinin açık ispatıdır. HDP Diyarbakır Milletvekilimiz Semra Güzel'in olağan şartlar dâhilinde ve objektif olarak ceza mevzuatı açısından suç teşkil etmeyen fiil nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılmasının ardından devamsızlık gerekçesiyle milletvekilliğinin düşürülmesinin, üstelik tarafsız konumda olan Başkanlık Divanının gündeminde olmasının başka bir açıklaması olmadığını düşünüyoruz. Bu ayrımcı pratiklerle zarar gören, zedelenen ve telafisi olanaksız bir şekilde yara alan tek şey, esasen, hukuk olmaktadır ve hukukun bu denli siyasi amaca hizmet için kullanılmaya başlanması adalet duygusunu incitmektedir. Toplumda

adaletin gücüne olan inancın oldukça zayıf olması siyasi hedefler uğruna hukukun kullanılmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Hukukun ayaklar altına alınması sonucu her geçen gün daha derinleşen sosyal, ekonomik ve siyasal açıdan kaotik durum, iktidarın, yönetememe krizini derinleştirmektedir. Hukukun araçsallaştırılması ve muhalefet üzerinde Demokles'in kılıcına dönüştürülmesi hem ülke içinde hem ülke dışında ağır eleştirilere neden olmaktadır. Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarında bu durum açıkça tartışmaya açılmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 18'inci maddesiyle temel hak ve özgürlüklerin kamu gücü kötüye kullanılarak sınırlandırılmasının engellenmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Bu maddeyle, hukukun siyasi amaçların aracı hâline getirilmesinin önü kapatılmak istenmektedir. Dolayısıyla, vekilliklerin devamsızlık nedeniyle düşürülmesi hem Anayasa'ya hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne açıkça aykırıdır.

Diğer, Anayasa'ya aykırılık hâlleri ise Semra Güzel'in devamsızlık gerekçesiyle milletvekilliğinin düşürülmesine gerekçe edilen, asıl ve önceki meseledeki, yine tarafsız olması beklenen Cumhurbaşkanı ve Parlamento üyelerinin Komisyon görüşmeleri evvelinde başlattıkları masumiyet karinesine aykırı söylemler silsilesidir. Örneğin, Semra Güzel'e ait fotoğrafların ortaya çıktığı ilk anda tarafsız olması beklenen Cumhurbaşkanı, partisinin 10 Ocak 2022 günü yapılan Merkez Yönetim Kurulu Toplantısı'nda Güzel hakkındaki fezlekenin öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa ve Adalet Karma Komisyonunun gündemine alınması talimatını vermiş ve Parlamento kurullarının da bu talimat uyarınca görev icra etmiş olmasıdır. Güzel hakkındaki dokunulmazlık fezlekesinin ayrılarak öncelikle Karma Komisyon gündemine alınmasını isteyen Cumhurbaşkanı "Bu fotoğraflar milletin vicdanını yaralamıştır. Meclis çatısı altında bir milletvekilinin geçmişte de olsa bir teröristle fotoğraflarının olması kabul edilemez. Parti olarak bu kişinin dokunulmazlığını kaldırarak yargılamasının önünü açacağız." diyerek önceden görüş bildirmiş, masumiyet karinesine aykırı beyanda bulunmuş ve partisi adına grup kararını aslında ilan etmiştir. Mahkeme kararı olmaksızın Semra Güzel'in suçlu olduğuna dair beyanlar açıkça Anayasa'ya aykırı olup siyasi partilerin önceden grup kararı alamayacağına dair hükme de uyulmamıştır.

Yine, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli de partisinin Meclis grup toplantısında Güzel'e tepki göstererek "Bu bölücü milletvekili hakkında lazım gelen hukuk tekâmül etmelidir. Biz Türkiye Büyük Millet Meclisinde terörist istemiyoruz. Biz, terör örgütüne eleman devşiren, sözde kürdistan propagandasıyla sabırlarımızı kevgire çeviren HDP'yi Türk siyaset ve demokrasi hayatında bir saniye bile görmeye tahammül edemiyoruz. Anayasa Mahkemesinin görevini de bihakkın yapmasını bekliyoruz." diyerek partisi adına kararını beyan etmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Özel: "HDP'li Semra Güzel büyük bir yanlış yapmış. Cumhurbaşkanının valilere, kaymakamlara, alay komutanlarına 'Dokunmayın.' dediği zamanda bir teröriste dokunmuş. Bu, affedilir bir şey değil. Ama biz Semra Güzel'in örgüt kıyafetleriyle çektiği fotoğraf ve elindeki silahla çektiği fotoğrafın doğru olmadığını, bunun milletvekilliğiyle bağdaşır olmadığını, soruşturmasının yürüyebilmesi açısından bu dosyaya özel olarak dokunulmazlığının kaldırılması noktasında 'evet' oyu kullanacağız." diyerek hem Anayasa'ya hem de İç Tüzük'e aykırı bir tutum sergilemiştir.

Yine İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener de "İYİ Partinin teröre yataklık, terörle iltisak ve irtibat gibi konularda tavrı açık ve nettir. Bunda sorunumuz yoktur. Biz o fezlekeler de "evet" oyu vereceğiz. Onlar bu fezlekeleri getirmezlerse biz iktidar olacağız ve bu fezlekeleri biz getireceğiz." diyerek benzer tutum sergilemiştir.

Kuşkusuz Komisyon üyesi olan milletvekilleri de benzer tutumlar sergilemiş ve objektiflikten uzak yorum ve açıklamalarla, kamuoyuna oylarının neticesini peşinen ilan etmişlerdir yani ihsasıreyde bulunmuşlardır. Anayasa Komisyonu üyesi, Başkan Vekili olan yani Komisyon Başkanı olmadığı vakit Komisyona Başkanlık edecek olan Milletvekili Ali Özkaya atmış olduğu “tweet”lerle oyunun rengini belli etmiş, dahası diğer üyelerin vereceği oylara da etki etmiştir. Twitter’da yaptığı açıklamaların altındaki fotoğrafların ise üzerinde gizlilik kararı olan soruşturma dosyasından edinilmiş olması da başka bir usule aykırılıktır. Komisyon tartışmaları esnasında yaptığı açıklamaları savunarak “Ben vatan ve millet için suç işlerim.” diyerek ikrarda da bulunmuştur Ali Özkaya.

Komisyon üyeleri Metin Çelik, Ahmet Özdemir, Emine Zeybek de Anayasa Komisyonu üyesi oldukları hâlde, yaptıkları sosyal medya paylaşımlarıyla oylarının rengini kamuoyuna açıklamışlardır.

Karma Komisyonun bu koşullarda asla adil ve objektif bir karar vermeyeceğini ifade ederek, objektiflik ilkesine aykırı davranan milletvekillerinin Komisyondaki görevden çekilmelerine yönelik çağrılarımız karşısında maalesef hiçbir işlem yapılmadı. Netice itibarıyla Komisyon objektif bir karar verememiştir. Semra Güzel’in devamsızlık nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılmasına evrilen süreç bu şekilde işletilmiş ve tamamıyla Anayasa’ya aykırılık içermektedir.

Yine Semra Güzel’in devamsızlığını gündeme getiren, dokunulmazlığının kaldırılmasına dönük Karma Komisyon Raporu’nun 10’uncu maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Zira Parlamentoda bulunan binlerce fezleke arasından sadece Semra Güzel’e ait dokunulmazlık fezlekesine öncelik verilmesi hukuka ve Anayasa’ya aykırıdır. Anayasa’nın dokunulmazlıkla ilgili hükümleri uyarınca, Anayasa’da belirtilen suçlar kapsamında fezlekesi olan milletvekili salt Semra Güzel değildir. Nitekim mafya ilişkileri konusunda çeşitli açıklamalar ve haberler yapılan, mafya örgütlerinden maaş aldığı dile getirilen milletvekillerinin fezlekeleri dahi yokken, Semra Güzel’in cürüm dahi teşkil etmeyen bir eylemi nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılması açık bir hak ihlalidir. Semra Güzel hakkında kesinleşmiş bir yargı kararı olmadığı hâlde hem Komisyon görüşmeleri sırasında hem de bu Genel Kurulda hakkında kesin hüküm verilmiş gibi konuşmalar yapılması, Semra Güzel’in ceza dosyasına bakmakta olan yargı görevlilerini etkileyen bir husustur. Bunun da anayasal güvence altında olan, 36’ncı maddede ifade edilen “adil yargılanma hakkına” aykırılık teşkil ettiği şüphesizdir. Yine evvel de ifade ettiğimiz üzere, ihsasıreyde bulunan Genel Başkanları ile sözcülerinin, gene Semra Güzel hakkında kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmadığı hâlde suçlu ilan etmeleri Anayasa’nın 38’inci maddesine de açıkça aykırıdır. Anayasa’nın 76’ya ikinci fıkrası hükmüne “...terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.” hükmüne amirdir. Semra Güzel’in ise adaylığı YSK tarafından kabul edilmiş ve milletvekili seçilmiştir. Öte yandan, maddede anılmakta olduğu gibi terör eylemlerine katılma, eylemleri tahrik ve teşvik suçları söz konusu değildir. Ortada saf bir fotoğraf mevcuttur ve bu fotoğrafın anılan suçları teşkil ettiğine dair bir unsur bulunmamaktadır. Suçun maddi ve manevi unsurları mevcut değildir. Anayasa’nın yasama dokunulmazlığının 83’üncü maddesine göre yasama dokunulmazlığının amacı, milletvekillerini keyfi ve asılsız ceza kovuşturmalarından ve tutuklamalarından korumaktır.

Yine, Anayasa Mahkemesi tarafından verilmiş olan bir kararda bu kurumun amacı, yasama dokunulmazlığı bir amaç olmayıp milletvekilinin halkın iradesini Mecliste tam olarak yansıtarak millî iradenin eksiksiz gerçekleşmesini sağlamalarının aracıdır. Kuşkusuz Anayasa koyucunun yasama dokunulmazlığının 83’üncü maddesinde yer vermekte güttüğü amaç, yasama görevini yürütenlerin bu görevi her türlü kaygı ve baskıdan uzak olarak güvenceli bir biçimde ve gereği gibi yapmalarını sağlamaktır. Diğer bir deyişle “Yasama dokunulmazlığının amacı, milletvekillerinin keyfi bir ceza

kovuşturmasıyla geçici bir süre için de olsa görevlerini yapmaktan alıkonulmalarını önlemektir.” biçiminde ifade edilmiştir. Nitekim bu bağlamda dokunulmazlık son bulmadığı veya kalkmadığı sürece milletvekili tutulamaz, sorgulanamaz, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

Diğer yandan, 83’ün üçüncü fıkrasındaki hüküm milletvekillerinin devam eden yargılamaları açısından da bir infaz engelidir. Yine, giriş bölümünde ifade etmiş olduğumuz Anayasaca hüküm altına alınan “Başkanlık Divanının tarafsızlığı” hükmü de işbu şerhe konu Başkanlık Divanı toplantısında takınılan tutum itibarıyla yok sayılmıştır. Bu bahisle bir diğer Anayasa’ya aykırılık hâli de Anayasa’nın 94’üncü maddesine ilişkindir.

Diğer yandan Anayasa’ya aykırı bir durum da 138’inci maddede yer alan mahkemelerin bağımsızlığına aykırılıktır. Madde 138 uyarınca hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasa’ya, kanuna ve mutlak hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez. Ancak az evvel de ifade ettiğim üzere, Cumhurbaşkanı ve iktidar partisi sözcüleri Semra Güzel’in dokunulmazlığının kaldırılması yönünde talimat vermiş olup mahkemelerin kendilerini bu talimattan azade tutamayacakları sorunsalı dikkatlerden kaçmayacak denli hassas ve mühimdir.

Ötesinde, hâlâ milletvekilliği sıfatını haiz olan Semra Güzel’in devamsızlık nedeniyle vekilliğinin düşürülmesi mahkemelerin vereceği karara etki edici bir mekanizma olarak değerlendirilmelidir. Parlamentonun tarafsız ve masumiyet karinesi çerçevesinde hareket etmek yerine doğrudan karar mercisi gibi görüş bildirmesinin mahkemeler nezdinde kuracağı baskının göz ardı edilmesi safdillik olacaktır. Bu önemli ayrıntının ıskalanması ise Semra Güzel’in milletvekilliğinin düşürülmesinin ötesinde büyük sakıncalar doğuracaktır. İşaret edilen sakıncanın ülke demokrasisine vereceği zararın tahayyül edilemeyecek olması düşünülemez. Olası büyük tehlikenin varlığı bilinmesine rağmen Parlamento iradesinin bu şekilde konumlanması her bir şeyin geleceğine etki edecek önemdedir. Salt HDP’li bir milletvekilini siyasi öç malzemesi hâline getirilmesi uğruna ülkenin geleceğinin karanlığa kurban edilmesi ağır ve kabul edilemez bir vebaldir. Parlamentonun varlık nedenine duyduğumuz saygı ve verdiğimiz önem, Başkanlık Divanının tutumuna karşı durmak gerekliliğini doğurmuştur. Anayasa’nın 13’üncü maddesi hak ve özgürlüklerin sınırlanması bakımından 4 ölçüt getirmektedir: Bir, anayasal nedensellik ilkesi; iki, yasayla öngörülecek; üç, ölçülülük ilkesine uygun olacak; dört, Anayasa’nın sözüne ve özüne uygun olacak.

Anayasa’nın ilgili maddeleri ve hukuk devletine ilişkin 2’nci maddesinin sürekli ihlal edilmesine bu Parlamentoda sıklıkla tanıklık etmekteyiz. Hak ve özgürlüklerin 12 Eylül Anayasası’nın dahi sınırlarını zorlarcasına daraltılması ve bir milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması kabul edilemez bir durum iken buna ayrıca devamsızlık nedeniyle vekilliğin düşürülmesi eklenmektedir. Katmerli bir aykırılık hâli söz konusudur.

Esasa dair de kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Eşitlik ilkesine aykırı davranılmıştır. İç Tüzük’ün 138’inci maddesi milletvekillerinin devamsızlık konusunu düzenlemektedir. Bu madde uyarınca: “Bir milletvekili Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içinde toplam beş birleşim günü katılmazsa devamsızlığı Başkanlık Divanınca tespit edilir ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyona gönderilir.” Bu madde devamsızlık yapan tüm vekiller için geçerlidir ve tüm vekillere eşit uygulanır. Ancak şunu açıkça ifade etmek gerekir

ki -buradaki herkes de aslında bunu ifade etti- devamsızlık üzerinden vekilliğin düşürülmesinde açık bir ayrımcılık söz konusudur. Ayrımcılık, bir kişinin cinsiyeti, ırkı, ten rengi, din ya da inancı, siyasi görüşü, cinsel yönelimi, yaşı, engelli olması, millî, sosyal ya da etnik kökeni sebebiyle başkalarından daha kötü muamele görmesini beraberinde getiren farklı bir haksız muamele olarak tanımlanabilir. Burada uygulamayla bir milletvekili diğer milletvekilleriyle benzer davranışları sergilemesine rağmen sırf HDP'nin milletvekili olması hasebiyle farklı bir muameleye tabi tutulmaktadır. Devamsızlık konusunda bazı milletvekilleri muaf tutulurken Semra Güzel'in devamsızlık hâlinin gündeme getirilmesi Anayasa'nın eşitlik prensibine aykırı bir durum teşkil etmektedir.

Teamül hukuku çiğnenmiştir. Seçimler sonucunda seçmen iradesinin meşru temsilcisine sahip olan bir milletvekilinin temsil gücünü özgürce ifa edebilmesi için vekilliğinin düşürülmesi konusu Parlamento tarihinde istisnai durumlar dışında gündeme gelmemiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihinde, HDP milletvekilleri Leyla Zana, Tuğba Hezer ve Faysal Sarıyıldız haricinde devamsızlık nedeniyle milletvekilliği düşürülen vekil sayısı 2'dir. Elbette 26'ncı Yasama Döneminde devamsızlık gerekçesiyle vekillikleri düşürülen 3 milletvekilinin de HDP milletvekili olması tesadüf olamaz. Yüz bir yıllık parlamento tarihinde böylesine istisnai bir durumun sadece HDP milletvekilleri için gündeme alınması, iktidar partisi tarafından uygulanan ayrımcı siyaseti gözler önüne sermektedir. Semra Güzel'in milletvekilliğinin düşürülme istemiyle yasama çalışmalarından alıkonulması amaçlanmaktadır.

Milletvekilliğinin görev kapsamı oldukça geniştir çünkü halkın taleplerini yerine getirmesine dair tüm iş ve faaliyet alanları göreve dâhildir. Kuşkusuz, Genel Kurula katılmak ve devamsızlık yapmamak milletvekilinin sorumluluğu çerçevesindedir. Ancak Semra Güzel'in devamsızlığı tartışılırken diğer milletvekillerinin Genel Kurula devam edip etmediklerinin sorgulanmadığı noktada milletvekillerinin yasama görevlerinde ne kadar aktif oldukları da nazara alınmalıdır. Semra Güzel denetim faaliyetleri çerçevesinde vermiş olduğu soru ve araştırma önergeleriyle sorumluluğunu fazlasıyla yerine getirmiştir. Hakeza, seçim bölgesindeki faaliyetleri içerisinde de vekillik sorumluluğunu yerine getirdiğine dair sayısız örnek mevcuttur. Üstelik, Güzel'in devamsızlığına neden olan objektif nedenlerin de göz ardı edilmemesi gerekir. İktidarın nefret söylemleri, onu halk nezdinde odak hâline getirmiş ve can güvenliği kaygısı yaşamasına neden olmuştur. Semra Güzel'in yaşadığı can güvenliği kaygısını gidermekle mükellef olan Meclis Başkanlığının bu durumu âdetâ fırsata çevirme saikiyle hareket etmesi kabul edilemezdir. Semra Güzel cezaevinin olumsuz koşullarında dahi yasama faaliyetlerini sürdürme gayreti içerisinde; hâlâ verdiği önergelerle halk adına denetim yetkisini kullanmakta ve bu amaçla hareket etmektedir. Semra Güzel tüm bu olumsuz koşullara rağmen görevini ifa çabasında; milletvekilliğinin hakkaniyete aykırı bir şekilde düşürülmek istenmesi ona oy veren seçmen kitlelerine de verilen bir ceza niteliğinde olacaktır. Nitekim, Semra Güzel'in tutuklanması esnasında maruz kaldığı işkence ve kötü muamele, devamsızlığına neden olan can güvenliği kaygısının ne denli haklı olduğunun da kanıtı olmuştur. Bir Parlamento üyesinin polisin kötü muamelesine maruz bırakılması, bu görüntülerin halk kitlelerine servis edilmesi Semra Güzel'e ve onun temsil ettiği siyasete bakış açısını, dolayısıyla da ona oy veren seçmene dair yaklaşımını ortaya koymaktadır. Semra Güzel'in maruz bırakıldığı kötü muameleye sesini çıkarmayan idarenin onun milletvekilliğinin düşürülmesi noktasında son derece gayretkeş olması taraflılığının ilanıdır aynı zamanda. Ülke halklarına ve Meclis üyelerine tarafsızlık sözü vermiş olan Meclis Başkanının bu tutumu Parlamentonun saygınlığını zedelemesinin yanı sıra toplumsal kırılganlığın da öncü sarsıntısıdır. Semra Güzel'in milletvekilliğinin düşürülmesine yönelik her türlü tutum ve irade, öncelikle halkların bir arada eşit ve özgür bir şekilde yaşam umudunu yok edici niteliğiyle birlikte değerlendirilmelidir. Her ne kadar bahse konu gündemin tartışıldığı Divan toplantısında olumlu ve yapıcı bir tutum sergilenmemiş ise de bu mevzunun olumlu bir neticeye evrilmesi için hâlâ geç değildir. Bu nedenle "Başkanlık Divanı ve Parlamento iradesi sağduyu ve hukuk

çerçevesinde karar almalıdır.” demişiz ama maalesef, karar almamış, size gönderilmiş ve eminiz ki sizler de yanlı... Zaten önceden ihsasirey yaptığımız açıkça ortadadır. Bu bir hukuki karar değildir, bu bir siyasi karardır, bunu biliyoruz; biz de bildiğimiz bir şeyi halkımızın takdirine sunuyor ve tarihin notlarına, kayıtlara geçsin istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Sayın Toğrul, biz de teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Filiz Kerestecioğlu’na söz vereceğim, arkasından kısa bir konuşma yapmak üzere Ramazan Bey’e söz vereceğim; ondan sonra tabii ki “Son söz savunmanındır.” diyerek savunmaya söz vereceğiz.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli hazırun, evet, Mahmut Vekilimiz “Bu bir siyasi karardır.” dedi, ben de zaten o noktadan devam etmek istiyorum. Burada hukuk tartışacak bir durum yok, hani, kimse kimseyi bu anlamda kandırmasın.

Şimdi, dokunulmazlığın kaldırılması için kurulan Hazırlık Komisyonunda uzun bir konuşma yapmıştım, bazı şeylerin üstünden burada da biraz geçmek istiyorum.

Şimdi, sürece, olaya kısaca baktığımızda Semra Güzel üniversite yıllarında tanışıp duygusal ilişki yaşadığı Volkan Bora’yı 2014 yılında yurt dışında ziyaret etmiş, ziyaret ettiği mekânın kuralları gereği giyinmiş ve davranmış; 2017 yılında Volkan Bora’nın Adıyaman’da öldürülmesinin ardından ona ait telefonda bu ziyarette Semra Güzel’le birlikte çektiydikleri fotoğraflar bulunmuş ve o sıralarda kamu görevlisi de olan Güzel’in 2018’de milletvekili seçilene kadar hakkında hiçbir soruşturma başlatılmamış, başlatılsa bile bundan Semra Güzel’e haber verilmemiş ve kendisi ifadeye dahi çağırılmamış, sonrasında da Semra Güzel milletvekili olmuştur.

Şimdi, 8 Ocak 2022 günü düğmeye basılmış, varlığından haberi dahi olmadığı soruşturma dosyasından alınan fotoğraflar yandaş medyaya servis edilmiş ve hakkında sosyal medya üzerinden karalama ve linç kampanyaları yürütülmüştür. 10 Ocak itibarıyla Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından örgüt üyeliği suçlamasıyla yasama dokunulmazlığını içeren fezleke Adalet Bakanlığına sunulmuş vesaire ve bugüne geliyoruz, dokunulmazlık dosyasından sonra şimdi de “devamsızlık” diyerek bir başka beni gülümseten durumun içerisindeyiz.

Şimdi, insan soruyor: 2017’den, hatta belki daha öncesinden beri haberdar olunan ve hatta dosyası bile hazırlanan bir olay, bir durum var madem, süreci işletmek için neden beş yıl beklediniz, neden o zaman şimdi ettiğiniz kadar acele etmediniz? Hatta Semra Güzel bu süreçte vekil seçilebildi. Bu aceleler biz de çokça çağırışım yapıyor ama bu çağırışimler adalet arayışı, adaletle ulaşma, onun tecellisini isteme çağırışimleri falan değil maalesef. Bir dönüyoruz, bakıyoruz, altı yıl sonra Kobani davası için düğmeye basılmış ve inanılmaz bir hızla yargılama yapılmak isteniyor. Bir bakıyorsunuz, kapatma davası açılmış “Hadi, ne duruyorsunuz? Hızlı olсанız.” serzenişleriyle bir dava yürütülüyor. Aranan adalet değil de sanki önceden belirlenmiş bir sonuca bir an önce ulaşma isteği ve hızı gibi görünüyor. Benzer şeyleri biz Gezi davasında da görüyoruz, başka davalarda, başka tutuklamalarda da görüyoruz aslında.

Şimdi, kumpasçı bir İçişleri ve kumpasçı bir zihniyetle karşı karşıyayız. Şunu söylemek isterim: Devlet ve iktidarlar vatandaşına kumpas kurmaz, kurarsa demokratik bir devlet yapısı değildir bu. Ancak Başbakanı ve milletvekilleri dahi idam edilmiş bu topraklarda hâlâ hiçbir hakikat yüzleşmesi olmadıkça bugün yaşananların da geçmişten farklı olmayacağı çok açık. Yazık olan şu ki bunun, bu ülke insanına çok ama çok büyük zararları var ve rövanşları artık bitmek zorunda bu ülkenin.

Şimdi, size bir tarih daha vereyim yakın geçmişten: 17 Kasım 2015. Yemin töreni sırasında HDP Ağrı Milletvekili Leyla Zana yemin metnindeki “Türk milleti” yerine “Türkiye milleti” ifadesini kullandığı için yemini geçersiz sayıldı. Leyla Zana adını ben her andığımda burnumun direği sızlar. Leyla Zana 3 Mayıs 1961’de Diyarbakır’ın Silvan ilçesine bağlı sekiz hanelik Bahçe mezrasında dünyaya geldi. Gazeteci İrfan Aktan’ın sözleriyle aktarıyorum: “8 Mayıs 1975’te evlenip eşyle birlikte Diyarbakır yoluna düşen Zana, kısa süre içinde bu değirmenin nasıl işlediğini deneyimlemeye başladı. Kocasının belediye reisiği dolayısıyla katıldığı protokollerdeki askerlerin, bürokratların kendilerini aşağılama girişimlerinden Diyarbakır Cezaevindeki vahşete kadar devletin tüm yüzleriyle karşılaşmış olan Zana Türkçe bilmeyen bir Kürt’tü, köylüydü, kadındı ve tüm bu kimliklerin bedelinin ağırlığını kişisel yaşamında her gün deneyimliyordu. Evet, o yıllarda olup biteni fark etmekle kalmayıp itiraz etmek, herhangi bir ideolojik tedrisattan geçmeyen çok az insanın harcı olabiliirdi. Leyla Zana o kadınlardan biri olarak öne çıktı ve kısa süre içinde tüm Kürtlerin nazarında bir kahramana dönüştü. 80’lerin ortalarından itibaren sıradan Kürt kadın uyanışının sembolü olması için büyük bir kahramanlık yapmasına gerek yoktu ama zaten itaati reddetmek faşist cunta rejiminde ziyadesiyle kahramanlıktı. Gelelim 91’deki yeminine. Sıra Leyla Zana’ya geldi.” diyor İrfan Aktan. “Hâli, tavri ürkek bir güvencini andırırsa da kürsüye çıkarken kendisine öfke kusan erkek yığınına aldırış etmeden aksanlı Türkçesiyle yemini okuyup bitirdi ve sonra da radikal bir son söz söylemekten geri durmadı. Aslında söylenen sözün içeriği değildi radikal olan ama söylenmiş olmasıydı. “...”(**) ‘Bu yemini Kürt ve Türk halkı için okudum.’ dedi.” Şimdi, ne olurdu Leyla Zana bu yemini Türk ve Kürt halkı için okumuş olsaydı, dünya mı yanardı? Ne olurdu herkes bu sekiz hanelik mezradan çıkıp yürüdüğü yolları dimdik yürüten Kürt kadını Mecliste alkışlayıp bağrına bassaydı? Ne olurdu biliyor musunuz? Türkiye bugün bambaşka bir ülke olurdu, evlerin duvarlarında genç ölümlerin fotoğrafları olmaz, yoksulluk olmaz, Türkiye en öfkeli ülkeler sıralamasında 2’nci sırada, hayattan en az keyif alınan ülke listesinde yine 2’nci sırada, en az gülümseyen insanlar listesinde de 1’inci sırada olmazdı.

O gün yapılanlar neyi değiştirdi muktedirler tarafından bakarsak? Hiçbir şeyi değiştirmede. HDP 7 Haziran 2015’te yani Leyla Zana’nın ilk yemininden tam otuz bir yıl sonra Parlamentoya 80 milletvekili olarak geldi. Dokuz yılı aşkın süre cezaevinde kalan Zana, Dicle, Doğan ve Sadak’ın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yaptığı başvurudan sonra da Türkiye toplam 140 bin dolar manevi tazminat ödemeye mahkûm edilmişti. Şimdi, gene alıyoruz AİHM kararlarını. Benim ve Selahattin Demirtaş’ın davasında AİHM pilot olarak verdiği kararı, şimdi tüm dokunulmazlık dosyaları için verdi yani bir kez daha demokratik siyasete darbe yapıldığı Orhan Doğan’lar, Leyla Zana’lardan otuz yıl sonra tekrar tescil edildi. İyi mi oldu? Bunu mu hak ediyor bu ülke yurttaşları ve Kürtler?

Mesela, ne olurdu Gültan Kışanak 12 Eylül darbesinde yaşadığı işkencelerden sonra artık bu ülkenin baş tacı bir belediye başkanı olsaydı; Diyarbakır’ı baskı ve zulümle değil, Hevsel Bahçeleriyle, Sur Mahallesi’yle, Ahmet Arif’le ansaydık? Evet, Diyarbakır zindanını yaşamış Gültan Kışanak bugün hâlâ cezaevindeyse, o günden sonra pamuklara sarılıp gerçekten sarmalanmamışsa buraya “Demokratik bir ülke.” falan denmez, bu bir utançtır bu ülke için. Ne olurdu mesela Aysel Tuğluk, Nezihe Muhiddin, Behice Boran gibi kadın parti kurucu ya da başkanından sonra bu ülkenin -ilklerinden- kadın olarak ilk eş başkanı, eller üzerinde tutulsaydı? Öncekilerin de el üstünde tutulmadığını biliyorum tabii ama bu sefer olmaz mıydı? Sadece kendine değil, annesine de yapılan zulüm ve demans hastalığıyla değil, daha çok kadına örnek gösterilerek, deneyim aktararak yaşasaydı günaha mı girerdiniz? Bugünden daha mı kötü olurdu bu ülke? Yok olmazdı.

**

Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, bir nokta daha var son olarak ifade etmek istediğim. Tüm muhaliflerin bir başını eğdirme çabası var. Sordunuz mu bunu İçişleri Bakanına, gerçekten merak ediyorum. Birtakım böyle özellikle de arka sokaklar tarzı giyinmiş polisler, Emniyet görevlileri sanki özellikle kim muhalif olarak yakalanırsa ya da bu son saldırıda da görüyoruz -hani muhalif demeyeceğim onun için tabii ki- bir terör saldırısında yakalanırsa böyle bir başını alıp aşağı doğru eğdirme çabası. Ya, bu nasıl bir acziyettir! Gerçekten özellikle muhalif olan insanlara sözüyle karşılık verilemediğinde, demokratik yollarla onlarla mücadele edilemediğinde, başları aşağı eğdirildiğinde, gerçekten polis zoruyla bu yapıldığında baş eğmiş mi oluyor bu insanlar? Semra Vekile de aynısı yapılmaya çalışıldı, kadının boynu kırılacaktı yani arkasından itilmesinden. Neden? Çünkü gösterilecek ekranlarda “Bakın, nasıl başını eğdirdik.” Böyle mi baş eğdirilir ya! Tarihte kimi gördük biz böyle baş eğen? Yani sadece ben sol cenah için konuşmuyorum, kimse baş eğmedi böyle. Menderes’e de yapmaya kalktılar -ayağına çelme mi takmak ne yapmak- Aczimendilere de yapmaya kalktılar; İHD’de çalışıyordum 90’larda, geldiler, onlara da neler yapmayı kalktılar yani tamamıyla farklı görüşte olduğum insanlar için de söylüyorum. Kimse kimseye böyle baş eğdiremez. Bu bir acziyettir ve şu anda aslında bulunduğumuz durum da gerçekten başka bir acziyetin tezahürüdür diye düşünüyorum çünkü sözle ve demokratik yolla bizlerle baş edebildiniz, baş edemediniz demiyorum bakın, baş edebildiniz belki. Belki bizim hatalarımız vardı, belki tartışabilirdik, belki konuşabilirdik ama bu acziyettir, bunu yapmak gerçekten acziyettir. Bu ülkenin en çalışkan ve aslında bu ülkeye en fazla katkı sunabilecek vekillerinden birisine yapıyorsunuz şu anda bunu. Komisyon arkadaşımı ve ne kadar titiz bir kadın olduğuna, ne kadar çalışkan olduğuna kendim bizzat tanıklık ettim. O kaybetmezdi diyemiyorum çünkü insan hayatından gidiyor zaman. Hepimiz kaybediyoruz gerçekten insan hayatından giden zamanda ama gerçekten asıl kayıp da ülke içindir diyorum.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Teşekkür ediyoruz Sayın Kerestecioğlu’na.

Şimdi, AK PARTİ Kırıkkale Milletvekilimiz Sayın Ramazan Can.

Buyurun Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bir milletvekilinin, millî iradeyle seçilmiş bir milletvekilinin milletvekilliğinin düşürülmesine sıcak bakmadığımızı özellikle belirtmek isterim. Ancak İç Tüzük’te ve Anayasa’da bununla ilgili hükümler var. Demek ki ihtiyaç olmuş ki kanun koyucu, yasa koyucu ya da anayasa kurucusu irade bu hükümlere yer vermek zorunda kalmış. Bizim şu anki üzerinde durduğumuz konu aslında siyaset ile hukukun yarışması. Siyaset ile hukuk bazen iç içe giriyor, bazen bağımsız oluyor, bazen de yarışıyor; bu da benim kanaatime göre yarıştığı noktalardan biri.

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine hâkim, komisyonlar da gündemine hâkim. Anayasa Komisyonu Başkanı kendisine havale edilen gündemi belirleyerek 1’inci sıraya, 2’nci sıraya alma hakkını da haiz. İç Tüzük ve Anayasa, gündemi belirleme yetkisini hukuki mevzuat içerisinde siyasi iradeye bırakmıştır dolayısıyla gündemin 1’inci sırasına ya da 2’nci sırasına ne alınacak ya da Parlamentoda o hafta itibarıyla hangi kanunu görüşeceğiz, ona siyasi irade karar veriyor. Her şeyi salt hukukla değerlendirmek bazen bizi yanlış yollara da götürebilir.

Şimdi, burada özellikle İç Tüzük açısından İç Tüzük 138, Anayasa 84 ve 152’nci maddeleri değerlendirdiğimizde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının Karma Komisyona havalesi ve Karma Komisyonun da Alt Komisyona, Alt Komisyonun da hazırlık raporunu hazırlaması ve bugün

de burada savunmayla beraber Semra Güzel'in milletvekilliğinin düşürülmesini değerlendireceğiz ve değerlendiriyoruz. Değerlendirme konusu devamsızlıkla alakalı. Ben farklı bir yaklaşımla girmek istiyorum konuya.

Şimdi, Milletvekili Semra Güzel'in dokunulmazlığının kaldırıldığı 2 dosya ve bu dosya düşürülmesi, devamsızlık; eğer o 2 dosya olmasaydı, bugün bu devamsızlıkla ilgili dosya olmayacaktı. Bunu şunun için söylüyorum: 2'si birbiriyle acaba bağımsız mı, ilgili mi? Eğer hukuk açısından bakarsan "Bağımsızdır." dersin ama siyasi iradeyi de işin içine sokarsan o zaman ilintilidir. Dolayısıyla kitabın ortasından konuşmak gerekirse tabii ki siyasi boyutu da vardır. Nitekim Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin, sözcülerinin ve İYİ Parti sözcüsünün yapmış olduğu konuşmada da katıldığım noktalar da var, katılmadığım noktalar da var. Katıldığım noktalardaki şeyleri bir tarafa bırakarak da şunu söyleyebilirim ben: Hukuki açıdan değerlendirildiğinde arkadaşlarımız ve Hocamız HDP milletvekilinin yanında oldu. Peki, sonuca geldiğinde ne dedi? "Biz böyle düşünüyoruz ama 'evet' oyu vereceğiz." dedi. Acaba niye, acaba niye? Bunu da HDP tarafının özellikle empati yapması gerektiğine inanıyorum ben. Bugün Semra Güzel'le ilgili verilmiş 2 dosyadaki karar PKK'yla iltisakından dolayı verildi. Aynı şekilde arkadaşlarımızla bunu tartıştık hep beraber, dosyada gerekli delil vardır, yoktur. Biz mahkeme değiliz, netice itibarıyla suç şüphesi olduğu zaman savcı soruşturmasını açıyor. Siyasi irade de kendi noktasından, siyasi açısından toplumun hassas noktaların, dinamiklerini de değerlendirme noktasındadır ve o meyanda da oy birliğiyle neredeyse -HDP milletvekilleri haricinde- Cumhuriyet Halk Partisi ve İYİ Parti milletvekillerinin de 2 dosyayla ilgili lehe görüşleri oldu ve şurada sonuçları da... Bir dosyada 379 katılım var; 327 kabul, 52 ret; 313 kabul, 52 ret. 2 dosyadan da dokunulmazlığını kaldırdık. Kaldırdığımız tarih 1 Mart 2022. Peki, 1 Mart 2022'de dokunulmazlığını kaldırdık, biz milletvekilliğini düşürmedik ki arkadaşımızın ve sizin de söylediğiniz üzere Milletvekili faal, aktif, TBMM'de canhıraş çalışan da bir Milletvekili, biz de şahidiz buna; ya, bunu inkâr edemeyiz, zaten kayıtlar orada, verdiği soruların, konuşmaların hepsi ortada. Peki, biz ne zaman... Daha doğrusu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı 4'üncü ayın 1'i 2022 ile 30'a 1 2022 tarihleri arasında yoklama yapmış. Siz de diyorsunuz ki: "Bu yoklama Semra Güzel için yapıldı." Doğru mu? Bunu söylüyorsunuz. Peki, madem bu yoklama yapıldı da niye önlem alınmadı acaba? Nedir önlem?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Linç ettiniz ya! Can güvenliği sorunu vardı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Nedir önlem?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hedef gösterildi Ramazan Bey, hedef gösterildi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Nedir önlem? Efendim, bunun farklı tezahürleri var. Nedir birinci tezahür? Pusula veriyor bir arkadaş bir arkadaşın yerine, yani veriyor. Netice itibarıyla bunu fiilî anlamda yapın diye söylemiyorum. Buradan ben başka yere gelmek istiyorum, maksadım o değil. Mesela, sağlık raporu alınabiliyor, mazeret verilebiliyor. Acaba bunlara niye tevessül edilmedi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sonuç belli diye olmasın? Acaba?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Benim kafamdaki sorulardan biri bu.

Ayrıca 4'üncü ayın 1'i, 3'üncü ayın 1'i arasında bir aylık bir süre var, bu süre zarfında Semra Güzel'in netice itibarıyla dokunulmazlığı kaldırıldı. Yani dava, soruşturma açılır, takipsizlik kararı verilir, öbür taraftan dava gider; bir sürü süreç var. Bu süreçlerde de madem anlatılan dosyada herhangi bir şey yoksa delil anlamında bir değerlendirme de mahkeme ya da savcılık yapacağından bahisle bu arada Türkiye Büyük Millet Meclisine niye gelmemiştir?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin kanaatiniz nedir Ramazan Bey?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ve şuraya geleceğim ben: 2 Eylül 2022 tarihinde de Edirne’de bir araç içerisinde yakalanmış.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İstanbul’da.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İstanbul.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Yalan, yalan. Gerçek dışı, o bilgi yalan.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yok, ben bildiğim kadarını söylüyorum.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – İstanbul’da gözaltına alındı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biraz daha soruşturun isterseniz gerçekleri.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, ben şuraya gelmek istiyorum...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Basına yansıyan bilgi yalan.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Edirne yolunda diyelim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu şekilde, Edirne yolunda.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Edirne’ye giderken yani.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Netice itibarıyla ben burada şunu söylemek istiyorum arkadaşlar: Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilliği süresi seçime kadar devam ediyor. Ben başta bunu da özellikle söylemek istedim. Burada bazı noktaları da açığa kavuşturmamız lazım.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Gülen’le çekilen resimler ne olacak?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, diğer taraftan Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri ya da siyasi partiler görev yaparken İç Tüzük, kanun ve Anayasa’dan almış oldukları yetkileri kullanıyorlar ama aynı zamanda da bir âdemi; toplum, kamuoyu ve seçmen kitlesi var. Netice itibarıyla her birimizin de yapmış olduğu bir yemin var, bu yemine sadık kalma anlamında da sorumluluklarımız var. Netice itibarıyla ben özellikle İYİ Parti ve CHP sözcülerinin içerik olarak hemen hemen gerek bundan önceki 2 dosyanın kaldırılmasında gerekse milletvekilliğinin devamsızlık nedeniyle düşürülmesinde... Aradan bir kart çekiyorsunuz, Semra Güzel’in kartı mı geldi acaba? Bu tarihler belirlenirken... Tarih demin de söyledik nisan ayı ile temmuz ayı arasında, Temmuzun 1’inde de zaten Türkiye Büyük Millet Meclisi ara verdi; ara da 3’üncü ayın 1’i, 7’nci ayın 1’i; arada dört aylık bir süre var, bir buçuk aylık da bir yoklama süreci olmuş. Bu süreç içerisinde demin de söylediğim üzere katılabilirdi, katılmadı. Bu süreç belirleme yetkisi -demin de söyledim, açık ve net söylüyorum- bu siyasi iradenin kararıdır, siyasi irade bunu yapmıştır, bunu tartışırız, zaten de tartışıyoruz, hepimiz de tartışıyoruz. Bu noktada hukuki anlamda söyleyeceklerinizi de çok güzel somutlaştırarak da söylediniz; katıldığım noktalar da vardır dedim. Ama yine dönüp aynı noktaya geliyorum: Acaba İYİ Parti ve CHP milletvekilleri, içerik olarak bizim, bir sürü milletvekilinin devam etmeme durumu varken niye Semra Güzel’in getirildiği noktasında o 2 dosyayla ilintili olarak mı konuştular bunu, sonuçta netice itibarıyla biz “evet” oyu vereceğiz diye. Dolayısıyla burada bir empati yapılması lazım. Şunu söylemek istiyorum: Fotoğraftır, dosyada deliller vardır, yoktur orası ayrı. Netice itibarıyla biz bir yargılama yapmadık, dokunulmazlığı kaldırdık ve savcıya dosyayı gönderdik.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Talimat geldi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu süreçte ön soruşturma açılır açılmaz, ardından kovuşturmaya geçilir geçilmez... Kesin mahkeme kararı zaten yok, bunu söyleyecek durumda da değiliz. Fakat buna rağmen Türk toplumunda özellikle bebek katili... Yaklaşık 84’ten bu yıla kadar daha iki gün önce, üç gün önce başımıza gelen hadiseleri bilirken toplumun hissiyatlarını da göz önüne almanız

lazım. Dolayısıyla acaba toplum Semra Güzel'i mahkûm mu etti kendi vicdanında? O mahkûm edilen vicedandan dolayı mı biz bu kararları almak zorunda kalıyoruz? Bunları da değerlendirmemiz lazım gerektiğine inanıyorum ben.

Netice itibarıyla bizim almış olduğumuz karar 2 dosya açısından sadece dokunulmazlığın kaldırılmasına ilişkindir; yargılama, soruşturma devam edecektir. Bu aşamada Semra Güzel'in de haklı olduğu, hukuki olduğu noktalar varsa -ki siz söylüyorsunuz- onları Türk adalet sisteminde yerine getirmeli ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çalışmalarına devam etmeliydi diye düşünüyorum ben.

Sayın Başkanım, İç Tüzük açısından, özellikle Anayasa 84, İç Tüzük 138 ve 152'nci maddeleri ve hazırlık raporunun hazırlanması ve bu arada da gündeme gelmesi noktasında, İç Tüzük'e, hukuka, ahlaka, Anayasa'ya, teamüllere uygun davranılmıştır diye düşünüyorum.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Teşekkür ediyorum Sayın Can.

Saygıdeğer milletvekillerimiz, yaptığımız müzakerelerde konunun yeterince tartışıldığını, lehinde ve aleyhinde uzun uzun konuşulduğunu görüyoruz. Eğer bu saatten sonra yeni bir söz talebi yoksa İç Tüzük'ün 138'inci maddesi uyarınca sözlü savunma yapmak üzere yetkilendirilen Batman Milletvekili ve tabii, son söz her zaman dokunulmazlığı kaldırılmakla ilgili teklifte bulunan milletvekili veya onun adına yetkilendirdiği kişisedir.

Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki Bey, söz sizin.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum.

Semra Güzel'in Karma Komisyona yaptığı yazılı başvuru üzerine bugün onun savunmasını yapacağım. Aslında, Semra Güzel'in savunma yapmasını gerektiren hiçbir fiili olmadığını düşündüğümü daha önce Hazırlık Komisyonunda da ifade ettim. Parlamentonun en çalışkan vekillerinden birinin milletvekilliğini Meclis çalışmalarına katılmadığı için düşürmek istiyorsunuz, evet, Meclis çalışmalarına katılmadığı için düşürmek istiyorsunuz; en çok soru önergesi veren vekillerden birisi, komisyonlarda en çok söz kuran milletvekillerinden birisi; gerek KEFEK Komisyonunda gerek Sağlık Komisyonunda. Meclis çalışmalarında da çok aktif bir milletvekilinin milletvekilliğini Meclis çalışmalarına katılmadığı için düşürmek istiyorsunuz.

Sözlerimin başında sevgili Ramazan Can'a teşekkür ediyorum. Bu kadar açık, bu kadar yalın biçimde “Biz siyasi bir karar veriyoruz.” denilemezdi; bu kadar açık, bu kadar yalın biçimde “Biz eşitlik ilkesine aykırı bir karar veriyoruz.” denilemezdi; bu kadar açık, bu kadar net bir şekilde “Biz tarafsız ilkesine aykırı olarak karar verebiliyoruz.” denilemezdi. Ramazan Bey sağ olsun, bunu çok açık söyledi. Mecliste Meclis çalışmalarına katılmayan çok daha fazla milletvekili olduğunu ama Semra Güzel için özel olarak karar alındığını söyledi. Eşitlik ilkesine aykırı olduğunun özellikle altını çiziyorum çünkü vurgusu bu anlama geliyordu ve “Biz siyasi bir karar verdik.” dedi, “Biz siyasi bir karar verdik.” dedi. “Bir üye olarak, Ramazan Can olarak ben siyaseten bu kararı veriyorum.” demedi, “Âdeta grup adına biz siyasi karar veriyoruz.” dedi, tam olarak söylediğimiz şey bu.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ne söyledim belli.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Adalet ve Kalkınma Partisi, Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte hukuksal değil, siyasi bir karar vermiştir ve bu siyasi karar, bugün sadece şeklen üzerine konuşulan ve daha sonra oylama yapılacak bir hâle gelmişti, bu kadar açık ve net.

Politik olarak çok şey söylenebilir, işin siyasal tarafına yönelik çok şey söylenebilir ama ben hukuksal tarafına ilişkin birkaç şey söyleyeceğim. Şimdi, gerek Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri gerek Milliyetçi Hareket Partili Milletvekili Feti Bey gerek Cumhuriyet Halk Partili gerekse İYİ Partili milletvekillerinin tamamı ortada aslında şeklen de olsa hukuka uygun bir işlem yapıldığını söylüyorlar ve bu yönde oy kullanacaklarını söylüyorlar, şeklen de olsa hukuka uygun bir işlem yapıldığını düşünüyorlar. Kimin? Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının. Ben şimdi, anlatacağım; gerçekten şeklen de olsa hukuka uygun bir işlem yapılmış mı yapılmamış mı?

Şimdi, bu ilk dokunulmazlık meselesinden sonra devamsızlık meselesiyle ilgili olarak Karma Komisyonu toplamaya karar verdiğinizde ben Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bir dilekçeyle başvurdum 18 Ekim 2022 tarihinde, Meclis Başkanlığına yazılı olarak başvurdum ve Başkanlıktan bazı bilgileri almak istedim. Şunu sormuştum: “Meclis Genel Kurulu çalışmalarına başladığı 27’nci Dönemden işte, 18 Ekim 2022 tarihine kadar kaç tane birleşim gerçekleştirildi? Bu birleşimlerde kaç tane oturum gerçekleştirildi? Bu süre içerisinde kaç kez yoklama yapıldı? Bu yoklamalarda kaç kişinin devamsızlığı yaptığı tespit edildi?” diye sorular sordum. Sağ olsun Sayın Genel Sekreter iki gün sonra, 20 Ekimde, toplantıdan önce bana cevap verdi, saatler önce.

Şimdi, yazılı cevaptan şunu öğrendik: Meclis Genel Kurulu 1 Ekim 2018 tarihinden 18 Ekim 2022 tarihine kadar yani dört yıl içerisinde 448 birleşim gerçekleştirmiş. Bu 448 birleşimde 1.985 oturum gerçekleştirmiş, 1.895 oturum ve bu 1.985 oturum içerisinde 11 kez yoklama yapılmış.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Resen, açılışta resen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Evet.

Bu 11 kez, 2 tanesi açılış yani Meclisin açıldığı, 6 tanesi de özel olarak Semra Güzel için yapılan yoklamalar. Nereden biliyoruz? Çünkü bu yoklama tarihleri 10 Ekim 2018, 2 Ocak 2020, 1 Nisan 2021, 9 Kasım 2021 ve ardından Semra Güzel için yapılan 31 Mayıs 2022, 1 Haziran 2022, 2 Haziran 2022, 7 Haziran 2022, 8 Haziran 2022, 9 Haziran 2022 ve daha sonra 1 Ağustosta açılış nedeniyle bir yoklama daha yapılmış. 5 Birleşimdeki ya, aslında 5 birleşimdeki sayım yeterli olurmuş ama o arada bir tanesi mayıs ayına denk geldi, yanlışlıkla birisi itiraz eder “Aynı ay içerisinde değil.” diye 6 tane yoklama yapılmış. Birisi mayısın sonunda 31 Mayıs’ta, haziran ayında da 5 yoklama yapılmış. Neden? Çünkü şeklen de olsa İç Tüzük’ün uygulandığını göstermek için. Ben şimdi anlatayım, gerçekten şeklen de olsa İç Tüzük uygulanmış mı? İç Tüzük 138 diyor ki: “Bir milletvekili Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içinde toplam beş birleşim günü katılmazsa devamsızlığı Başkanlık Divanınca tespit edilir ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyona gönderilir.” İç Tüzük 138’in birinci fıkrası böyle.

Şimdi, siz bunu, daha doğrusu Meclis Başkanlığı bunu nasıl tespit etti? Yoklamayla tespit etti, yoklamayla. Meclis Başkanının yoklama yapmasının yasal dayanağı ne? İç Tüzük’ün 57’nci maddesi. Meclis Başkanı iki şekilde yoklama yapabiliyor. Birinde belli sayıda milletvekilinin başvurusu üzerine yoklama yapılabilir, diğeri de Meclis Başkanı veya Vekilleri, o gün Genel Kurulu yöneten kişi tarafından resen yoklama yapılabilir fakat bunun koşulları var. Yasa, İç Tüzük, Meclis Başkanı veya Meclis Başkan Vekili canı sıkıldığı zaman, canı istediği zaman yoklama yapar demiyor, hüküm çok açık -okuyacağım size- diyor ki: “Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.” Tereddüde düşerse... Şimdi, bu tereddüt nasıl olabilir, ona bakalım. Anayasa 96, toplantı nisabını ve karar nisabını çok açık bir şekilde düzenlemiş. İç Tüzük’te ne toplantı yeter sayısı ne de karar yeter sayısı düzenlenmemiş, Anayasa’da düzenlenmiş. Anayasa 96 diyor ki: “Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biriyle toplanır.” Yani üye tam sayı 600, toplanması için yeterli sayı kaç? 200. Devamında da karar yeter sayısını düzenliyor, dörtte 1’i;

o da 184 olacak. Dolayısıyla toplantı yeter sayısı 200. Şimdi, Meclis Başkanının İç Tüzük 57'e göre yoklama yapabilmesi için -az evvel söyledim- iki koşul var: Bir tanesi ya milletvekilleri başvuracaklar, diyecekler ki "Toplantı yeter sayısı yoktur." bunun için bir yoklama isteyecekler ya da 57'ye göre yoklama yapabilir. 57'de ne diyor? "Eğer tereddüde düşerse yoklama yapabilir." 200'ün altında 10 milletvekili eksik olur, 30 milletvekili eksik olur veya 200'ün üzerinde 10 milletvekili fazla olur, 30 milletvekili fazla olur, Meclis Başkanı tereddüde düşebilir. 550 milletvekilinin katıldığı toplantıda Başkan nasıl tereddüde düşebilir, 550 milletvekili? Bunu yapan Meclis Başkanı açıkça İç Tüzük'ün 57'nci maddesini çiğnemiştir, yok saymıştır, eylemli olarak yok saymıştır; Anayasa'nın 96'ncı maddesini yok saymıştır. Meclis Başkanı veya Meclis Başkan Vekili keyfekeder biçimde, canı sıkıldığı için yoklama yapamaz ancak ve ancak yasanın verdiği yetki tereddüttür; tereddüt dışında eğer yoklama yapıyorsa işte, o, görevi kötüye kullanmaktır, bir hakkın kötüye kullanılmasıdır, kanuna karşı hiledir. Bunun kanuna karşı hile olup olmadığını, hakkın kötüye kullanılması kapsamına girip girmediğini de birazdan size anlatacağım.

"Meclis çalışması" nedir, ona hiç girmiyorum yani 138'e göre "Meclis çalışmalarına katılmayan" diyor ya, gerçekten Meclis çalışmasına katılıp katılmadığını tartışmıyorum çünkü bu Meclis çalışmalarının da istisnası var. Örneğin, bir siyasi partinin genel başkan yardımcısının Meclis Genel Kurulundaki toplantılara veya komisyon çalışmalarına katılması gerekmiyor. Yani "Meclis çalışmaları" denilen kavram, aslında sadece Genel Kurul çalışmaları veya komisyon çalışmaları da değil, Meclisteki bir görüşme de değil; ondan fazlasını ifade ediyor. Yani bu kapsamda, aslında, bir siyasi partinin genel başkan yardımcısı veya bir siyasi parti adına yürütülen çalışmalar da geniş anlamda bir milletvekilinin yürüttüğü çalışmalar da Meclis çalışmaları kapsamında değerlendirilebilir ama varsayalım ki bu süre içerisinde hiç Meclis çalışmasına katılmamış olsun.

Şimdi, dedim ki: Meclis Başkan Vekili yoklama yapamaz, çok net söylüyorum, yapamaz; bu, hakkın kötüye kullanılması. Şimdi, hakkın kötüye kullanılması literatürde yeterince tartışılmış bir konu. Bakalım, bu hakkın kötüye kullanılması mıymış değil miymiş? Şimdi, diyor ki literatür: "Bir hakkın kötüye kullanılmasından söz edebilmek için, önce bir hak var olacak; bu hak dürüstlük kurallarına aykırı kullanılacak; başkalarının, hakkın kullanılmasından zarar görmesi veya zarar görme tehlikesiyle karşı karşıya kalması durumu olacak." Ortada bir hak var mı? Yoklama hakkı var. Onun hukuka aykırı kullanıldığını biraz önce söyledim ama varsayalım ki hukuka uygun olsun. Peki, bunu dürüstlük kurallarına uygun olarak kullanmış mı? Kullanmamış. Neden? Kaç kez toplantı yapılmış? 448 birleşim, 1.985 oturum; 11 kez yoklama yapılmış. Dolayısıyla bir hakkın dürüstlük kurallarına uygun bir şekilde -Medeni Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenen- hukuka uygun bir şekilde bir hakkın kullanılmasından söz edemeyiz, Meclis Başkan Vekili hakkını kötüye kullanmıştır. Bu hakkın kullanılmasından dolayı başkalarının zarar görmesi gerekir. Peki, burada bir başkası zarar görmüş mü? Semra Güzel çok açık biçimde zarar görmüş. Onlarca, belki yüzlerce milletvekili Meclis çalışmalarına katılmadığı hâlde, sadece Semra Güzel için bu işlem yapılmış, onun milletvekilliğinin düşürülmesi için yapılmış. Dolayısıyla burada açık biçimde hakkın kötüye kullanılması var.

Şimdi, bir hakkın kullanılması, her zaman kötüye kullanılma anlamına gelmez ama hangi durumlar hakkın kötüye kullanılması anlamına gelir? Literatürde bu yönde de çalışmalar yapılmış. Deniliyor ki: "Hakkın kullanılmasında meşru bir menfaat yoksa, orada hak kötüye kullanılmıştır. Birçok seçeneği olan kişi, kendi için fark etmeyeceği hâlde, başkasının zararına yol açacak bir yolu seçmekte ısrar etmişse bir hak kötüye kullanılmış olacak." Tam olarak birçok seçeneği olan Başkan, başkasının zararına yol açacak biçimde, Semra Güzel'in zararına yol açacak biçimde yoklama yapmış, dolayısıyla bir hakkın kötüye kullanılması var. Hakkın sırf başkasına zarar vermek amacıyla kullanılması da hakkın kötüye kullanılması anlamına gelir. Burada, yoklama hakkı, sırf başkasına zarar

vermek amacıyla kullanılmış, Semra Güzel'e zarar vermek amacıyla kullanılmış. Dolayısıyla ortada hakkın kötüye kullanılması var. "Hakkın kullanılmasında sağlanan menfaat ile başkasının uğrayacağı zarar arasında aşırı bir orantısızlık olması..." Şimdi, bu yoklamanın yapılmasıyla Meclis Başkanlığının Meclis çalışmaları açısından herhangi bir menfaati olduğunu söyleyebilir miyiz? Küçük bir menfaati yok ama başkasının uğrayacağı ciddi bir zarar var, dolayısıyla ortada hakkın kötüye kullanılması var. Bunun başka başka örnekleri var, bunları uzatmayacağım çok fazla ama özü itibarıyla tipik bir hakkın kötüye kullanılmasıyla karşı karşıyayız.

Hakkın kötüye kullanılmasının yaptırımları var. Şimdi, diyebilirsiniz ki işte... Çünkü yaptırımları ne? "Bir izale davasıyla bunun giderilmesi mümkün, önleme davasıyla giderilmesi mümkün, zararın tazmini için bir dava açılması yoluyla bunun önlenmesi mümkün veya bir tespit yapılarak bu zararın önlenmesi mümkün." diyebilirsiniz. Yani çünkü hakkın kötüye kullanılmasının bir dizi yaptırımı var ama milletvekilliğini düşürdüktan sonra bu yolların hiçbirisi Semra Güzel'in bir daha bu Parlamentoda vekil olarak çalışmasını sağlamayacak. Çünkü bunlar ne? Anayasa Mahkemesi nezdinde sonuç doğuracak başvurulardan söz etmiyoruz, genel hukuk ilkesi içerisinde bunun izale edilmesinin yollarından söz ediyoruz.

Dedim ki bu, hakkın kötüye kullanılmasıdır. Aynı zamanda, bence, Meclis Başkan Vekilleri tarafından Semra Güzel'in vekilliğine düşürmek için -biraz önce Ramazan Bey'in de söylediği gibi- siyasi saiklerle hareket edilerek yapılan yoklamalar, aynı zamanda kanuna karşı hiledir. Kanuna karşı hile öğretide nasıl tanımlanıyor? Deniliyor ki: "Hukuk düzeninin yasakladığı hukuki veya iktisadi bir sonucu elde etmek için, yapılması hukuken caiz olan bir başka hukuki işleme başvurulmasıdır." Hukuk düzeni bir milletvekilinin aslında dokunulmaz olduğunu söylüyor. Anayasa 83'te milletvekilliği dokunulmazlığı düzenlenmiş. Parlamentonun bir üyesi hakkında kural olarak dokunulmazlık var ama siz, bir milletvekilinin genel olarak dokunulmazlığını önce hakkındaki bir soruşturmayı gerekçe göstererek kaldırdınız. Ki biz, o zaman hakkın kötüye kullanılması veya kanuna karşı hile olarak tartışmadık bunu ama şimdi bu yapılan işlem kanuna karşı hiledir. Neden? Vekilliğinin düşürülmesi için yasanın kabul etmediği bir yol izlenerek ulaşılmak istenen bir amaç söz konusu. Dolayısıyla Meclis Başkanlığı kanuna karşı hile yoluna, hakkın kötüye kullanılması yoluna başvurarak bu yoklamaları yapmıştır.

Şimdi, bu yoklamaların içerisinde... Herkes söylüyor da resmî olarak araştırılanlar var. Şöyle bir şey söylemiyoruz: Yani devamsızlığı olan bütün milletvekillerinin vekilliği düşürülsün. Zaten öyle bir şeyi düşünmüyorsunuz, kendi içinde aslında çok sayıda milletvekiliyle ilgili böyle kanaate sahip olduğunuzu biliyorum ama diğer milletvekillerinin vekilliğini düşürün falan da demiyorum; böyle bir şey değil. Ama Meclisin bir karnesi yayınlanmış, yakın zamanda yayınlanıyor "131 milletvekilinin sesi hiç çıkmadı." diyor ve bunların 106 tanesi Adalet ve Kalkınma Partili. 131 milletvekili 2022'de Genel Kurulda hiç konuşmamış, Adalet ve Kalkınma Partisinde bu sayı 106'yımış. Bunların tamamı için şunu söylemiyorum: Bu 106 milletvekili içerisinde Meclisin en çalışkan vekilleri de var, onu biliyorum. Yani bu tamamen yüzde 100 gerçeği yansıtmıyor anlamında söylemiyorum. Bir milletvekili kürsüde konuşmasa da Komisyonlarda konuşmasa da aslında bir parlamenter olarak çok çalışkan olabilir, Doğan Kubat bunlardan biridir. Meclise en çok devam eden, en çok Genel Kurulda çalışanlardan birisi ama bu süre içerisinde söz kurmadığı için sanki Doğan Kubat da hiç çalışmayanlardan birisi gibi yansıtılmış. Bu tek ölçüt değil ama hiç söz kurmayan, Meclise hiç gelmeyen onlarca milletvekili olduğunu herkes biliyor. Hatta bir kısmı, bakın, bir kısmı, yemin töreninden bugüne gelmemiş, yemin töreninden beri görünmemiş, hiçbir yerde görünmemiş. Yoklama için, oy kullanmak için gelmesinden bahsetmiyorum. Bir kez Meclis kürsüsünü kullanmamış 2018 yemininden beri, dört yıl.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Savunmaya cevap için söylemiyorum da bizim İç Tüzük'te milletvekili sayısına göre konuşmalar, süreler ayarlanmış değil; gruplara göre ayarlandığı için, grupta da milletvekilimizin sayısı daha fazla...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Rahmetli Maraş Milletvekili en azından bunun yollarını buluyordu değil mi? Hatta bunun üzerine kitap yazdı yani gerçekten söz kurabilirdi. Ayrıca, istesenez Komisyonlarda da söz kurabilirsiniz, önergelerde de söz kurabilirsiniz, kendi önergelerinizi sunabilirsiniz ama her nedense çoğu yasa üzerine bile milletvekillerinize söz vermiyorsunuz. Ama bunları değil, bakın bunları değil, 2018'den 2022'ye kadar Meclis kürsüsünü bir kez bile kullanmamış milletvekillerinin vekilliğini değil, Meclisin en çalışkan vekillerinden birisinin vekilliğini düşürüyorsunuz; işte adaletsizlik burada. Yani bu çok büyük bir hukuksuzluk, çok büyük bir adaletsizlik. Neden? Meclis çalışmalarına devam etmemiş.

Şimdi, bir iki şey daha söyleyeceğim 138'le ilgili. Şimdi, diyor ki 138: “Bir milletvekili Meclis çalışmalarına özürsüz ve izinsiz olarak beş birleşim katılmazsa hakkında bu işlemler yapılacaktır.” İzinsiz ve özürsüz olarak... İznin ne olduğunu biliyoruz, bir dilekçeyle Meclis Başkanlığına başvuracak, bir mazereti olduğunu beyan edecek, izin isteyecek ya da bir özrü olacak. Şimdi, bu özür kavramı genel olarak yasalarda düzenlenmiş değil yani neler özür olarak kabul edilir, neler özür olarak kabul edilmez, yasalarda düzenlenmiş değil. Mesela sağlık bir özür, öğrenim bir özür -bu yönetmeliklerde çok var- can güvenliği bir özür. Bir kamu görevlisi “Can güvenliğim var.” diyerek görev yaptığı kentin dışında başka bir yere atama isteğinde bulunabilir; can güvenliği bir özür. Kabul etmezse idari mahkemeye başvurur ve mahkeme de bunun bir özür olarak kabul edilmesi gerektiğine karar verebilir. Dolayısıyla, özrü sadece genel başkan yardımcılığı veya sağlık raporu değil, bunun dışında da özürler var.

Biz hazırlık komisyonundan beri bir özürden bahsediyoruz. Diyoruz ki: “Semra Güzel can güvenliği tehdidiyle karşı karşıya, can güvenliği tehdidiyle.” Hepimizin önünde ya bilgisayar ya bir telefon var ve internete bağlı “Semra Güzel” diye yazın, binlerce haber göreceksiniz. Açıkça, iktidar tarafından, hakkında, bir linç kampanyası yürütüldü Semra Güzel hakkında. Emin olun, o kampanyanın yüzde 1'i herhangi biriniz hakkında yürütülseydi siz bile kapının önüne çıkmazdınız, çıkmazdınız. Can güvenliği önemli bir özürdür yani bu kadar hedef hâline getirilmiş, can güvenliği risk altına sokulmuş bir milletvekilinin evinden dışarı çıkmaması, bilindik bir adreste bulunmamasının özür olarak kabul edilmesi gerekir. Ha, bu linç kampanyalarının örneklerini mi istiyorsunuz? Bu linç kampanyalarının örnekleri var: Tahir Elçi var, değil mi, Hrant Dink var. Bu linç kampanyaları bu ülkede sonuç doğuruyor. Dolayısıyla, Semra Güzel de sokağa çıkmış olsaydı bir ırkçı tarafından, bir faşist tarafından, bir kendini bilmez tarafından veya kendini bir vatansever olarak düşünen biri tarafından böyle bir can güvenliği tehdidiyle karşı karşıya bırakılabilirdi. Bu yüzden Semra Güzel Vekil sizin yürüttüğünüz bu kampanyadan sonra sokağa çıkmadı; sokağa çıktığında ne olduğunu biliyoruz, ilk sokağa çıktığında. Ne oldu ilk sokağa çıktığında? Gözaltına alıp cezaevine gönderdiniz. İlk sokağa çıktığında karşılaşacağı mazeret bu olacaktı.

Şimdi, bir şeyi söylemek istiyorum. Ben Adalet ve Kalkınma Partisinin de Milliyetçi Hareket Partisinin de aslında milletvekillerinin devamsızlıklarıyla ilgilendiğini düşünmüyorum. Ortada bir devamsızlık meselesi falan yok. Ya, bir devamsızlıkla ilgilenmiyorsunuz, hatta Semra Güzel'in devamsızlığıyla bile ilgilendiğinizi düşünmüyorum yani Semra Güzel'in Meclise devamsızlık yapmasıyla bile ilgilendiğinizi düşünmüyorum; çok açık söyleyeyim, bununla ilgilenmiyorsunuz yani tersine, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi Semra Güzel'in Meclise devam etmemesini istiyor, devam etmemesini istiyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – O kadar da değil.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Devam etmemesini istiyor, çok net söyleyeyim, devam etmemesini istiyor; o yüzden dokunulmazlığını kaldırdı, o yüzden bugün devamsızlık gerekçesiyle milletvekilliğinin düşürülmesini istiyor. Devamsızlıkla ilgilenmiyorsunuz çünkü.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tabii, tabii.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani devam etmesini istemiyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Can, savunmaya müdahale etmeyelim lütfen.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir adım ötesini söyleyeyim: Aslında, Adalet ve Kalkınma Partisi ile MHP -diğer böyle küçük küçük ortakları var, onları saymayacağım- HDP milletvekillerinin hiçbirisini Türkiye Büyük Millet Meclisinde görmek istemiyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Kimlerse say bakalım onları.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Yıldız, savunmaya müdahale etmeyelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Resmi Cumhur İttifakı'nın içerisinde olan partiler de var. Örneğin, mesela...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Büyük Birlik Partisi mi?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, Büyük Birlik Partisi, Büyük Birlik Partisi gibi.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Aleyhte kim oy kullanıyor, onu soralım.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Yıldız, savunmaya müdahale etmeyelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Evet, özetle, aslında HDP milletvekillerinin hiçbirisinin Mecliste olmasını istemiyor; bunu saklamıyorlar. Neyi söylüyorlar? Diyorlar ki: “Biz bu teröristleri Mecliste istemiyoruz.” Bize “terörist” diyorlar, “Mecliste teröristleri istemiyoruz.” diyorlar. Ya, mesele Semra Güzel'in gelip Meclise devam etmesi meselesi değil, gerçekten Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi Semra Güzel'in devamsızlığıyla ilgilenmiyor, başka bir şeyle ilgileniyor: Devam etmemesini istiyor, bizim Meclise gelmememizi istiyor. Hani, işte, bize ne diyor? “Terör örgütlerini Mecliste istemiyoruz, teröristleri Mecliste istemiyoruz.”

Şimdi tekrar devamsızlığa dönelim. Şimdi, bakın, bu mesele önemli bir mesele. Şimdi, eğer dışarı çıkmış olsaydı, Semra Güzel dışarı çıkmış olsaydı karşılaşılabilecek ilk şey şu olacaktı: Gözaltına alınacaktı, tutuklanacaktı ve İçişleri Bakanı çıkıp bunun üzerinden büyük büyük laflar edecekti, tıpkı sokağa çıktığı ilk günde gözaltına alınıp tutuklandığında İçişleri Bakanı ne yaptıysa o gün, o olacaktı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sokağa çıkarken değil yurt dışına kaçarken.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu sizin kanaatiniz.

Yüzlerce haber sitesi, milletvekilleri, bilmem kimler “Semra Güzel yurt dışına kaçtı.” dediler, ülke söylediler. Neredeydi Semra Güzel? İstanbul'daydı, İstanbul'da; Semra Güzel, İstanbul'daydı. İstanbul'da sokağa çıktığı gün gözaltına alınıp tutuklandı. Ben, birkaç gün sonra Semra Güzel'i ziyaret ettim, Adalet Bakanlığından izin alarak Semra Güzel'i ziyaret ettim. Bana dedi ki: “Polisler benim hangi mahallede ve evde olduğumu bile biliyordu, hangi mahallede ve evde olduğumu biliyordu. Onlar, benim çıkıp arabaya bindiğimde, benim yurt dışına falan kaçacağımı düşünüyorlardı ve yurt dışına giderken yakalamak istiyorlardı.” Bakın, çünkü mahalleyi söylemişler, ilçeyi söylemişler -görüşme sırasında- İstanbul'daki ilçeyi söylemişler yani gözaltına alındığı yeri değil bulunduğu ilçeyi söylemişler. Yani en baştan itibaren aslında güvenlik birimleri Semra Güzel'in nerede olduğunu biliyormuş ama kaçmasını istiyorlarmış, kaçmasını istiyorlarmış. “Yurt dışına kaçarken yakalandı.” dedirtmek istiyorlarmış ama

Semra Güzel hiçbir yere kaçmadı, o süre içerisinde Türkiye’deydi, o süre içerisinde İstanbul’daydı ve yine İstanbul’da gözaltına alındı ama siz, İçişleri Bakanı dâhil olmak üzere ne dediniz? “Peruk takmıştı.” dediniz, sahte kimlik taşımış gibi “Kimliğini saklamıştı.” dediniz. Kendi kimliği vardı ve peruk falan da takmamıştı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Kına yakmıştı(!)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynı renk saçlarla, aynı renk saçlarla... Yani o, gözaltına alındığında yayınlanan fotoğrafı neyse ben cezaevine gidip ziyaret ettiğimde de aynı renk saçlarla orada duruyordu ama ortada yürüttüğünüz bir kampanya var, bir kumpanya var; ortada bir hukuk falan yok, kaçan bir milletvekili yok, bir yere kaçtığı yok, bu ülkede duruyordu. Ama ne olacaktı? Eğer kaçsaydı belki bunun üzerinden başka bir siyaset yürütecektiniz. Kaçmadı, yine kaçıyormuş gibi bir siyaset ürettiniz.

Ben şimdi başka bir şey söyleyeyim: Şimdi bu Komisyon üyelerinin büyük bölümü hukukçu, otuz kırk yıldır hukukçu olanlar var, ha, emekli cumhuriyet savcısı da var. Bir tane soru soruyorum: Bir kimsenin, bir vatandaşın, bir yurttaşın hakkındaki yakalama, tutuklama kararından kaçması suç mudur?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Değildir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Suç mudur?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Değildir.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Değildir, evet.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani herhangi bir vatandaş hakkında savcılıkla, mahkemece bir tutuklama kararı verilirse, bir yakalama kararı verilirse ve kaçarsa siz ona suçlu diyebilir misiniz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yok, ayrı bir suç oluşturmaz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Mahkemenin veya savcılığın karşısına çıktığında kimse bu nedenle onu suçlayabilir mi?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ya, ayrı bir suç oluşturmaz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir başka soru daha sorayım, bir adım daha ileri gideyim; bakın, gözaltı ve yakalamadan bahsediyorum: Hüküm kurulmuş bir kişiyi düşünelim, hakkında kesinleşmiş beş yıl hapis cezası olan birisi, on yıl hapis cezası olan birisi, otuz yıl hapis cezası olan birisi, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olan birisi kaçarsa bu bir suç mudur değil midir?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Değildir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Suçlanabilir mi bu nedenle? Suçlanamaz.

Otuz yıl hapis cezası almış bir kişi kaçtığı için, saklandığı için hiç kimse tarafından suçlanamaz, hiçbir yargı organı tarafından suçlanamaz, hiçbir savcılık bu nedenle bir kişiyi suçlayamaz. Dolayısıyla, kimse, Semra Güzel’e hakkındaki bu yakalama kararı, bilmem ne kararı nedeniyle saklandı diye bir suç izafe edemez, ortada bir suç yok. Neden? Çünkü Semra Güzel bu ülkedeki hukuk düzeninin nasıl siyasallaştığını çok iyi bilen insanlardan bir tanesi. Kapının...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hukuken kaçan kişinin adı nedir peki?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kimin?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kaçaktır.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Kaçana ne denir?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Suç mudur, suç mudur?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kaçaktır.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İnşallah, siz bir gün öyle bir şeyle karşı karşıya kalmazsınız. İnşallah, bir gün... Cezaevinden kaçmaktan söz etmiyorum, ben ne sorduğumu biliyorum.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, son söz savunmanın İç Tüzük gereğince.

Sayın Tiryaki, siz de mümkün olduğu kadar soru sormak yerine, son söz hakkınızı kullanın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Dolayısıyla, hiç kimse, tutuklanmamak için, gözaltına alınmamak için, milletvekilliği devam ederken sokağa çıkmadı diye, kendini eşkale etmedi diye, açık etmedi diye Semra Güzel'i suçlayamaz. Çünkü sokağa çıktığında başına iki şey gelecekti: Bir tanesi, biraz önce söyledim, ya Tahir Elçi gibi ya Hrant Dink gibi yaşamsal bir tehditle karşı karşıya kalacaktı, çünkü inanılmaz bir kampanya yürüttünüz, silinmeyecek kadar; yüz birlerce, milyonlarca, on milyonlarca haber, hakaret ve tehdit mesajları var Semra Güzel'le ilgili. 100 avukat gece gündüz çalışsa bununla ilgili hukuksal girişimde bulunamaz, o kadar çok tehdit var hakkında ve bu yüzden sokağa çıkmadı. Çıksaydı ne olacaktı? İşte, İstanbul'da olan olacaktı; gözaltına alınacaktı, tutuklanacaktı.

Şimdi, başa dönelim, diyelim ki Semra Güzel, ilk gün, Meclise doğru geldi, dokunulmazlığının kaldırıldığı gün bir milletvekili olarak Meclise geldi; muhtemelen gözaltına alınıp tutuklanacaktı. Bakın, gözaltına alınıp tutuklanmış olsaydı Meclis çalışmalarına katılabilecek miydi, Meclis çalışmalarına katılabilir miydi? Tutuklu bir milletvekilinin gelip Meclis çalışmalarına katılması mümkün mü? Herhangi bir Genel Kurul çalışmasına katılamayacak, yoklama...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ağabey, soru sormaktan vazgeç, sabahtan beri aynı şeyleri anlatıyorsun ya.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, bir insanın yaşamına...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir dakika... Bir dakika...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle bir şey olmaz ya...

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Saygıdeğer arkadaşlar... Saygıdeğer arkadaşlar... Saygıdeğer milletvekillerimiz, lütfen... Lütfen...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir dakika... Bir dakika...

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Tiryaki, lütfen...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Aynısını dinliyoruz ya.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Gerçekten benim söylediklerimi kim söyledi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Anlatacağını anlat yani anlattığına bir şey söylemiyoruz ama soru soruyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir dakika... Bir dakika Sayın Başkan.

Tamam söyleyin, benim söylediklerimi kim söyledi? Böyle bir şey yok ya!

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Tiryaki, lütfen soru sormadan...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayır, bir dakika, böyle bir şey yok ya! Benim söylediklerimi kim söyledi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Toğrul söyledi, Sayın Kaçmaz söyledi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hangisini söyledi?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hiçbirini anlamamışsın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, kim söyledi benim söyledikleri mi ya? Laf olsun diye söylüyorsun.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Arslan... Sayın Arslan...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Dinlemediniz ki bizi.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Kaçmaz...

Devam ediyoruz arkadaşlar.

Sayın Tiryaki'yi dinliyoruz, lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bakın, şimdi, ben çok kıdemli bir milletvekili değilim ama şimdi ben bu dört yıllık milletvekilliğim içerisinde Genel Kurulda da bunu çok gördüm; konuşuyorsunuz, milletvekilleri laf atıyor, söylediğinizi yalanlıyorlar. Ben ilk kürsüye çıktığımda diydum ki herhâlde yanlış bir şey söylüyorsunuz, bu arkadaşlar o yüzden bu lafı söylüyorlar.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Siz hiç laf atmıyorsunuz sanki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Gidip söylediklerimi araştırıyordum, gidip söylediklerimi teyit ettirmeye çalışıyordum, diydum herhâlde yanlış bir şey söyledim. Sonra, fark ettim ki ya benim söylediklerimle alakası yok, laf olsun diye laf atılıyor ya. Şimdi, Sayın Arslan diyor ki: “Bunların hepsini söylediler.” Kim söyledi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Hepsi söyledi, açın tutanaklara bakın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kim söyledi hakkın kötüye kullanılmasını? Kim söyledi bu tutuklamayla, yakalanmayla ilgili söyledikleri mi ya?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Mustafa Bey, çok ayrı ayrı şeyler konuşuldu. Siz burada yoktunuz zaten.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hayret bir şey ya! Gerçekten bu kadar da değil!

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Değerli milletvekillerimiz... Arkadaşlar...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu kadar da değil yani. Böyle bir şey var mı?

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Saygıdeğer milletvekillerimiz yaptığımız iş dokunulmazlıkla ilgili Karma Komisyon toplantısı, lütfen.

Son söz savunmanın, savunmaya imkân verelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Neyse sorun yok Sayın Başkan.

Eğer, tutuklanmış olsaydı yani ilk dokunulmazlığı kaldırıldığında tutuklanmış olsaydı Meclis çalışmalarına katılabilecek miydi? Meclis çalışmalarına katılamayacaktı. Bunu niye söylüyorsunuz? Buradaki mesele Semra Güzel'in Meclis çalışmalarına katılıp katılmaması değil çünkü tutuklandığında da zaten Meclis çalışmalarına katılamayacaktı ilk günden itibaren. Ama siz diyorsunuz ki: “Sen niye sokağa çıkmadın, sen niye tutuklanmadın, sen niye Meclis Genel Kuruluna gelmedin ve Genel Kurula gelirken tutuklanmadın? O yüzden, biz senin milletvekilliğini düşürmek istiyoruz.” Bu kadar açık ve net.

Son, şunu söyleyeyim: Ben oyunuzun ne olduğunu anladım, hatta Hazırlık Komisyonu toplanmadan önce de oyunuzun ne olduğunu yaklaşık olarak biliyorduk. Bu söylediklerimizi oyunuzun rengini değiştirmek için filan da söylemedik çünkü bu tartışmalar üzerine Mecliste kimse oyunu değiştirmiyor. Bunu da bu dört yıllık süre içerisinde ciddi biçimde öğrendiğimi fark ediyorum. Bu ülkede, bizim ülkemizde ve bizim Parlamentomuzda, maalesef, parmak demokrasisi geçerli ve hiç de öyle insanlar

tartışırken karşıdakini ikna etmek için veya iknaya açık biçimde bir tartışma yürütmüyorlar. Önceden alınmış kararlar var ve o kararlar oylama sırasında el kaldırılıp indirilerek karara dönüştürülüyor. Tarihe not düşmek için Semra Güzel’e karşı duyduğum sorumluluğun gereği olarak bu savunmayı yapmak istedim. Dokunulmazlığının kaldırılması sürecinde onun hikâyesini anlatmıştım, kişisel hikâyesini; hangi koşullar altında bir anne-babanın o çocukları nasıl yetiştirdiklerini, bir çantayı birden fazla kardeşin sırayla nasıl kullandığını, nasıl bir yokluk içerisinde bir hekim olduğunu, asistanlığının son ayında uzman hekim olmasının bir OHAL KHK’siyle nasıl engellendiğini ve Meclis Genel Kurulunda, 2014 tarihinde gerçekleşmiş ama 2017’den beri de güvenlik birimlerince bilinen bir olay nedeniyle 2022’de, beş yıl sonra nasıl dokunulmazlığının kaldırıldığını ve şimdi de milletvekilliğinin düşürülmek istendiğini anlatmıştım.

Semra Vekil, onu ziyaret ettiğimde şöyle bir şey söylüyordu, dedi ki: “Beni OHAL KHK’siyle ihraç ederek bir bilim insanından mahrum oldu sağlık camiası, şimdi de benim dokunulmazlığımı kaldırıp milletvekilliğimi düşürerek bir siyasetçiden mahrum kalacak. Ben, Türkiye’nin daha zenginleşeceğini, Türkiye’nin siyaset yaşamının benim dokunulmazlığım kaldırılarak, vekilliğim düşürülerek daha zenginleşeceğini düşünüyorum.” diyordu. Ben de sonuna kadar katılıyorum, onunla birlikte aynı dönemde milletvekili olmayı bir şans olarak görüyorum. Semra Güzel’i tanımayı kendi açımdan bir şans olarak görüyorum, onunla beraber siyaset yürütmeyi bir şans olarak görüyorum. Emin olun, ona oy veren seçmenlerin hiçbirisi ona oy verdiği için pişman olmayacak. Emin olun, bir kez daha milletvekili adayı olduğunda bugünkünden çok daha büyük bir teveccühle, çok daha büyük bir oyla milletvekili seçilecektir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki’ye teşekkür ediyoruz.

Saygıdeğer milletvekillerimiz, böylece, dosya üzerindeki müzakereler tamamlanmış bulunmaktadır.

V.- KARARLAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’in hakkında Anayasa’nın 84’üncü ve İç Tüzük’ün 138’inci maddeleri doğrultusunda işlem yapılması ve milletvekilliğinin düşmesi görüşüyle dosyanın Genel Kurula sunulmasına ilişkin karar

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Şimdi karar için oylama yapacağız.

Buna göre, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’in 2022 yılında 5’i haziran ayında olmak üzere Genel Kurulun 6 birleşimine özürsüz ve izinsiz katılmaması sebebiyle Anayasa’nın 84’üncü ve İç Tüzük’ün 138’inci maddeleri uyarınca gerekli değerlendirmelerin yapılması için Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderilen Başkanlık Divanının 13/10/2022 tarihli ve 86 numaralı Kararı ile (3/2082) esas sayılı Başkanlık Tezkeresi ve eki dosyaya ilişkin olarak Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkında Anayasa’nın 84’üncü ve İç Tüzük’ün 138’inci maddeleri doğrultusunda işlem yapılması ve milletvekilliğinin düşmesi görüşüyle dosyanın Genel Kurula sunulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, İç Tüzük gereğince muhalefet şerhi veya ek görüşü olan sayın üyelerimizin varsa 18 Kasım 2022 Cuma günü saat 17.00’ye kadar uygunsa eğer, yarın...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yarın mı? Başkanım çok erken.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yani bravo size ya, gerçekten(!) Bu nasıl bir aceledir?

OTURUM BAŞKANI ALİ ÖZKAYA – Tamam, tamam, tamam...

Efendim, işin sahibi geldi.

Evet, Başkan değiştiriyoruz, belki Başkan daha uzun süre verir.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Lütfettiniz yani hemen verseydiniz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Evet, 21 Kasım 2022 Pazartesi saat 12.00’de verelim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Salı yapalım, en azından salı.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Yok, pazartesi günü uygundur Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Pazartesi ne olacak? Bir gün daha erken olması neyi sağlayacak?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Salı günü olsun, peki, Salı günü saat 12.00 olsun.

Sayın milletvekilleri, raporun Genel Kurul görüşmelerine yönelik olarak özel sözcü atanmasına ilişkin bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanlığına

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi uyarınca görüşülmekte olan Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel hakkındaki (3/2082) esas numaralı milletvekili devamsızlığı dosyasıyla ilgili Komisyon Raporu’nun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, Bursa Milletvekili Osman Mesten, Konya Milletvekili Gülay Samancı’nın özel sözcü olarak seçilmelerini arz ve teklif ederim. 17/11/2022

Abdullah Güler

İstanbul

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylelikle gündemimizdeki konuya ilişkin görüşmeler tamamlandığından Karma Komisyonun 12’nci toplantısını kapatıyorum, katılımınız için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 16.26

